EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2017 09 20
COM(2017) 331 final/2

2017/0136 (COD)

Komisijos pasiūlymas su pakeitimais, padarytais po 2017 m. rugsėjo 20 d. Pasiūlymo COM(2017)539 priėmimo.
Konsoliduota versija turi būti skaitoma kartu su Pasiūlyme COM(2017)539 pateiktu aiškinamuoju memorandumu.
Tekstas turėtų būti:

Pasiūlymas

# EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija), ir Reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos dėl pagrindinių sandorio šalių leidimų suteikimo procedūrų bei jose dalyvaujančių institucijų ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimo reikalavimų**

# AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

## PASIŪLYMO APLINKYBĖS

### 1.1. Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Išvestinių finansinių priemonių sutartys yra pagrindinė priemonė Europos bankams ir įmonėms valdyti riziką, kuri gali būti susijusi su palūkanų normų kitimu, valiutos kurso svyravimais arba verslo partnerio įsipareigojimų neįvykdymu. Tačiau neskaidrios išvestinių finansinių priemonių rinkos taip pat atliko nepageidaujamą užkrato kanalo vaidmenį. Tad siekiant išsaugoti finansinį stabilumą išvestinių finansinių priemonių rinkas būtina veiksmingai reguliuoti ir prižiūrėti.

Atsižvelgdama į globalų išvestinių finansinių priemonių rinkų pobūdį ir remdamasi 2009 m. Pitsburge sudarytu Didžiojo dvidešimtuko (G 20) susitarimu[1], kuriuo siekiama sumažinti su plačiu išvestinių finansinių priemonių naudojimu susijusią sisteminę riziką, 2012 m. ES priėmė Europos rinkos infrastruktūros reglamentą (ERIR)[2]. Vienas iš pagrindinių ERIR ramsčių – reikalavimas, kad standartizuotų ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutarčių tarpuskaita turi būti atliekama per pagrindinę sandorio šalį. Pagrindinė sandorio šalis – tai rinkos infrastruktūra, kuriai esant tarp dviejų išvestinių finansinių priemonių sutarties šalių (t. y. kuriai veikiant kaip pirkėjas rizikos pardavėjo atžvilgiu ir kaip pardavėjas – rizikos pirkėjo atžvilgiu) sumažinama sisteminė rizika ir didinamas finansinis stabilumas, taip sumažinant riziką abiem šalims. ERIR taip pat nustatyti griežti pagrindinėms sandorio šalims taikomi prudenciniai, organizaciniai ir verslo etikos reikalavimai ir prudencinės priežiūros tvarka siekiant kuo labiau sumažinti riziką pagrindinės sandorio šalies naudotojams ir užtikrinti sisteminį stabilumą.

Nuo 2012 m., kai buvo priimtas ERIR, pagrindinės sandorio šalies atliekama tarpuskaita naudojamasi vis dažniau, pagrindinės sandorio šalys tampa vis labiau koncentruotos ir integruotos ES ir santykiuose su trečiosiomis šalimis.

Šiuo pasiūlymu užtikrinama, kad priežiūros tvarka atitiktų šiuos pokyčius. ES siūloma kapitalo rinkų sąjungai suteikti veiksmingesnę ir nuoseklesnę pagrindinių sandorio šalių priežiūros sistemą siekiant užtikrinti tolesnę rinkos integraciją, finansinį stabilumą ir vienodas sąlygas.

***Po ERIR priėmimo pagrindinės sandorio šalys įgijo didesnę svarbą ir artimiausiu metu ji dar didės***

Per penkerius metus po ERIR priėmimo pagrindinių sandorio šalių veiklos mastas ir aprėptis ES ir visame pasaulyje sparčiai didėjo. Tai rodo, kad tas teisės aktas veiksmingas ir atitinka savo paskirtį.

2016 m. birželio mėn. pabaigos duomenimis, pagrindinės sandorio šalys vykdo maždaug 62 proc. pasaulinės visų ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutarčių ir turto klasių vertės (įskaitant palūkanų normų, kredito įsipareigojimų neįvykdymo, valiutos keitimo sandorius ir kt.), t. y. 337 trilijonai JAV dolerių, tarpuskaitą[3]. Maždaug 97 proc. (328 trilijonai

---

1 http://www.g20.utoronto.ca/2009/2009communique0925.html.

2 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų. Paskelbta http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:02012R0648-20170103&qid=1492599335405&from=LT.

3 Tarptautinių atsiskaitymų banko (TAB) paskelbti statistiniai duomenys „OTC derivatives statistics at end-June 2016“ („Ne biržos išvestinių finansinių priemonių statistika 2016 m. birželio mėn. pabaigoje“), 2016 m. lapkričio mėn.

JAV dolerių) visų išvestinių finansinių priemonių sutarčių, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinė sandorio šalis, yra palūkanų normos išvestinės finansinės priemonės.

2015 m. pabaigoje pagrindinės sandorio šalys atliko maždaug 60 proc. visų ne biržos palūkanų normos išvestinių finansinių priemonių tarpuskaitą, o 2009 m. pabaigoje tas rodiklis buvo 36 proc.[4]. Pagrindinės sandorio šalies atliekama tarpuskaita taip pat įgijo didesnę svarbą kredito išvestinių finansinių priemonių rinkoje, kurioje neapmokėtų kredito išvestinių finansinių priemonių, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinės sandorio šalys, dalis nuolat didėjo nuo pirmojo tokių duomenų pateikimo, t. y. 2016 m. birželio mėn. pabaigoje ji sudarė 37 proc., o 2010 m. birželio mėn. pabaigoje tas rodiklis siekė 10 proc.[5].

Pagrindinių sandorio šalių vaidmuo, sparčiai įgyjantis vis didesnę svarbą pasaulinėje finansų sistemoje, atspindi ne tik pagrindinės sandorio šalies įvairiose turto klasėse atliekamos tarpuskaitos prievolių atsiradimą[6], bet ir dažnesnį savanorišką pagrindinės sandorio šalies atliekamos tarpuskaitos naudojimą, nes rinkos dalyviai vis geriau suvokia tokios tarpuskaitos naudą (tarpuskaitos prievolės atsirado tik 2016 m. birželio mėn.)[7]. Pagal ERIR tam tikrų palūkanų normos išvestinių finansinių priemonių ir kredito išvestinių finansinių priemonių tarpuskaitą turi atlikti pagrindinė sandorio šalis atsižvelgiant į panašius reikalavimus kitose G 20 šalyse[8]. Iš dalies pakeistos bankų kapitalo taisyklės siekiant skatinti pagrindinės sandorio šalies atliekamą tarpuskaitą ir užtikrinti, kad dvišalė tarpuskaita būtų palyginti brangesnė alternatyva[9], o dvišaliams sandoriams nuo 2017 m. kovo mėn. taikomi papildomi įkaito reikalavimai[10].

Manoma, kad pagrindinių sandorio šalių veikla turėtų plėstis ir toliau. Tikėtina, kad privalomos tarpuskaitos prievolės bus taikomos papildomoms turto klasėms[11], o dėl paskatų mažinti riziką ir sąnaudas tarpuskaita tikriausiai vis dažniau bus atliekama savanoriškai.

---

4 Žr. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3990_en.htm, 2016 m. lapkričio mėn.

5 Tarptautinių atsiskaitymų banko (TAB) paskelbti statistiniai duomenys „OTC derivatives statistics at end-June 2016“ („Ne biržos išvestinių finansinių priemonių statistika 2016 m. birželio mėn. pabaigoje“), 2016 m. lapkričio mėn.

6 FST „OTC Derivatives Market Reforms, Eleventh progress report on implementation“ („Ne biržos išvestinių finansinių priemonių rinkos reformos. Vienuoliktoji įgyvendinimo pažangos ataskaita“), 2016 m. rugpjūčio mėn. Išsamiau žr. visų pirma 3.2.1 skirsnį dėl pagrindinės sandorio šalies atliekamos standartizuotų sandorių tarpuskaitos ir C ir I priedus.

7 https://www.kfw.de/KfW-Group/Newsroom/Aktuelles/Pressemitteilungen/Pressemitteilungen-Details_407936.html.

8 Pagal ERIR Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai (EVPRI) pavedama parengti techninius standartus konkrečiai nurodant ne biržos išvestinių finansinių priemonių klasę, kuriai turi būti taikoma tarpuskaitos prievolė. EVPRI taip pat tvarko viešą tarpuskaitos prievolės registrą. Išsamiau apie tarpuskaitos prievoles žr. viešo registro p. 8–10: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/public_register_for_the_clearing_obligation_under_emir.pdf.

9 Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) Nr. 575/2013 nuostatos dėl sverto koeficiento, grynojo pastovaus finansavimo rodiklio, nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimų, sandorio šalies kredito rizikos, rinkos rizikos, pagrindinių sandorio šalių pozicijų, kolektyvinio investavimo subjektų pozicijų, didelių pozicijų, ataskaitų teikimo ir informacijos atskleidimo reikalavimų ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012.

10 2016 m. spalio 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2016/2251, OL L 340, 2016 12 15, p. 9–46.

11 EVPRI išnagrinėjo kelias ne biržos palūkanų normos, kredito, nuosavybės ir užsienio valiutos išvestinių finansinių priemonių klases ir pasiūlė kai kurioms iš jų nustatyti tarpuskaitos prievolę. Kaip parodyta toliau esančioje lentelėje, ateityje EVPRI galėtų numatyti kitas tarpuskaitos prievoles, pavyzdžiui, „į nuosavybės vertybinius popierius panašių vertybinių popierių / lanksčių nuosavybės vertybinių popierių išvestinėms finansinėms priemonėms ir sandoriams dėl kainų skirtumo“ (angl. *Equity Lookalike/Flexible equity derivatives and CFD*) ir „užsienio valiutos išankstiniams sandoriams be apsikeitimo pagrindine suma“ (angl. *ForEx Non-deliverable Forward*, NDF).

2017 m. gegužės mėn. pasiūlymu tikslingai iš dalies pakeisti ERIR siekiant padidinti jo veiksmingumą ir proporcingumą tokia tendencija bus sustiprinta, nes pagrindinės sandorio šalys įgis papildomų paskatų išvestinių finansinių priemonių sandorio šalims siūlyti savo atliekamą tarpuskaitą[12]. Galiausiai kuriant kapitalo rinkų sąjungą susiformavus gilesnėms ir labiau integruotoms kapitalo rinkoms kils dar didesnis poreikis ES atlikti tarpvalstybinę tarpuskaitą, tad padidės pagrindinių sandorio šalių svarba ir tarpusavio sąsajos finansų sistemoje.

***Didėjant pagrindinių sandorio šalių svarbai nerimaujama dėl būtinybės atnaujinti priežiūros tvarką pagal ERIR, be kita ko, atsižvelgiant į kapitalo rinkų sąjungos kūrimą***

Pagrindinėms sandorio šalims įgyjant vis didesnę svarbą finansų sistemoje ir kredito rizikai atitinkamai koncentruojantis tose infrastruktūrose, vyriausybės, reguliavimo institucijos, priežiūros institucijos, centriniai bankai ir rinkos dalyviai atkreipė į tai dėmesį.

Nors sandorių, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinė sandorio šalis, mastas ir aprėptis padidėjo, pagrindinių sandorio šalių skaičius išlieka gana ribotas. Šiuo metu ES įsisteigusios 17 pagrindinių sandorio šalių ir jos visos pagal ERIR turi leidimą siūlyti Sąjungoje savo paslaugas, bet ne visos pagrindinės sandorio šalys turi leidimą atlikti visų turto klasių tarpuskaitą (pvz., tik dvi pagrindinės sandorio šalys atlieka kredito išvestinių finansinių priemonių tarpuskaitą, tik dvi – infliacijos išvestinių finansinių priemonių[13])[14]. Pagal ERIR lygiavertiškumo nuostatas taip pat pripažintos 28 trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys, tad jos gali siūlyti savo paslaugas ES[15]. Be to, tarpuskaitos rinkos integruotos visoje ES ir itin koncentruotos tam tikrose turto klasėse. Jos taip pat labai glaudžiai susijusios tarpusavyje[16].

Vis dažniau tarpuskaitą atlieka tinkamai reglamentuojamos ir prižiūrimos pagrindinės sandorio šalys, tad stiprėja sisteminis stabilumas apskritai, bet dėl rizikos koncentracijos pagrindinės sandorio šalies žlugimas tampa mažai tikėtinu įvykiu, kuris vis dėlto gali turėti itin didelį poveikį. Atsižvelgiant į itin svarbų pagrindinių sandorio šalių vaidmenį finansų sistemoje dėl didėjančios pagrindinių sandorio šalių sisteminės svarbos kyla nuogąstavimų. Pagrindinės sandorio šalys pačios tampa makroprudencinės rizikos šaltiniu, nes joms žlugus galėtų rimtai sutrikti finansų sistema ir tai turėtų sisteminį poveikį. Pavyzdžiui, nekontroliuojamai nutraukiant ir prieš terminą uždarant sutartis, kurių tarpuskaitą atliko pagrindinės sandorio šalys, visoje rinkoje galėtų kilti su likvidumu ir įkaitu susijusių problemų, o pagrindinio turto rinka ir finansų sistema apskritai taptų nestabilios. Kaip kai kurie kiti finansiniai tarpininkai, pagrindinės sandorio šalys taip pat gali susidurti su masiniu tarpuskaitos narių pasitraukimu jiems prarandant pasitikėjimą pagrindinės sandorio šalies mokumu. Dėl to pagrindinė sandorio šalis gali patirti su likvidumu susijusį sukrėtimą

---

12 Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos, susijusios su tarpuskaitos prievole, tarpuskaitos prievolės taikymo sustabdymu, ataskaitų teikimo reikalavimais, ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutarčių, kurių tarpuskaitos pagrindinė sandorio šalis neatlieka, rizikos mažinimo būdais, sandorių duomenų saugyklų registracija ir priežiūra bei sandorių duomenų saugyklų reikalavimais.

13 Žr. EVPRI „Report EU-wide CCP Stress test 2015“ („2015 m. Europos mastu atlikto pagrindinių sandorio šalių testavimo nepalankiausiomis sąlygomis ataskaitą“), 2016 m. balandžio 29 d., 2016/658, ir atitinkamą grafiką su šiuo pasiūlymu susijusio poveikio vertinimo 3.1 skirsnyje.

14 Žr. išsamų Sąjungoje įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių sąrašą su šiuo pasiūlymu susijusio poveikio vertinimo 2.3 skirsnyje pateiktoje 3 lentelėje.

15 Pagal ERIR EVPRI skelbia pripažintų trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių, kurioms leidžiama siūlyti paslaugas ir vykdyti veiklą Sąjungoje, sąrašą. Trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys įsisteigusios 15 šalių, kurioms taikomi Komisijos priimti pagrindinių sandorio šalių lygiavertiškumo sprendimai, įskaitant Australiją, Honkongą, Singapūrą, Japoniją, Kanadą, Šveicariją, Pietų Korėją, Meksiką, Pietų Afriką ir JAV biržos prekių ateities sandorių prekybos komisijos šalis, Braziliją, JAE, Dubajaus tarptautinį finansų centrą, Indiją ir Naująją Zelandiją.

16 Žr. su šiuo pasiūlymu susijusio poveikio vertinimo 2.3 skirsnį.

bandydama įvykdyti savo įsipareigojimus grąžinti pagrindinį įkaitą (t. y. pradinę garantinę įmoką). Pagrindinės sandorio šalies žlugimo dėl padidėjusios rizikos koncentracijos poveikis būtų dar didesnis dėl stipresnių pagrindinių sandorio šalių tiesioginių ir netiesioginių tarpusavio sąsajų per narius (paprastai didelius pasaulinius bankus) ir klientus.

Reaguodama į tai ir atsižvelgdama į G 20 konsensusą[17] 2016 m. lapkričio mėn. Komisija priėmė pasiūlymą dėl reglamento dėl pagrindinių sandorio šalių gaivinimo ir pertvarkymo[18]. Pasiūlymo tikslas – užtikrinti, kad valdžios institucijos būtų tinkamai pasirengusios spręsti žlungančios pagrindinės sandorio šalies problemas, išsaugoti finansinį stabilumą ir apriboti mokesčių mokėtojams tenkančias sąnaudas. Pasiūlyme dėl pagrindinių sandorio šalių gaivinimo ir pertvarkymo dėmesys nukreipiamas į ES ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūros tvarką, išdėstytą ERIR, ir į tai, kaip tą tvarką galima padaryti veiksmingesnę praėjus penkeriems metams po ERIR priėmimo. Šis pasiūlymas šiuo metu svarstomas Europos Parlamente ir Taryboje. Vykdomus darbus reikia koordinuoti ir derinti su šiuo pasiūlymu.

*ES pagrindinių sandorio šalių priežiūros tvarka*

Pagal ERIR ES pagrindines sandorio šalis prižiūri nacionalinių priežiūros institucijų, Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (EVPRI), atitinkamų Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) narių ir kitų institucijų (pvz., didžiausių tarpuskaitos narių priežiūros institucijų, tam tikrų prekybos vietų ir centrinių vertybinių popierių depozitoriumų priežiūros institucijų) kolegijos. Tokios kolegijos sudėtyje gali būti net 20 institucijų narių, o koordinavimą užtikrina buveinės šalies institucija. Dėl tokių sąlygų kyla tam tikrų nuogąstavimų turint omenyje dabartinę integracijos rinkoje padėtį, į kurią reikia atsižvelgti nustatant priežiūros tvarką. Tai taip pat svarbu norint daryti pažangą kuriant kapitalo rinkų sąjungą.

Pirma, didėjanti tarpuskaitos paslaugų koncentracija ribotame skaičiuje pagrindinių sandorio šalių ir atitinkamas tarpvalstybinės veiklos suaktyvėjimas reiškia, kad pagrindinės sandorio šalys keliose pavienėse valstybėse narėse įgyja vis didesnę svarbą visai ES finansų sistemai. Atsižvelgiant į tokią tendenciją, reikėtų peržiūrėti galiojančią priežiūros tvarką, pagal kurią beveik viskas patikėta buveinės šalies institucijai (pvz., buveinės šalies institucija galiausiai atsako už visus svarbius sprendimus, kaip antai susijusius su leidimo taikymo srities išplėtimu arba užsakomųjų paslaugų ir sąveikos susitarimų patvirtinimu).

Antra, dėl skirtingos pagrindinių sandorio šalių priežiūros praktikos (pvz., skirtingų leidimų suteikimo sąlygų arba modelių patvirtinimo procesų) visoje ES gali kilti rizika, kad pagrindinės sandorio šalys ir netiesiogiai jų tarpuskaitos nariai ar klientai galės rinktis palankesnes reguliavimo ir priežiūros sąlygas. 2016 m. rugsėjo mėn. komunikate[19] ir viešose konsultacijose dėl Europos priežiūros institucijų (EPI) veiklos[20], kuriuose pabrėžiami su nevienoda priežiūros praktika susiję sunkumai, Komisija atkreipė dėmesį į tokią kylančią riziką ir būtinybę užtikrinti didesnę priežiūros konvergenciją.

---

17 Aukščiausiojo lygio susitikime Kanuose 2011 m. lapkričio mėn. G 20 valstybių ir vyriausybių vadovai patvirtino FST parengtus Pagrindinius veiksmingų finansų įstaigų pertvarkymo režimų elementus (toliau – pagrindiniai elementai) kaip naująjį tarptautinį pertvarkymo režimų standartą. Žr. 2011 m. lapkričio 3–4 d. G 20 vadovų susitikimo Kanuose pranešimo 13 skirsnį.

18 Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl pagrindinių sandorio šalių gaivinimo ir pertvarkymo sistemos, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1095/2010, (ES) Nr. 648/2012 ir (ES) 2015/2365. COM(2016) 856 *final*.

19 Komunikatas „2016 m. pranešimas apie Sąjungos padėtį. Kapitalo rinkų sąjungos sukūrimas. Komisija spartina reformą“, 2016 m. rugsėjo 14 d.; IP/16/3001.

20 Viešos konsultacijos dėl Europos priežiūros institucijų veiklos; 2017 m. kovo 21 d.–gegužės 16 d.

Trečia, centrinių bankų kaip valiutos emitentų vaidmuo pagrindinių sandorio šalių kolegijose atsispindi nepakankamai. Nors centrinių bankų ir priežiūros institucijų įgaliojimai gali iš dalies sutapti (visų pirma, tokiose srityse kaip sąveika, likvidumo rizikos valdymas ir kt.), jie gali vieni kitų neatitikti, kai priežiūros veiksmais daromas poveikis pagrindinėms centrinių bankų atsakomybės sritims, pavyzdžiui, susijusioms su kainų stabilumu, pinigų politika ir mokėjimo sistemomis. Krizės atvejais dėl tokio neatitikimo gali padidėti pavojus finansiniam stabilumui, jeigu atsakomybės sričių pasiskirstymas tarp valdžios institucijų ir toliau liks neaiškus.

*Trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūros tvarka*

Šiuo metu daugelio valstybių narių valiuta išreikštų finansinių priemonių tarpuskaitą atlieka pripažintos trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys. Pavyzdžiui, JAV Čikagos prekių biržoje likutinės tariamosios sumos sudaro 1,8 trilijono eurų, susijusių su eurais išreikštomis palūkanų normos išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, ir 348 mlrd. Švedijos kronų, susijusių su ta valiuta išreikštomis palūkanų normos išvestinėmis finansinėmis priemonėmis. Tai taip pat kelia nerimą.

Pirma, įgyvendinant ERIR lygiavertiškumo ir pripažinimo sistemą paaiškėjo tam tikri trūkumai, visų pirma susiję su vykdoma priežiūra. Visų pirma, pripažinusi trečiosios šalies pagrindinę sandorio šalį EVPRI susidūrė su sunkumais dėl galimybės susipažinti su informacija, kurią turi suteikti pagrindinė sandorio šalis, taip pat sunkumais atliekant pagrindinės sandorio šalies patikrinimus vietoje ir dalijantis informacija su atitinkamomis ES reguliavimo institucijomis, priežiūros institucijomis ir centriniais bankais. Tad kyla pavojus, kad trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies praktika ir (arba) rizikos valdymo modelių pakeitimai liks nepastebėti ir (arba) dėl jų nebus imamasi jokių veiksmų ir tai gali turėti svarbų poveikį ES subjektų finansiniam stabilumui.

Antra, kalbant apie trečiųjų šalių pagrindines sandorio šalis, kai dalyvauja ne ES institucijos, atsiranda papildomas aspektas, susijęs su galimu priežiūros institucijų ir centrinių bankų tikslų nesutapimu kolegijose.

Trečia, kyla pavojus, kad pagrindinių sandorio šalių taisyklių ir (arba) reguliavimo sistemos pakeitimai trečiojoje šalyje galėtų neigiamai paveikti reguliavimo ar priežiūros veiklos rezultatus, o dėl to susidarytų nevienodos sąlygos ES ir trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims ir atsirastų galimybė rinktis palankesnes reguliavimo ar priežiūros sąlygas. Šiuo metu nėra mechanizmo, kuriuo būtų užtikrinama, kad ES būtų automatiškai pranešama apie tokius pakeitimus, kad ji galėtų imtis tinkamų priemonių.

Tikėtina, kad tas nerimas artimiausiu metu tik didės, nes dėl pasaulinio kapitalo rinkų pobūdžio trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių vaidmuo tikrai bus vis svarbesnis. Be EVPRI jau pripažintų 28 trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių, dar 12 pagrindinių sandorio šalių iš 10 jurisdikcijų[21] kreipėsi dėl pripažinimo ir laukia Komisijos sprendimo dėl jų reguliavimo ir priežiūros sistemų lygiavertiškumo.

Be to, daugelio eurais išreikštų išvestinių finansinių priemonių sandorių (ir kitų sandorių, kuriems taikoma ES tarpuskaitos prievolė) tarpuskaitą šiuo metu atlieka Jungtinėje Karalystėje esančios pagrindinės sandorio šalys. Kai Jungtinė Karalystė pasitrauks iš ES, gerokai pasikeis tokių sandorių, kurių tarpuskaitą atlieka į ES jurisdikciją nepatenkančios pagrindinės sandorio šalys, dalis ir pirmiau minėtas nerimas dar padidės. Tai reiškia, kad ES bus gana sunku užtikrinti finansinį stabilumą ir šią problemą reikia spręsti.

[21] Pagal EVPRI preliminarų trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių, pateikusių paraiškas dėl pripažinimo, sąrašą, numatytą ERIR 25 straipsnyje.

Atsižvelgdama į šiuos aspektus 2017 m. gegužės 4 d. Komisija priėmė komunikatą dėl reagavimo į ypač svarbių finansų rinkos infrastruktūrų problemas ir tolesnio kapitalo rinkų sąjungos plėtojimo[22]. Komunikate pažymėta, kad „bus reikalingi tolesni [ERIR] pakeitimai, norint pagerinti esamą sistemą, kuri užtikrina finansinį stabilumą ir remia tolesnę kapitalo rinkų sąjungos (KRS) plėtrą ir stiprinimą“.

***Būtinybė patobulinti galiojančią priežiūros tvarką***

Vykstant tolesnei ES tarpuskaitos sistemos raidai pagrindinių sandorio šalių krizių prevencijos ir valdymo tvarkos turi būti kuo veiksmingesnės. ERIR ir Komisijos pasiūlymas dėl reglamento dėl pagrindinių sandorio šalių gaivinimo ir pertvarkymo yra svarbūs žingsniai šia kryptimi. Tačiau praėjus penkeriems metams po ERIR priėmimo dėl augančio tarpuskaitos sistemos dydžio, sudėtingumo ir tarpvalstybinio pobūdžio ES ir visame pasaulyje išryškėjo tam tikri ES ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūros tvarkos trūkumai. Taigi šiuo pasiūlymu numatomi konkretūs ERIR ir EVPRI reglamento[23] pakeitimai, visų pirma siekiant nustatyti aiškią ir nuoseklią priežiūros tvarką ir ES, ir trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims.

Su šiuo pasiūlymu teikiamoje poveikio vertinimo ataskaitoje nagrinėjamos su tokiais pakeitimais susijusios sąnaudos ir nauda. Siūlomos kelios galimybės, kuriomis siekiama sugriežtinti pagrindinių sandorio šalių priežiūrą ES lygmeniu, aktyviau įtraukti emisijos centrinius bankus į pagrindinių sandorio šalių priežiūrą ir padidinti ES gebėjimus stebėti, nustatyti ir sumažinti su trečiųjų šalių pagrindinėmis sandorio šalimis susijusią riziką.

Poveikio vertinime pateikiama išsamių įrodymų, kad siūlomais pakeitimais pavyks veiksmingai padidinti bendrą ES finansų sistemos stabilumą ir dar labiau sumažinti jau ir taip mažai tikėtiną pagrindinės sandorio šalies žlugimo (kuris vis dėlto turėtų itin didelį poveikį) riziką ir kartu užtikrinti, kad rinkos dalyviams tenkančios sąnaudos būtų kuo mažesnės. Siūlomais pakeitimais taip pat prisidedama prie tolesnės kapitalo rinkų sąjungos plėtros ir stiprinimo pagal Komisijos politinius prioritetus.

### 1.2. Derėjimas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Šis pasiūlymas susijęs ir dera su kitomis ES politikos sritimis ir įgyvendinamomis iniciatyvomis, kuriomis siekiama: i) spręsti su pagrindinių sandorio šalių sistemine svarba susijusius klausimus; ii) skatinti pagrindinių sandorio šalių atliekamos tarpuskaitos naudojimą ir iii) didinti ES lygmeniu vykdomos priežiūros veiksmingumą ir efektyvumą ir ES, ir už jos ribų.

Pirma, šis pasiūlymas dera su 2016 m. lapkričio mėn. priimtu Komisijos pasiūlymu[24] dėl reglamento dėl pagrindinių sandorio šalių gaivinimo ir pertvarkymo. Tuo pasiūlymu siekiama užtikrinti, kad ES ir nacionalinės institucijos būtų tinkamai pasirengusios spręsti žlungančios pagrindinės sandorio šalies problemas, išsaugoti finansinį stabilumą ir išvengti to, kad su žlungančių pagrindinių sandorio šalių restruktūrizavimu ir pertvarkymu susijusios sąnaudos tektų mokesčių mokėtojams. Komisijos pasiūlymu siekiama užtikrinti, kad mažai tikėtino

---

22 Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos Centriniam Bankui „Reagavimas į ypač svarbių finansų rinkos infrastruktūrų problemas ir tolesnis kapitalo rinkų sąjungos plėtojimas“, Briuselis, 2017 5 4, COM(2017) 225 *final*.

23 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija) ir iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB bei panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/77/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 84–119).

24 Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl pagrindinių sandorio šalių gaivinimo ir pertvarkymo sistemos, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1095/2010, (ES) Nr. 648/2012 ir (ES) 2015/2365.

scenarijaus, pagal kurį pagrindinės sandorio šalys susidurtų su dideliais sunkumais arba žlugtų, atveju pagrindinių sandorio šalių ypatingos svarbos funkcijos būtų išsaugotos, kartu toliau užtikrinant finansinį stabilumą ir padedant išvengti to, kad su žlungančių pagrindinių sandorio šalių restruktūrizavimu ir pertvarkymu susijusios sąnaudos tektų mokesčių mokėtojams. Tame pasiūlyme pateikiama krizių valdymo tvarka, susijusi su pagrindinių sandorio šalių gaivinimu ir pertvarkymu, yra grindžiama ERIR išdėstyta itin kokybiška krizių prevencijos tvarka (t. y. nuostatomis dėl pagrindinių sandorio šalių reguliavimo ir priežiūros). Dar labiau sugriežtinant pagrindinių sandorio šalių priežiūrą pagal ERIR turėtų būti dar labiau sumažinta ir taip labai nedidelė tikimybė, kad reikės imtis gaivinimo ir pertvarkymo priemonių. Šiame pasiūlyme pristatomi priežiūros pakeitimai ir sugriežtinimo priemonės taip pat turės būti tinkamai įtraukti į rengiamą teisėkūros pasiūlymą dėl pagrindinių sandorio šalių gaivinimo ir pertvarkymo. Siekiant atsižvelgti į naująjį pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vaidmenį kolegijose, kaip numatyta ERIR, ir ilgainiui pertvarkymo kolegijose, gali prireikti atlikti tikslinius pakeitimus.

Antra, šis pasiūlymas susijęs su 2016 m. lapkričio mėn. priimtu Komisijos pasiūlymu[25] iš dalies pakeisti Kapitalo reikalavimų reglamentą (KRR)[26]. Pasiūlymu siekiama užtikrinti, kad apskaičiuojant ribines sverto koeficiento vertes nebūtų atsižvelgiama į tarpuskaitos narių iš klientų grynaisiais pinigais gaunamas ir pagrindinėms sandorio šalims perduodamas pradines garantines įmokas už išvestinių finansinių priemonių sandorius, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinės sandorio šalys. Taip bus lengviau naudotis tarpuskaita, nes bus taikomi mažesni kapitalo reikalavimai norint klientams arba netiesiogiai siūlyti tarpuskaitos paslaugas ir dar labiau padidės pagrindinių sandorio šalių svarba finansų sistemoje.

Trečia, šiuo pasiūlymu papildomas 2017 m. gegužės mėn. priimtas Komisijos pasiūlymas dėl tikslinių ERIR pakeitimų[27]. Pasiūlymu siekiama supaprastinti tam tikrus ERIR nustatytus reikalavimus ir padaryti juos proporcingesnius, kad pernelyg didelės rinkos dalyvių sąnaudos sumažėtų nesukeliant pavojaus finansiniam stabilumui. Taigi šiuo pasiūlymu reikėtų numatyti papildomas paskatas rinkos dalyviams naudotis pagrindinių sandorio šalių atliekama tarpuskaita, tad pagrindinių sandorio šalių svarba finansų sistemoje dar labiau padidės.

Ketvirta, šis pasiūlymas dera su konsultacijomis, kurias Komisija pradėjo 2017 m. kovo mėn., dėl Europos priežiūros institucijų (EPI) veiklos[28], siekdama padidinti ir pagerinti EPI veiksmingumą ir efektyvumą.

Penkta, jis dera su patirtimi įgyvendinant trečiųjų šalių nuostatas ir užtikrinant jų vykdymą ES finansų srities teisės aktuose, kaip nustatyta Komisijos tarnybų darbiniame dokumente dėl lygiavertiškumo[29]. Komisijos tarnybų darbiniame dokumente pateikiama faktinė

---

25 Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) Nr. 575/2013 nuostatos dėl sverto koeficiento, grynojo pastovaus finansavimo rodiklio, nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimų, sandorio šalies kredito rizikos, rinkos rizikos, pagrindinių sandorio šalių pozicijų, kolektyvinio investavimo subjektų pozicijų, didelių pozicijų, ataskaitų teikimo ir informacijos atskleidimo reikalavimų ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012.

26 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms.

27 Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos, susijusios su tarpuskaitos prievole, tarpuskaitos prievolės taikymo sustabdymu, ataskaitų teikimo reikalavimais, ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutarčių, kurių tarpuskaitos pagrindinė sandorio šalis neatlieka, rizikos mažinimo būdais, sandorių duomenų saugyklų registracija ir priežiūra bei sandorių duomenų saugyklų reikalavimais.

28 Viešos konsultacijos dėl Europos priežiūros institucijų veiklos, 2017 3 21, paskelbta https://ec.europa.eu/info/finance-consultations-2017-esas-operations_en.

29 „ES sprendimai dėl lygiavertiškumo finansinių paslaugų politikoje. Vertinimas“, 2017 2 27, SWD(2017) 102 *final*, paskelbta

lygiavertiškumo proceso apžvalga lyginant trečiųjų šalių ir ES finansinių paslaugų teisės aktus. Aprašoma patirtis įgyvendinant trečiųjų šalių nuostatas ir užtikrinant jų vykdymą ES finansų srities teisės aktuose. Taip pat pristatomi pagrindiniai lygiavertiškumo aspektai (pvz., įgaliojimų įgyvendinimas, vertinimas, *ex post* stebėsena) ir aiškiau apibūdinama, kaip tokias užduotis reikėtų vykdyti praktiškai.

Šešta, šis pasiūlymas dera su tarptautiniu lygmeniu vykdomu darbu, susijusiu su Finansinio stabilumo taryba (FST), kuriuo siekiama, be kita ko: i) skatinti naudojimąsi pagrindinių sandorio šalių atliekama tarpuskaita ir jurisdikcijų tarpvalstybinių susitarimų taikymą siekiant padidinti ne biržos išvestinių finansinių priemonių rinkos stabilumą; ii) užtikrinti, kad būtų nuosekliai taikomi finansų rinkų infrastruktūros principai (angl. PFMI), kuriuos parengė Mokėjimo ir atsiskaitymo sistemų komitetas (angl. CPMI) ir Tarptautinė vertybinių popierių komisijų organizacija (angl. IOSCO); iii) stebėti G 20 išvestinių finansinių priemonių rinkų reformų įgyvendinimą (FST Ne biržos išvestinių finansinių priemonių darbo grupės veikla); iv) parengti papildomas gaires dėl pagrindinių sandorio šalių pertvarkymo (FST Pertvarkymo grupė).

### 1.3. Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis

Šis pasiūlymas taip pat susijęs ir dera su Komisijos šiuo metu dedamomis pastangomis toliau plėtoti kapitalo rinkų sąjungą. 2016 m. rugsėjo mėn. komunikate dėl kapitalo rinkų sąjungos pabrėžiamas poreikis toliau plėtoti ir integruoti ES kapitalo rinkas[30]. Tolesnė pagrindinių sandorio šalių priežiūros konvergencija ES lygmeniu gali paskatinti stipresnių ir geriau integruotų kapitalo rinkų plėtrą, nes veiksmingesnės ir atsparesnės pagrindinės sandorio šalys yra esminiai gerai veikiančios kapitalo rinkų sąjungos elementai. Tam 2017 m. birželio 8 d. Komisijos komunikatu dėl kapitalo rinkų sąjungos veiksmų plano laikotarpio vidurio peržiūros[31] raginama sustiprinti EVPRI įgaliojimus skatinti nuoseklios priežiūros veiksmingumą visoje ES ir už jos ribų. Kita vertus, sukūrus kapitalo rinkų sąjungą ir susiformavus didesnėms ir likvidesnėms finansų rinkoms pagrindinės sandorio šalys atliks dar didesnio sandorių skaičiaus tarpuskaitą ir taip didės jų sisteminė svarba. Atsižvelgiant į galimą apimties padidėjimą ir dabartines galimybes rinktis palankesnes reguliavimo ir priežiūros sąlygas, siekiant užtikrinti stiprią ir stabilią kapitalo rinkų sąjungą reikia toliau stiprinti priežiūros sistemą.

Be to, pasiūlymas dera su Komisijos 2017 m. gegužės 31 d. priimtu diskusijoms skirtu dokumentu dėl ekonominės ir pinigų sąjungos ateities[32]. Diskusijoms skirtame dokumente visų pirma pabrėžiama, kad veiksmingai ir stabiliai ekonominei ir pinigų sąjungai būtina sukurti tikrą finansinę sąjungą. Remiantis tuo dokumentu, tam reikia toliau įgyvendinti jau svarstomus elementus, be kita ko, susijusius su kapitalo rinkų sąjungos tikslų pasiekimu. Pasiūlymu bus skatinamas giliau integruotų kapitalo rinkų plėtojimas užtikrinant tolesnę pagrindinių sandorio šalių priežiūros konvergenciją ES lygmeniu.

---

30 https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/eu-equivalence-decisions-assessment-27022017_en.pdf.
„Kapitalo rinkų sąjunga. Spartesnė reforma“, 2016 9 14, COM(2016) 601 *final*, paskelbta https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/EN/1-2016-601-EN-F1-1.PDF.

31 Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Kapitalo rinkų sąjungos veiksmų plano laikotarpio vidurio peržiūra“, COM(2017) 292 *final*, 2017 6 8, paskelbta https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-cmu-mid-term-review-june2017_en.pdf.

32 Diskusijoms skirtas dokumentas dėl ekonominės ir pinigų sąjungos ateities, Europos Komisija, 2017 m. gegužės 31 d., paskelbta https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-emu_en_2.pdf.

Mažinant sklandžiam finansų sistemos veikimui kylančias grėsmes pasiūlymu taip pat užtikrinama, kad finansų rinkos ir toliau galėtų atlikti savo vaidmenį skatinant tvarų ilgalaikį augimą, kad vartotojų ir įmonių interesais būtų toliau gilinama vidaus rinka pagal Komisijos planą skatinti investicijas, ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą.

## 2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

### 2.1. Teisinis pagrindas

Šio pasiūlymo teisinis pagrindas yra SESV 114 straipsnis, kuris yra ERIR ir EVPRI reglamento teisinis pagrindas. Poveikio vertinimo ataskaitoje atlikus analizę nustatomi ERIR elementai, kuriuos reikia iš dalies pakeisti siekiant padidinti bendrą ES finansų sistemos stabilumą ir dar labiau sumažinti jau ir taip mažai tikėtiną pagrindinės sandorio šalies žlugimo (kuris vis dėlto turėtų itin didelį poveikį) riziką ir kartu užtikrinti, kad rinkos dalyviams tenkančios sąnaudos būtų kuo mažesnės. Reikiamus pakeitimus gali atlikti tik teisėkūros institucijos. Reikia pakeisti ir EVPRI reglamentą siekiant sukurti pagrindinių sandorio šalių vykdomąjį organą, kuriam būtų pavestos svarbios užduotys pagal ERIR.

### 2.2. Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)

ERIR – reglamentas, privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse. ERIR sukuriama priežiūros sistema, taikoma pagrindinėms sandorio šalims, įsisteigusioms ir ES, ir trečiosiose šalyse ir teikiančioms tarpuskaitos paslaugas ES įsisteigusiems tarpuskaitos nariams ar prekybos vietoms. Pagal ERIR pagrindinės sandorio šalies įsisteigimo valstybė narė atlieka itin svarbų vaidmenį taikant priežiūros tvarką. Tačiau valstybės narės ir nacionalinės priežiūros institucijos negali vienašališkai sumažinti sisteminės rizikos, kurią kelia itin integruotos ir tarpusavyje susijusios pagrindinės sandorio šalys, veikiančios tarpvalstybiniu lygmeniu už nacionalinės jurisdikcijos ribų. Be to, valstybės narės pačios negali sumažinti rizikos, kylančios dėl skirtingos nacionalinės priežiūros praktikos. Valstybės narės ir nacionalinės valdžios institucijos pačios negali sumažinti sisteminės rizikos, kurią visos ES finansiniam stabilumui gali kelti trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys.

ERIR tikslų, t. y. padidinti pagrindinių sandorio šalių saugą ir veiksmingumą nustatant vienodus jų veiklos reikalavimus, pavienės valstybės narės negali deramai pasiekti, todėl dėl siūlomų veiksmų masto tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikantis SESV 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo.

### 2.3. Proporcingumo principas

Pasiūlymu siekiama užtikrinti, kad ERIR nustatyta priežiūros tvarka atitiktų tikslą proporcingiau ir veiksmingiau sumažinti sisteminę riziką išvestinių finansinių priemonių rinkoje ir kad rinkos dalyvių patiriamos sąnaudos būtų kuo mažesnės. Pasiūlyme nustatoma supaprastinta ES lygmeniu leidimą gavusių pagrindinių sandorio šalių priežiūros sistema aiškiai išdėstant visų įvairių nacionalinių ir ES institucijų ir dalyvaujančių įstaigų vaidmenis ir pareigas. Pasiūlymu, kuriuo pertvarkoma priežiūros tvarka, padedama įveikti problemas, susijusias su vis didesne tarpvalstybine sistemine pagrindinių sandorio šalių svarba, kartu išsaugant įsisteigimo valstybių narių institucijų fiskalinę atsakomybę. Be to, pasiūlymu nustatomas požiūris, pagal kurį trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims leidžiama laikytis ERIR reikalavimų laikantis panašių nacionalinių normų, taip sukuriant proporcingą požiūrį, sutelktą į sisteminę trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių svarbą ES rinkoms. Pasiūlymu taip pat neviršijama to, kas būtina ERIR tikslui pasiekti, t. y. sumažinti sisteminę riziką nustatant skaidrius ir objektyvius kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, stebima ir mažinama

trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių rizika ES finansiniam stabilumui. Taigi pasiūlymu tiesiogiai padedama padaryti visą ERIR įtvirtintą priežiūros tvarką proporcingesnę. Pasiūlyme taip pat pateikiama tik tikslinių EVPRI reglamento pakeitimų, kurie neviršija to, kas būtina, kad EVPRI galėtų vykdyti ERIR numatytas užduotis.

### 2.4. Priemonės pasirinkimas

ERIR ir teisės aktas, kuriuo įsteigiama EVPRI, abu yra reglamentai, tad juos būtina iš dalies keisti tokio pat pobūdžio teisine priemone.

## 3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

### 3.1. Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas

Su šiuo pasiūlymu pateikiamoje poveikio vertinimo ataskaitoje analizuojama, kiek taikant galiojančią ERIR nustatytą ES viduje ir už jos ribų įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių priežiūros tvarką pavyksta veiksmingai ir efektyviai įgyvendinti tikslą sudaryti vienodas pagrindinių sandorio šalių paslaugų teikimo sąlygas, taip pat ar ji nuosekli, aktuali ir užtikrinanti ES pridėtinę vertę. Analizė taip pat apima priežiūros institucijų kolegijų veikimo pagal ERIR dviejų tarpusavio peržiūrų, kurias 2015 m.[33] ir 2016 m.[34] atliko EVPRI, rezultatus. Be to, analizė grindžiama EVPRI išvadomis, padarytomis įvertinus dabartinę ERIR ir trečiųjų šalių lygiavertiškumo ir pripažinimo tvarką, kai buvo rengiama su ERIR peržiūra susijusi ataskaita Komisijai[35].

Kalbant apie ES įsisteigusioms pagrindinėms sandorio šalims taikomos ERIR nustatytos priežiūros tvarkos **veiksmingumą**, iš praktinės patirties matyti, kad dabartinės struktūros kolegijų nariams bendradarbiaujant suteikiama galimybė atstovauti įvairių pagrindinių sandorio šalių atliekamos tarpuskaitos sistemos dalyvių priežiūros institucijų nuomonėms, o tai padeda įgyvendinti priežiūros konvergencijos tikslus ir sudaryti vienodas sąlygas ES įsisteigusioms pagrindinėms sandorio šalims. Tačiau nerimaujama dėl pagrindinių sandorio šalių priežiūros nuoseklumo valstybėse narėse, tad darytina išvada, jog būtų galima veiksmingiau vykdyti tarpvalstybinę pagrindinių sandorio šalių priežiūrą. Visų pirma reikėtų pažymėti, kad kolegijų narių bendradarbiavimo laipsnis gerokai skiriasi priklausomai nuo kolegijos vaidmens sprendimų priėmimo procese. Vykstant leidimų suteikimo procesui „EVPRI pastebėjo, kad pagrindinių sandorio šalių kolegijose apskritai skatinamas abipusis bendradarbiavimas: viena vertus, pirmininkaujančios nacionalinės kompetentingos institucijos (NKI) gavo gerų, konstruktyvių pastabų iš kolegijos narių, kurias įtraukė į savo rizikos vertinimus; kita vertus, kolegijos nariai gavo informaciją, kurios jiems reikėjo, kad jie galėtų balsuoti dėl bendros nuomonės priėmimo“[36], o kai tokios nuomonės nereikia, bendradarbiavimo lygis sumažėja. Taigi EVPRI įžvelgia „riziką, kad suteikus leidimą pagrindinių sandorio šalių kolegijos tampa tiesiog informacijos mainų mechanizmu, o ne

---

33 EVPRI atlikta pagrindinių sandorio šalių kolegijų veikimo peržiūra pagal ERIR, 2015 m. sausio mėn. https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/2015-20-_report_on_esma_review_of_ccp_colleges.pdf.

34 EVPRI, tarpusavio peržiūra pagal ERIR 21 straipsnį. Priežiūros veikla, susijusi su pagrindinių sandorio šalių garantinės įmokos ir įkaito reikalavimais, 2016 m. gruodžio 22 d., ESMA/2016/1683 (2016 m. EVPRI tarpusavio vertinimas). https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2016-1683_ccp_peer_review_report.pdf.

35 EVPRI, ERIR peržiūros ataskaita Nr. 4, EVPRI išvados Komisijai vykdant konsultacijas dėl ERIR peržiūros, 2015 m. rugpjūčio 13 d., ESMA/2015/1254. https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/esma-2015-1254_-_emir_review_report_no.4_on_other_issues.pdf.

36 2015 m. EVPRI tarpusavio peržiūros 30 punktas, p. 16.

veiksminga priežiūros priemone“. Be to, iš preliminarių pastabų matyti, kad: i) skirtingi kolegijos nariai skirtingu lygmeniu dalyvauja kolegijos diskusijose; ir ii) NKI požiūris į priežiūrą gerokai skiriasi net tais atvejais, kai kalbama apie panašias pagrindines sandorio šalis. Bendri šablonai, kuriuos pateikė EVPRI siekdama paskatinti NKI priežiūros konvergenciją, tos problemos neišsprendė, nes NKI skirtingai veikia savo nuožiūra. Tad kai ką galima patobulinti siekiant užtikrinti nuoseklesnę pagrindinių sandorio šalių priežiūrą ES lygmeniu, sudaryti vienodas sąlygas ES ir pasiekti veiksmingesnę priežiūros konvergenciją.

Kalbant apie trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūros veiksmingumą, pagal galiojančią tvarką EVPRI pripažino 28 trečiųjų šalių pagrindines sandorio šalis kaip galinčias teikti tarpuskaitos paslaugas ES įsteigtoms sandorio šalims. Tai atitinka G 20 tikslus skatinti tarpvalstybinius susitarimus. Kita vertus, vykstant konsultacijoms dėl ERIR dauguma respondentų (daugiausia finansų sektoriaus bendrovės ir sektoriaus asociacijos) pažymėjo, kad dėl ERIR nustatytos lygiavertiškumo tvarkos trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims *de facto* susidarė padėtis, kurioje reikalavimai ES įsisteigusioms pagrindinėms sandorio šalims gali būti griežtesni nei trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims, tad sudaromos nevienodos sąlygos, nepalankios pirmosioms. EVPRI taip pat pabrėžė, kad ERIR įtvirtintas požiūris į trečiųjų šalių pagrindines sandorio šalis yra itin lankstus, kai visiškai remiamasi trečiųjų šalių taisyklėmis ir priežiūros tvarka, o dauguma trečiųjų šalių jurisdikcijų laiko trečiųjų šalių pagrindines sandorio šalis sisteminiu požiūriu svarbia infrastruktūra ir taiko joms griežtesnę kontrolę. EVPRI pažymėjo, kad dabartinis ERIR nustatytas požiūris galėtų būti abipusio pasitikėjimo pavyzdys, bet jeigu ES ir toliau bus vienintelė jurisdikcija, plačiai besiremianti trečiųjų šalių normomis ir valdžios institucijomis, tai gali sukelti jai pavojų ir nėra naudinga ES įsisteigusioms pagrindinėms sandorio šalims.

Kiek tai susiję su **efektyvumu**, per konsultacijas dėl ERIR dauguma respondentų pritarė tikslui užtikrinti vienodas sąlygas ES įsisteigusioms pagrindinėms sandorio šalims skatinant vienodą ERIR taikymą. Kita vertus, jie pažymėjo, kad patvirtinimo procesas ilgai trunka, ir pabrėžė, kad tam tikrais atvejais NKI gali atidėti patvirtinimą neribotam laikui, tad kyla teisinis netikrumas. Kai kurie respondentai taip pat pažymėjo, kad kolegijos turėtų veikti skaidriau ne tik pagrindinių sandorio šalių labui vykstant leidimų suteikimo ir paslaugų srities išplėtimo procesams, bet ir pagrindinių sandorio šalių naudotojų labui, kad jie galėtų aiškiau suvokti leidimų suteikimo procesą ir jo pasekmes. Be to, kai kurios valdžios institucijos, sektoriaus dalyviai ir rinkos infrastruktūros operatoriai prašė užtikrinti didesnį aiškumą dėl leidimų suteikimo ir pagrindinių sandorio šalių teikiamų paslaugų srities išplėtimo proceso ir terminų. Respondentai pasiūlė, kad ERIR reikėtų paaiškinti kolegijų darbo proceso sąlygas, visų pirma apibrėžiant įvairių kolegijos narių vaidmenis ir pareigas. Tad kai ką galima patobulinti, visų pirma siekiant užtikrinti paprastesnę ES įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių priežiūrą. Tai galėtų paskatinti veiksmingesnį nacionalinių ir ES priežiūros institucijų bendradarbiavimą, taip išvengiant priežiūros funkcijų dubliavimosi ir sumažinant atitinkamai paskirstomą laiką ir išteklius.

Kalbant apie galiojančią trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūros tvarką, konsultacijose dėl ERIR dalyvavusios sektoriaus asociacijos pažymėjo, kad Komisija pernelyg ilgai atlieka lygiavertiškumo vertinimus. EVPRI taip pat iškėlė klausimų dėl trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimo proceso efektyvumo. Pirma, ji atkreipė dėmesį į tai, kad procesas nelankstus ir griozdiškas, kaip matyti iš nedidelio 2015 m. priimtų pripažinimo sprendimų skaičiaus. Antra, ji pažymėjo, kad dėl trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimo EVPRI užkraunama didelė administracinė našta.

Kalbant apie **aktualumą**, ERIR nustatyta priežiūros tvarka ir toliau yra neatsiejama tarptautinių veiksmų dalis siekiant padidinti pasaulinės ne biržos išvestinių finansinių priemonių rinkos stabilumą ir kartu padėti jurisdikcijoms tarpvalstybiniu lygmeniu susitarti dėl lygiavertiškumo. ERIR nustatyta priežiūros tvarka taip pat užtikrinama, kad finansų rinkos ir toliau atliktų savo vaidmenį skatinant tvarų ilgalaikį augimą, kad vartotojų ir įmonių interesais būtų toliau gilinama vidaus rinka pagal Komisijos planą skatinti investicijas, ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą.

Kaip aprašyta su šiuo pasiūlymu pateikiamos poveikio vertinimo ataskaitos 2.4 skirsnyje, ERIR nustatyta priežiūros tvarka **dera** su kitais ES teisės aktais, kuriais siekiama: i) spręsti su pagrindinių sandorio šalių sistemine svarba susijusius klausimus; ii) toliau skatinti pagrindinių sandorio šalių atliekamos tarpuskaitos naudojimą ir iii) didinti ES lygmeniu vykdomos priežiūros veiksmingumą ir efektyvumą ir ES, ir už jos ribų.

Galiausiai, kalbant apie **ES pridėtinę vertę**, ERIR nustatyta priežiūros tvarka užpildė spragą sukuriant naują ES lygmens priežiūros konvergencijos skatinimo mechanizmą, kad būtų sumažinta sisteminė rizika, susijusi su pagrindinių sandorio šalių tarpuskaitos paslaugų teikimu ES sandorio šalims.

### 3.2. Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Šis pasiūlymas parengtas remiantis viešomis konsultacijomis.

Pirma, atsižvelgiama į suinteresuotųjų šalių ir valdžios institucijų nuomones, išsakytas 2017 m. gegužės 4 d. paskelbus Komisijos komunikatą dėl reagavimo į ypač svarbių finansų rinkos infrastruktūrų problemas ir tolesnio kapitalo rinkų sąjungos plėtojimo[37]. Komunikate pažymima, kad, atsižvelgiant į išvestinių finansinių priemonių tarpuskaitos srityje kylančius sunkumus, reikės atlikti papildomus pakeitimus siekiant užtikrinti finansinį stabilumą ir pagrindinių sandorio šalių, kurios yra sisteminės svarbos finansų rinkoms visoje ES, saugą ir patikimumą ir skatinti tolesnę kapitalo rinkų sąjungos plėtrą.

Antra, pasiūlymas grindžiamas pastabomis dėl ERIR ir pagrindinių sandorio šalių priežiūros, gautomis 2017 m. kovo 21 d.–gegužės 17 d. vykstant konsultacijoms dėl EPI veiklos. Konsultacijos buvo surengtos siekiant susidaryti aiškesnį vaizdą, kuriose srityse būtų galima padidinti ir pagerinti EPI veiksmingumą ir efektyvumą[38].

Trečia, pasiūlyme atsižvelgiama į pastabas, susijusias su priežiūros konvergencija, kurios buvo gautos 2017 m. sausio 20 d.–kovo 17 d. vykstant konsultacijoms dėl kapitalo rinkų sąjungos veiksmų plano laikotarpio vidurio peržiūros[39]. Konsultacijos surengtos siekiant išsiaiškinti, ką suinteresuotosios šalys mano apie tai, kaip būtų galima atnaujinti ir papildyti dabartinę kapitalo rinkų sąjungos programą, kad ji taptų tvirta kapitalo rinkų plėtojimo politikos sistema. Vykstant konsultacijoms gauti 178 atsakymai.

Ketvirta, pasiūlyme atsižvelgiama į pastabas, konkrečiai susijusias su ERIR įtvirtinta priežiūros tvarka, kurios buvo gautos 2015 m. gegužės–rugpjūčio mėn. vykstant

---

37 Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos Centriniam Bankui „Reagavimas į ypač svarbių finansų rinkos infrastruktūrų problemas ir tolesnis kapitalo rinkų sąjungos plėtojimas“, Briuselis, 2017 5 4, COM(2017) 225 *final*.

38 Informaciją apie konsultacijas ir su jomis susijusių atsiliepimų apžvalgą žr. https://ec.europa.eu/info/finance-consultations-2017-esas-operations_en.

39 Informaciją apie konsultacijas žr. https://ec.europa.eu/info/finance-consultations-2017-cmu-mid-term-review_en.

konsultacijoms dėl ERIR peržiūros. Vykstant konsultacijoms gauta 170 atsakymų iš įvairių suinteresuotųjų šalių ir valdžios institucijų[40].

Apskritai respondentai pažymėjo, kad galiojanti ERIR nustatyta priežiūros tvarka padeda padidinti ES įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių saugą ir patikimumą ir apskritai sustiprinti priežiūros institucijų kolegijų atliekamą vaidmenį. Respondentai taip pat pabrėžė, kad daugelis ERIR reikalavimų pradėta taikyti tik neseniai, tad kol kas būtų per anksti svarstyti galimybę visiškai pertvarkyti veikiančią priežiūros sistemą. Respondentai, ypač valdžios institucijos, pabrėžė, kad, atsižvelgiant į šiuo metu veikiančias įvairių rūšių (vietos ir tarpvalstybines) pagrindines sandorio šalis, nacionalinės kompetentingos institucijos vis dar turėtų aktyviai dalyvauti vykdant priežiūrą. Tačiau daugelis respondentų taip pat pabrėžė, kad pagrindinių sandorio šalių veikla yra tarpvalstybinės sisteminės svarbos, ir pabrėžė, jog reikia vengti, kad priežiūra būtų vykdoma tik nacionaliniu lygmeniu. Dauguma respondentų išreiškė paramą didesnei priežiūros konvergencijai ES lygmeniu vykdant pagrindinių sandorio šalių priežiūrą ir pažymėjo, kad dabartinė tvarka yra suskaidyta ir neefektyvi. Respondentai minėjo tokius veiksnius, dėl kurių reikėtų išplėsti priežiūros įgaliojimus ES lygmeniu: aktyvesnę tarpvalstybinę veiklą, sisteminę pagrindinių sandorio šalių svarbą ir likvidumo užtikrinimo galimybę euro zonoje. Vis dėlto, svarstydami galimybę išplėsti tiesioginius ES ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūros įgaliojimus ES lygmeniu, respondentai perspėjo, kad toks išplėtimas turėtų atitikti subsidiarumo ir proporcingumo principus, visų pirma todėl, kad nė viena ES struktūra neturėtų pakankamų išteklių, kad galėtų išgelbėti žlungančią pagrindinę sandorio šalį, kad ir kokia nedidelė būtų tokio įvykio rizika. Galiausiai keli respondentai, įskaitant EVPRI[41], atkreipė dėmesį į būtinybę patobulinti dabartinę su trečiųjų šalių pagrindinėmis sandorio šalimis susijusią sistemą.

### 3.3. Poveikio vertinimas

Komisija atliko svarbių politikos variantų poveikio vertinimą. Politikos galimybės įvertintos pagal pagrindinius tikslus išsaugoti pagrindinių sandorio šalių, kurios yra sisteminės svarbos ES rinkoms, saugą ir efektyvumą ir padidinti finansinį stabilumą ES nepagrįstai neskaidant pasaulinės sistemos.

2017 m. birželio 2 d. Reglamentavimo patikros valdyba patvirtino poveikio vertinimo ataskaitą. Ji Valdybai pateikta gegužės 22 d.; vykstant rašytinei procedūrai Valdyba pateikė kelias rekomendacijas dėl patobulinimo. Gegužės 30 d. poveikio vertinimas Reglamentavimo patikros valdybai pateiktas dar kartą. Siekiant atsižvelgti į Valdybos rekomendacijas padaryti šie poveikio vertinimo pakeitimai:

1. Konkreti sisteminė rizika, susijusi su Jungtinės Karalystės pasitraukimu iš ES. Pakeitimai, susiję su Jungtinės Karalystės pasitraukimu iš ES, išsamiau apibūdinti politikos galimybių skyriaus skirsnyje dėl pagrindinio scenarijaus.

2. Pageidautina politikos galimybė siekiant sumažinti su trečiųjų šalių pagrindinėmis sandorio šalimis susijusią riziką. Išsamesnis aprašymas, kaip būtų praktiškai įgyvendinta 3 galimybė,

[40] Konsultacijų informacija ir atsakymų santrauka pateikiama http://ec.europa.eu/finance/consultations/2015/emir-revision/index_en.htm.

[41] Žr. 2015 m. rugpjūčio 13 d. ERIR peržiūros ataskaitą Nr. 4, parengtą Komisijai vykdant konsultacijas dėl ERIR peržiūros, p. 19–21: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/esma-2015-1254_-_emir_review_report_no.4_on_other_issues.pdf.

susijusi su trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūra remiantis kriterijais arba ribomis, atsižvelgiant į tokių pagrindinių sandorio šalių keliamą riziką ES.

3. Pageidautinų politikos galimybių poveikis sisteminei rizikai. Išsamesnis emisijos centrinių bankų vaidmens aprašymas dirbant su ES ir ne ES pagrindinėmis sandorio šalimis. Patikslinimas, kad priežiūros naštos ir finansinio stabilumo pusiausvyra būtų proporcinga trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių keliamai rizikai ES. Paaiškinimas, kad taikant tikslinę veiklos vykdymo vietos politiką sąnaudos būtų maksimaliai sumažintos.

4. Kiti klausimai: i) patikslinimas, kaip vyktų vykdomojo organo sprendimų priėmimo procesas, palyginti su tokiu procesu šiuo metu veikiančiose kolegijose; ii) veiklos tikslų apibrėžimas skyriuje dėl stebėsenos ir vertinimo; iii) papildomas paaiškinimas, kodėl poveikio vertinimo ataskaitos priede nepateikiamas oficialus ES pagrindinių sandorio šalių įvertinimas.

Poveikio vertinimo ataskaitoje nagrinėjamos galimybės yra susijusios su tiksliniais ERIR įtvirtintos ir ES įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių, ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių, teikiančių arba norinčių teikti paslaugas ES sandorio šalims, priežiūros tvarkos pakeitimais. Numatytiems tikslams pasiekti nustatytos pageidautinos politikos galimybės:

- Siekiant sugriežtinti ES įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių priežiūrą, galiojančią priežiūros tvarką reikėtų supaprastinti ir dar labiau centralizuoti sukuriant Europos priežiūros mechanizmą ir užtikrinant tinkamą nacionalinių valdžios institucijų, emisijos centrinių bankų ir EVPRI dalyvavimą pagal jų kompetenciją. Tai padės sukurti nuoseklesnę ES įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių priežiūros tvarką skatinant vienodas sąlygas Europos pagrindinėms sandorio šalims ir vienodą ERIR taikymą visoje ES, kartu užtikrinant, kad būtų tinkamai derinamos konkrečios priežiūros atsakomybės sritys ir su ja susijusi nacionalinė fiskalinė atsakomybė. Tai padės sumažinti sąnaudas ir instituciniu lygmeniu vengiant institucijų priežiūros funkcijų dubliavimosi, ir pagrindinių sandorio šalių lygmeniu supaprastinant jų priežiūros sistemą ir ribojant priežiūros dubliavimosi riziką.
- Siekiant sugriežtinti ES taikomą priežiūros tvarką, kurios tikslas – sumažinti su trečiųjų šalių pagrindinėmis sandorio šalimis susijusią riziką, poveikio vertinimo ataskaitoje svarstoma, kad trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims būtų galima taikyti slankiąją papildomų EVPRI ir tam tikrų emisijos centrinių bankų nustatytų priežiūros reikalavimų skalę, grindžiamą objektyviais kriterijais ar ribomis. ES priežiūros laipsnis ir intensyvumas būtų proporcingi ir priklausytų nuo trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių keliamos rizikos ES. Būtų galima nustatyti įvairius kriterijus ar ribas: nedidelio poveikio pagrindinėms sandorio šalims (1 lygio pagrindinėms sandorio šalims) būtų ir toliau taikoma ERIR nustatyta lygiavertiškumo ir pripažinimo tvarka, o vidutinį ir didelį poveikį darančioms pagrindinėms sandorio šalims (2 lygio pagrindinėms sandorio šalims) būtų taikoma slankioji papildomų priežiūros reikalavimų skalė, įskaitant jos kraštutinį reikalavimą, t. y. ES leidimo gavimo ir įsisteigimo reikalavimą visoms trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims, kurios kelia didelę riziką ES ir jos finansų sistemos stabilumui.
- Tokia laipsniška slankioji priežiūros reikalavimų skalė leis užtikrinti proporcingą ir subalansuotą trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūrą ir pakankamai sumažinti bet kokią su jomis susijusią sisteminę riziką nepagrįstai neskaidant pasaulinės sistemos ir neužkraunant rinkos dalyviams pernelyg didelių sąnaudų. Tai padės sustiprinti ES priežiūros institucijų ir emisijos centrinių bankų mechanizmus, kuriais siekiama mažinti su trečiųjų šalių pagrindinėmis sandorio šalimis susijusią

riziką kartu sudarant vienodas sąlygas ES įsisteigusioms pagrindinėms sandorio šalims ir trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims ir geriau užtikrinant trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių reikalavimų vykdymą ir atitiktį. Nors taikant šią galimybę instituciniu lygmeniu, taip pat trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims ir galiausiai rinkos dalyviams gali atsirasti tam tikrų papildomų sąnaudų, tokias sąnaudas reikia vertinti lyginant su sisteminės rizikos sumažinimo nauda, nors tikslią piniginę naudą, susijusią su sisteminės rizikos mažinimu, iš anksto įvertinti sunku.

Siūlomų galimybių rinkiniu siekiama nustatyti aiškią ir nuoseklią ES ir trečiosiose šalyse įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių priežiūros tvarką.

Poveikio vertinimo ataskaitoje taip pat svarstomos visos su pageidautinomis galimybėmis susijusios sąnaudos ir nauda siekiant įvertinti rinkos dalyviams tenkančias atitikties užtikrinimo sąnaudas ir naštą. Kitame skirsnyje apibūdinamas tikėtinas siūlomų priemonių poveikis.

### 3.4. Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas

ERIR siekiama bendrojo tikslo sumažinti sisteminę riziką didinant pagrindinių sandorio šalių saugą ir efektyvumą, o šia iniciatyva siekiama padaryti pagrindinių sandorio šalių priežiūrą veiksmingesnę ir efektyvesnę ir pagal proporcingą išsamiu rizikos vertinimu grindžiamą požiūrį sumažinti su reguliavimu ir atitikties užtikrinimu susijusią naštą rinkos dalyviams. Tai atitinka Komisijos geresnio reglamentavimo darbotvarkę.

Šia iniciatyva bus sugriežtinta ES įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių priežiūros tvarka (reaguojant į jų vis augantį dydį, integraciją, koncentraciją ir tarpusavio sąsajas) ir ES institucijoms bus sudarytos sąlygos geriau stebėti ir mažinti trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių poveikio ES riziką. Tai padės dar labiau sumažinti jau ir taip mažai tikėtiną pagrindinių sandorio šalių žlugimo (kuris vis dėlto turėtų itin didelį poveikį) riziką ir padidinti bendrą visos ES finansų sistemos stabilumą. Sugriežtinus priežiūros sistemą padidės teisinis ir ekonominis tikrumas apskritai. Nors tokios sistemos kūrimas gali būti susijęs su pirminėmis ekonominėmis sąnaudomis, iš 2007–2008 m. finansų krizės galima pasisemti daug empirinių įrodymų, kokia naudinga krizių prevencija imantis kuo veiksmingesnių priežiūros priemonių.

Su pageidautinomis galimybėmis susijusias sąnaudas galima įvertinti tik iš dalies, nes abi problemos susijusios su pagrindinių sandorio šalių priežiūra. Nors papildomas išlaidas arba ES ir nacionalinėms institucijoms tenkančias restruktūrizavimo išlaidas (pvz., papildomus išteklius ir užduotis) galima įvertinti kiekybiškai, poveikis rinkos dalyviams mažiau aiškus ir būtų grindžiamas hipotezėmis, tad dėl jų galėtų kilti abejonių. Be to, kadangi pageidautina galimybė trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims grindžiama slankiąja priežiūros reikalavimų skale, su tuo susijusios sąnaudos sietinos su konkrečia pagrindine sandorio šalimi ir priklausytų nuo prižiūrimos ar pripažintos pagrindinės sandorio šalies veiklos poveikio ES. Tačiau galimų sąnaudų šaltinį ar naudą rinkos dalyviams galima nustatyti.

*Galimybė supaprastinti reglamentavimą ir sumažinti sąnaudas*

Šios iniciatyvos tikslas – supaprastinti ES įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių priežiūros sistemą ir sugriežtinti trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūrą. Centralizuojant priežiūros darbą ES lygmeniu per Europos priežiūros mechanizmą, šia iniciatyva atsikratoma nacionalinių institucijų funkcijų dubliavimosi. Taip ES lygmeniu turėtų būti galima užtikrinti masto ekonomiją ir sumažinti poreikį naudoti specialiai skiriamus išteklius nacionaliniu lygmeniu.

Kalbant apie rinkos dalyvius, pagrindinėms sandorio šalims turėtų būti ypač naudinga tai, kad sumažės administracinė našta, nes vykdant tarpvalstybinę priežiūrą ES lygmeniu bus laikomasi „vieno langelio“ principo.

*Poveikis rinkos dalyviams (įskaitant MVĮ)*

Kalbant apie ES įsisteigusias pagrindines sandorio šalis, pasirinkus pageidautiną galimybę nei tarpuskaitos narių, nei jų klientų ir netiesioginių klientų tarpuskaitos sąnaudoms siūlomi pakeitimai didelio poveikio neturės. Europos mechanizmui finansuoti iš pagrindinių sandorio šalių gali būti reikalaujama mokėti priežiūros mokesčius. Tačiau jie būtų proporcingi jų veiklai ir sudarytų tik nedidelę jų apyvartos dalį. Nors tas sąnaudas galima perleisti rinkai, tai būtų minimalios prisitaikymo sąnaudos.

Kalbant apie trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūrą, pasirinkus pageidautiną galimybę sąnaudų būtų patiriama pirmiausia tuo atveju, jei pagal slankiąją priežiūros reikalavimų skalę būtų taikomas reikalavimas gauti leidimą ir įsisteigti ES. Išskyrus veiklos vykdymo vietos reikalavimą, 1 ir 2 lygių pagrindinių sandorio šalių padėtis būtų panaši į ES įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių, t. y. reikėtų mokėti nedidelius priežiūros mokesčius Europos mechanizmui finansuoti. Tad rinkos dalyviai patirtų tik nedideles papildomas sąnaudas.

Reikės kelių pagrindinių darbuotojų, kurie organizuotų ir eksploatuotų Europos priežiūros mechanizmą, kad būtų vykdoma kasdienė 17 šiuo metu ES įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių priežiūros veikla. Darant prielaidą, kad ilgainiui bus pripažintos visos paraišką dėl pripažinimo pateikusios trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys, tai reikštų, kad maždaug 40 trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių patektų į vykdomojo organo kompetencijos sritį, t. y. būtų netiesiogiai prižiūrimos vykdant stebėseną ir keičiantis informacija (1 lygio pagrindinės sandorio šalys) ir kartu labiau tiesiogiai prižiūrimos 2 lygio pagrindinės sandorio šalys, kurios gali kelti didesnę riziką.

Taigi atsižvelgiant į trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių, kurias reikėtų netiesiogiai ar tiesiogiai prižiūrėti, skaičių, užduočių, kurias reikės atlikti atitinkamai 1 ir 2 lygių pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu, rūšį ir sudėtingumą, manoma, kad reikėtų maždaug 49 etato ekvivalentų. Apskritai kalbant, papildomos sąnaudos, susijusios su pageidautinomis pagrindinių sandorio šalių priežiūros galimybėmis, turėtų sudaryti maždaug 7 mln. EUR per metus.

Be su priežiūra susijusių sąnaudų, tarpuskaitos šalių (tarpuskaitos narių ir jų klientų) patiriamos sąnaudos būtų daugiausia susijusios su reikalavimo gauti leidimą ir įsisteigti ES taikymu iš esmės sisteminės svarbos 2 lygio pagrindinėms sandorio šalims. Tas sąnaudas lemtų teisiniai ir veiklos aspektai, o jei nebūtų užtikrintas tinkamas kalibravimas, taip pat ir rinkos susiskaidymas, ir su juo susiję padariniai rinkos likvidumui ir vykdymo kainoms. Teigiamos ar neigiamos garantinių įmokų efektyvumo korekcijos iš esmės priklausytų nuo rinkos dalyvių gebėjimo trečiųjų šalių pagrindines sandorio šalis pakeisti pagrindinėmis sandorio šalimis, įsisteigusiomis ES. Šias sąnaudas lemiantys veiksniai išsamiai apibūdinti su šiuo pasiūlymu pateikiamos poveikio vertinimo ataskaitos 5.3 skirsnyje.

Be to, veiklos vykdymo vietos politika, kuria nebūtų atsižvelgiama į sisteminę trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių keliamą riziką, nustatytą pagal objektyvius kriterijus, galėtų turėti poveikį tarpuskaitos sąnaudoms, galimybei tarpuskaitos narių klientams (įskaitant ne finansų

sandorio šalis ir mažąsias finansų sandorio šalis) naudotis netiesioginės tarpuskaitos paslaugomis ir apskritai galimybei ES sandorio šalims apsidrausti nuo rizikos.

Tai vis dėlto reikėtų vertinti atsižvelgiant į su geresne krizių prevencija susijusią naudą. Apskritai kalbant, verslui, MVĮ ir labai mažoms įmonėms bus naudingas padidėjęs pagrindinių sandorio šalių stabilumas ir jų pagrindinių ypatingos svarbos funkcijų tęstinumas, jeigu ateityje susidarytų krizinė padėtis, dėl kurios jos galėtų patirti sunkumų arba žlugti. Tad reikėtų toliau mažinti tokios krizės tikimybę toliau didinant atitinkamų ES valdžios institucijų gebėjimus užkirsti kelią sisteminės rizikos didėjimui ES pagrindinėse sandorio šalyse ir sumažinti žalingų finansinių sunkumų plitimą per trečiųjų šalių pagrindines sandorio šalis. Tad kartu būtų sumažinta tikimybė, kad finansų sektoriaus krizės (pvz., dėl mažesnio bankų sektoriaus pasirengimo ir (arba) gebėjimo finansuoti realiąją ekonomiką, nuosmukio ir kt.), kurios paprastai turi ypač didelį poveikį MVĮ ir jų gebėjimui gauti finansavimą, padarytų neigiamą netiesioginį poveikį.

Be to, patikslinus ir ES, ir trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims taikomą priežiūros tvarką ir įgyvendinant Komisijos neseniai patvirtintą ERIR REFIT iniciatyvą dėl pernelyg didelių mažesnėms sandorio šalims tenkančių sąnaudų mažinimo, pasiūlymu turėtų būti toliau skatinamas pagrindinių sandorio šalių atliekamos tarpuskaitos naudojimas ir sukuriama daugiau galimybių MVĮ naudotis finansinėmis priemonėmis, kad apdraustų sandorių riziką arba investuotų. Tad pasiūlymu būtų toliau skatinami tarpvalstybiniai sandoriai ES ir efektyvi ir konkurencinga ES pagrindinių sandorio šalių rinka, taip padedant įgyvendinti kapitalo rinkų sąjungos tikslus.

*Poveikis ES biudžetui*

Apskritai numatyti ES pagrindinių sandorio šalių priežiūros pakeitimai neturėtų poveikio ES biudžetui, nes papildomos sąnaudos, kaip antai susijusios su papildomais Europos mechanizmui būtinais ištekliais, būtų padengtos iš pagrindinių sandorio šalių mokamų priežiūros mokesčių. Tačiau tokie pakeitimai ilgainiui turėtų būti naudingi visiems rinkos dalyviams ir valstybėms narėms, nes juos įgyvendinus turėtų būti sukurta saugesnė ES tarpuskaitos rinka. Griežtesnės ES įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių priežiūros finansinis poveikis toliau nagrinėjamas paskesniuose skirsniuose.

Be to, numatyti pakeitimai, kuriais siekiama sumažinti trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių keliamą riziką, taip pat neturėtų poveikio ES biudžetui, nes papildomi ištekliai Europos mechanizmui taip pat būtų finansuojami renkant priežiūros mokesčius iš trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių. Vis dėlto tai būtų naudinga ES, nes sumažėtų tikimybė į ES importuoti su finansiniu stabilumu susijusią riziką ir būtų užtikrinta, kad su trečiųjų šalių pagrindinėmis sandorio šalimis sandorius sudarančios ES sandorio šalys vykdytų veiklą saugioje aplinkoje, taip skatinant stiprias ir stabilias pasaulines rinkas.

### 3.5. Pagrindinės teisės

ES yra įsipareigojusi laikytis pagrindinių teisių apsaugos aukštų standartų ir pasirašiusi įvairius susitarimus dėl žmogaus teisių. Šiuo atžvilgiu nėra tikėtina, kad pasiūlymas turėtų tiesioginį poveikį šioms teisėms, išvardytoms pagrindiniuose JT susitarimuose dėl žmogaus teisių, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, kuri yra neatskiriama ES sutarčių dalis, ir Europos žmogaus teisių konvencijoje (EŽTK).

## 4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Manoma, kad numatyti pakeitimai, kuriais siekiama sustiprinti ES pagrindinių sandorio šalių priežiūrą ir sumažinti trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių keliamą riziką, neturės poveikio ES biudžetui.

Dėl galimų papildomų užduočių EVPRI, pavyzdžiui, susijusių su trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių registracija ir nuolatine priežiūra, galėtų tekti didinti planuojamus EVPRI išteklius. Tačiau bet kokias papildomas ES biudžeto išlaidas atsvertų mechanizmai, kuriais siekiama padidinti Europos mechanizmo finansavimą, kaip antai iš ES ir trečiosiose šalyse įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių, kurios būtų tiesiogiai prižiūrimos, surenkami mokesčiai.

Pasiūlymo finansinis poveikis ir poveikis biudžetui nurodytas prie šio pasiūlymo pridedamoje finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje.

## 5. KITI ELEMENTAI

### 5.1. Įgyvendinimo planai ir stebėsena, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Pasiūlyme teikiamas reikalavimas, kad turėtų būti atliktas viso ERIR vertinimas sutelkiant dėmesį į siūlomos priežiūros tvarkos veiksmingumą ir efektyvumą siekiant įgyvendinti pirminį ERIR tikslą padidinti finansinį stabilumą. Tad vertinant reikėtų apsvarstyti visus ERIR aspektus, visų pirma šiuos:

- pagrindinių sandorio šalių, kurioms pradėta gaivinimo ar pertvarkymo procedūra, skaičių;
- kiek kartų nacionalinės kompetentingos institucijos pasinaudojo ginčų sprendimo mechanizmu;
- kiek atlikta trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių patikrinimų vietoje;
- pripažintų trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių skaičių;
- kiek lygiavertiškumo ir (arba) pripažinimo sąlygų pažeidimų padarė trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys;
- apytiksles ES sandorio šalių patiriamas sąnaudas.

Iš principo šis vertinimas turėtų būti atliktas praėjus bent 5 metams nuo šių pakeitimų taikymo pradžios.

Atliekant vertinimą reikėtų siekti surinkti visų svarbių suinteresuotųjų šalių nuomones, visų pirma pagrindinių sandorio šalių, tarpuskaitos narių, ne finansų sandorio šalių, mažųjų finansų sandorio šalių ir apskritai tarpuskaitos narių klientų ir netiesioginių klientų. Taip pat reikėtų sužinoti EVPRI, nacionalinių valdžios institucijų ir centrinių bankų nuomonę. Statistinių duomenų analizei atlikti reikėtų prašyti iš EVPRI.

### 5.2. Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

*5.2.1. Pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo įsteigimas EVPRI Priežiūros taryboje*

**Pakeitimai siekiant apibūdinti pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo ir EVPRI Priežiūros tarybos ryšį (EVPRI reglamento 4, 6, 40, 42 ir 43 straipsniai)**

1 straipsnio 1 punktu į EVPRI reglamento 4 straipsnį įtraukiama nauja 4 dalis, kurioje pagrindinės sandorio šalies apibrėžtis suderinama su ERIR pateikiama apibrėžtimi.

1 straipsnio 2 punktu į EVPRI reglamento 6 straipsnį įtraukiamas naujas 1a punktas, kuriuo įsteigiamas EVPRI Priežiūros tarybos vykdomasis organas (pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas) Sąjungos ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūros srityje.

1 straipsnio 4 punktu į EVPRI reglamento 40 straipsnio 1 dalį įtraukiamas naujas f punktas, kuriame nustatoma, kad pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas ir du direktoriai yra balsavimo teisės neturintys EVPRI Priežiūros tarybos nariai.

1 straipsnio 5 punktu iš dalies keičiama EVPRI reglamento 42 straipsnio pirma pastraipa, kurioje numatoma, kad Priežiūros tarybos pirmininkas ir balsavimo teisę turintys nariai, taip pat pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas ir du direktoriai veikia nepriklausomai ir objektyviai vadovaudamiesi Sąjungos interesais.

1 straipsnio 6 punktu iš dalies keičiama EVPRI reglamento 43 straipsnio 1 dalis, kurioje nustatomi Priežiūros tarybos ir pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo užduočių skirtumai. 1 straipsnio 6 punktu taip pat pakeičiama EVPRI reglamento 43 straipsnio 8 dalis priduriant, kad Priežiūros taryba pasitardama su pagrindinių sandorio šalių vykdomuoju organu turi įgaliojimus imtis priemonių dėl vykdomojo direktoriaus.

**Pakeitimai siekiant nustatyti pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo organizacinę struktūrą (nauji EVPRI reglamento 44a–44c straipsniai)**

Siekiant nustatyti EVPRI Priežiūros tarybos vykdomojo organo (pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo) organizacinę struktūrą, 1 straipsnio 7 punktu į EVPRI reglamento III skyriaus naują 1A skirsnį įtraukiami nauji 44a, 44b ir 44c straipsniai. Naujame 1A skirsnyje nustatoma pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo sudėtis, užduotys ir sprendimų priėmimo įgaliojimai siekiant užtikrinti nuoseklų požiūrį į priežiūrą visoje ES, tinkamą ekspertinių žinių lygį ir spartų ir veiksmingą sprendimų priėmimo procesą pagrindinių sandorio šalių priežiūros srityje.

Naujame 44a straipsnyje numatoma, kad Priežiūros tarybos pagrindinių sandorio šalių vykdomąjį organą sudaro: i) nuolatiniai nariai, įskaitant nepriklausomą ir balsavimo teisę turintį vadovą ir du direktorius ir po vieną balsavimo teisių neturintį atstovą iš ECB ir iš Komisijos; ii) su kiekviena pagrindine sandorio šalimi susiję nariai, įskaitant valstybės narės, kurioje įsteigta pagrindinė sandorio šalis, kompetentingos institucijos atstovą, kuris turi balsavimo teisę, ir balsavimo teisių neturintį atitinkamo (-ų) emisijos centrinio (-ų) banko (-ų) atstovą. Nuolatiniai nariai turėtų dalyvauti visuose pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo posėdžiuose. Su konkrečiomis pagrindinėmis sandorio šalimis susiję nariai turėtų dalyvauti, kai reikia ir tinkama turint omenyje jų prižiūrimas pagrindines sandorio šalis. Vadovas taip pat gali kviesti kitus veikiančios priežiūros institucijų kolegijos narius pagal ERIR 18 straipsnį ir EVPRI pripažintų trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių institucijų atstovus kaip stebėtojus siekdamas užtikrinti, kad pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas tinkamai atsižvelgtų į kitų svarbių institucijų nuomones. Dalyvaujant nepriklausomiems nuolatiniams nariams ir su konkrečiomis pagrindinėmis sandorio šalimis susijusiems nariams bus užtikrinama, kad pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo sprendimai būtų nuoseklūs, tinkami ir proporcingi visoje ES ir kad priimant sprendimus dėl valstybėje narėje įsteigtos pagrindinės sandorio šalies dalyvautų atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos, emisijos centriniai bankai ir stebėtojai. Priimant sprendimus dėl trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies turėtų dalyvauti tik nuolatiniai pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo nariai ir atitinkami Sąjungos valiutų emisijos centriniai bankai.

Naujame 44b straipsnyje numatyta, kad pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas vykdo veiklą, kaip numatyta ERIR, pagal jam paskirtų konkrečių užduočių sąrašą siekdamas

užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą ir Sąjungos ir valstybių narių finansinį stabilumą. Taigi šiame pasiūlyme pateikiamos nuorodos į EVPRI ERIR pakeitimuose yra nuorodos į pagrindinių sandorio šalių vykdomąjį organą, nebent būtų nurodyta kitaip. Taip pat numatoma, kad pagrindinių sandorio šalių vykdomajam organui skiriami specialūs darbuotojai ir pakankami ištekliai siekiant užtikrinti jo autonomiją, nepriklausomumą ir tinkamą veikimą.

Naujame 44c straipsnyje nustatyta, kad siekdamas užtikrinti spartų ir veiksmingą sprendimų priėmimo procesą pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas priima sprendimus paprasta narių balsų dauguma pagal balsavimo teises, numatytas naujo 44a straipsnio 1 dalyje, ir kad balsams pasiskirsčius po lygiai lemiamas balsas yra vadovo.

**Pakeitimai, kuriais siekiama apibrėžti pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo narių atskaitomybę ir nepriklausomumą (EVPRI reglamento naujas 48a straipsnis, 49 ir 50 straipsniai)**

1 straipsnio 8 punktu pakeičiama EVPRI reglamento III skyriaus 3 skirsnio antraštė nustatant reikalavimus, taikytinus pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovui ir dviem direktoriams.

1 straipsnio 9 punktu įtraukiamas naujas 48a straipsnis, susijęs su pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovo ir direktorių paskyrimu ir užduotimis. 48a straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad vadovas ir du direktoriai paskiriami surengus atvirą atrankos procedūrą atsižvelgiant į jų nuopelnus, gebėjimus, žinias tarpuskaitos, po sandorio sudarymo teikiamų paslaugų ir finansų srityse ir su pagrindinių sandorio šalių priežiūra ir reguliavimu susijusią patirtį siekiant užtikrinti tinkamą ekspertinių žinių lygį. 48a straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad Komisija pateikia pasiūlymą dėl kandidatų paskyrimo Europos Parlamentui tvirtinti. Europos Parlamentui patvirtinus Taryba priima įgyvendinimo sprendimą, kuriuo paskiriamas vadovas ir du direktoriai. Paskyrimo procedūroje dalyvaujant visoms teisėkūros institucijoms bus užtikrintas skaidrumas ir demokratinė kontrolė. Be to, 48a straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad Komisijai pasiūlius ir Europos Parlamentui tą pasiūlymą patvirtinus Taryba gali priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo tam tikromis sąlygomis nušalinamas vadovas ar direktoriai, taip siekiant užtikrinti jų atskaitingumą Europos Parlamentui ir Tarybai ir apsaugoti Sąjungos institucijų teises.

1 straipsnio 10 punktu iš dalies keičiamas EVPRI reglamento 49 straipsnis nustatant, kad pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas ir direktoriai veikia nepriklausomai ir objektyviai vadovaudamiesi Sąjungos interesais.

1 straipsnio 11 punktu iš dalies keičiamas EVPRI reglamento 50 straipsnis nustatant, kad siekdami užtikrinti demokratinę atskaitomybę Europos Parlamentas ir Taryba gali prašyti pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovą padaryti pareiškimą. Be to, pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas paprašius turi raštu pateikti Europos Parlamentui pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo pagrindinės veiklos ataskaitą ir teikti Europos Parlamento prašomą informaciją *ad hoc* pagrindu.

**Pakeitimai, kuriais siekiama apibrėžti pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo ryšį su EVPRI vykdomojo direktoriaus užduotimis, biudžeto nustatymu ir profesine paslaptimi (EVPRI reglamento 53, 63 ir 70 straipsniai)**

1 straipsnio 12 punktu iš dalies keičiamas EVPRI reglamento 53 straipsnis siekiant nustatyti pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo ryšį su EVPRI vykdomojo direktoriaus užduotimis. 1 straipsnio 12 punkto a papunkčiu iš dalies keičiama 53 straipsnio 2 dalis nustatant, kad vykdomasis direktorius atsižvelgia į pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo teikiamas gaires dėl EVPRI metinės darbo programos įgyvendinimo kontroliuojant

Administracinei valdybai. 1 straipsnio 12 punkto b papunkčiu iš dalies keičiama 53 straipsnio 4 dalis nustatant, kad rengdamas daugiametę darbo programą ir prieš perduodamas ją Administracinei valdybai vykdomasis direktorius gauna pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo pritarimą šio atsakomybės sričiai priklausančioms užduotims. 1 straipsnio 12 punkto c papunkčiu iš dalies keičiama 53 straipsnio 7 dalis nustatant reikalavimą, kad rengdamas EVPRI veiklos ataskaitos projektą ir prieš perduodamas jį Administracinei valdybai vykdomasis direktorius gauna pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo pritarimą šio atsakomybės sričiai priklausančioms užduotims.

1 straipsnio 13 punktu į EVPRI reglamento 63 straipsnį įtraukiama nauja 1a dalis nustatant, kad su pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo užduotimis susijusios išlaidos ir mokesčiai EVPRI sąmatose nurodomi atskirai. Pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas tvirtina vykdomojo direktoriaus parengtą projektą, susijusį su tokiomis išlaidomis ir mokesčiais, prieš priimant sąmatą.

1 straipsnio 14 punktu iš dalies keičiama EVPRI reglamento 70 straipsnio 1 dalis numatant, kad pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo nariams taikomi profesinės paslapties reikalavimai pagal SESV 339 straipsnį ir tam tikros Sąjungos teisės aktų nuostatos, net jiems baigus eiti savo pareigas.

**Pakeitimai, kuriais siekiama sustiprinti EVPRI gebėjimą rinkti informaciją (EVPRI reglamento 35 straipsnis)**

1 straipsnio 3 punktu pakeičiama EVPRI reglamento 35 straipsnio šešta pastraipa numatant, kad tas atvejais, kai iš valstybės narės kompetentingų institucijų ar kitų subjektų neįmanoma gauti išsamios informacijos, EVPRI gali prašyti informacijos tiesiogiai iš leidimą turinčios ar pripažintos pagrindinės sandorio šalies, leidimą turinčio centrinio vertybinių popierių depozitoriumo ir leidimą turinčios prekybos vietos. Apie tokius prašymus EVPRI praneša kompetentingoms institucijoms.

*5.2.2. Sąjungoje įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių priežiūra*

**Pakeitimai, susiję su leidimo ES įsisteigusiai pagrindinei sandorio šaliai suteikimo sąlygomis ir procedūromis (ERIR 17, 18, 19, 20 ir 21 straipsniai)**

*Leidimo suteikimo ir atsisakymo jį suteikti tvarka*

2 straipsnio 2 punktu iš dalies keičiama ERIR 17 straipsnio 3 dalis nustatant, kad kompetentingos institucijos atliekamas pagrindinės sandorio šalies paraiškos išsamumo vertinimas būtų atliekamas konsultuojantis su EVPRI ir kad EVPRI ir kolegijai būtų pranešta apie bet kokią papildomą informaciją, kurią dėl paraiškos gavo kompetentinga institucija.

*Kolegijos pirmininkas ir sudėtis*

2 straipsnio 3 punktu iš dalies keičiamas ERIR 18 straipsnis patikslinant institucijų, kurioms atstovaujama kolegijoje, atsakomybės pasiskirstymą. Naujoje 18 straipsnio 1 dalyje numatoma, kad kolegijai pirmininkauja ir vadovauja pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas. Naujame ERIR 18 straipsnio 2 dalies a punkte nustatoma, kad į kolegijos sudėtį įeina ne EVPRI, o nuolatiniai pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo nariai. Naujame ERIR 18 straipsnio 2 dalies c punkte nustatoma, kad, kai reikia, pagal Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1024/2013 prie kompetentingų institucijų, atsakingų už pagrindinės sandorio šalies tarpuskaitos narių, kurie yra įsteigti trijose valstybėse narėse, kurių bendri įnašai į pagrindinės sandorio šalies įsipareigojimų neįvykdymo fondą per 42 straipsnyje nurodytą vienų metų laikotarpį yra didžiausi, priskiriamas ECB.

*Kolegijos nuomonė*

2 straipsnio 4 punktu iš dalies keičiama ERIR 19 straipsnio 3 dalis įtraukiant pakeitimus, susijusius su kolegijos narių balsavimo teisėmis, ir nustatant, kad nuolatiniai pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo nariai turi po vieną balsą, išskyrus Komisijos atstovą, kuris neturi teisės balsuoti.

*Leidimo panaikinimas*

2 straipsnio 5 punktu iš dalies keičiama ERIR 20 straipsnio 6 dalis numatant, kad pagrindinės sandorio šalies kompetentinga institucija siunčia EVPRI ir kolegijos nariams išsamiai pagrįstą sprendimo dėl leidimo panaikinimo projektą.

*Peržiūra ir vertinimas*

2 straipsnio 6 punkto a ir b papunkčiais pakeičiamos ERIR 21 straipsnio 1 ir 3 dalys, susijusios su leidimą turinčių pagrindinių sandorio šalių peržiūra ir vertinimu. Naujoje 21 straipsnio 1 dalyje numatoma, kad pagrindinės sandorio šalies ERIR atitikties peržiūrą ir vertinimą kompetentinga institucija atlieka bendradarbiaudama su EVPRI. Naujoje 21 straipsnio 3 dalyje nustatoma, kad EVPRI nustatys tokios peržiūros ir vertinimo dažnumą ir išsamumą, ir numatoma, kad EVPRI darbuotojams turėtų būti siūloma dalyvauti patikrinimuose vietoje. Taip pat reikalaujama, kad kompetentinga institucija perduotų EVPRI visą informaciją, kurią gauna iš pagrindinės sandorio šalies, ir kad kompetentinga institucija iš atitinkamos pagrindinės sandorio šalies prašytų pateikti bet kokią EVPRI prašomą informaciją, kurios pati negali pateikti.

**Pakeitimai, susiję su leidimų ES įsisteigusioms pagrindinėms sandorio šalims suteikimu ir tų šalių priežiūra (nauji ERIR 21a, 21b ir 21c straipsniai)**

2 straipsnio 7 punktu į ERIR įtraukiami nauji 21a, 21b ir 21c straipsniai nustatant pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vaidmenį, susijusį su leidimų pagrindinėms sandorio šalims suteikimu ir tų šalių priežiūra, ir patikslinant institucijų atsakomybės pasiskirstymą.

Nors nacionalinės kompetentingos institucijos ir toliau vykdo savo priežiūros pareigas pagal ERIR, priimant tam tikrus sprendimus, kad būtų skatinama pagrindinių sandorio šalių priežiūros konvergencija visoje Sąjungoje, reikia gauti išankstinį EVPRI ir tam tikrais atvejais atitinkamo (-ų) emisijos centrinio (-ų) banko (-ų) sutikimą. Naujame 21a straipsnyje numatoma, kad kompetentingos institucijos rengs galutinius sprendimų projektus ir teiks juos EVPRI, kad ji suteiktų išankstinį sutikimą dėl sprendimų, susijusių su galimybe naudotis pagrindinės sandorio šalies paslaugomis, galimybe naudotis prekybos vieta, leidimu pagrindinei sandorio šaliai, pagrindinės sandorio šalies veiklos ir paslaugų srities išplėtimu, kapitalo reikalavimais, leidimo panaikinimu, peržiūra ir vertinimu, akcininkais ir nariais, turinčiais kvalifikuotuosius akcijų paketus, informacija kompetentingoms institucijoms, modelių peržiūra, testavimu nepalankiausiomis sąlygomis ir grįžtamuoju patikrinimu ir sąveikos susitarimų patvirtinimu. Bet kokiems sprendimams, susijusiems su 22 straipsnio taikymu laikantis ERIR IV ir V antraštinėse dalyse numatytų pagrindinėms sandorio šalims ir sąveikos susitarimams nustatytų reikalavimų, taip pat bus reikalingas išankstinis EVPRI sutikimas. Jeigu EVPRI siūlo tam tikrų kompetentingos institucijos parengtų galutinių sprendimų projektų pakeitimų, tokie sprendimai priimami tik atlikus EVPRI prašomus pakeitimus. Jeigu EVPRI prieštarauja tam tikriems kompetentingos institucijos parengtiems galutinių sprendimų projektams, tokie sprendimai nepriimami. Nauju 21a straipsniu taip pat sukuriamas ginčų sprendimo mechanizmas, taikomas tais atvejais, kai EVPRI ir nacionalinės kompetentingos institucijos nesutaria. Jeigu kompetentinga institucija nepritaria EVPRI pakeitimams ar prieštaravimams, susijusiems su tam tikrais kompetentingos institucijos parengtais galutinių sprendimų projektais, klausimas perduodamas svarstyti EVPRI Priežiūros tarybai, kad ji priimtų galutinį sprendimą. Galiausiai naujame 21a straipsnyje numatoma, kad

EVPRI gali priimti atskirą sprendimą dėl finansų rinkos dalyvio, jeigu nacionalinės kompetentingos institucijos atmeta EVPRI nuomonę ar prašymus.

Be to, tam tikriems sprendimams, kuriuos rengiasi priimti nacionalinės kompetentingos institucijos, priimti reikalingas išankstinis atitinkamų emisijos centrinių bankų sutikimas dėl galimos rizikos, kad dėl netinkamos pagrindinės sandorio šalies veiklos gali kilti pavojus Sąjungos pinigų politikos rengimui ir įgyvendinimui ir sklandaus mokėjimo sistemų veikimo skatinimui. Nors centrinių bankų ir priežiūros institucijų įgaliojimai gali iš dalies sutapti, jie gali vieni kitų neatitikti, kai priežiūros veiksmais daromas poveikis pagrindinėms centrinių bankų atsakomybės sritims, pavyzdžiui, susijusioms su kainų stabilumu, pinigų politika ir mokėjimo sistemomis. Naujame 21b straipsnyje numatomi atitinkamų emisijos centrinių bankų uždaviniai siekiant nustatyti, kaip pasiskirsto institucijų atsakomybė, visų pirma, kai ji susijusi su pagrindinės sandorio šalies mokėjimo ir atsiskaitymo tvarka ir atitinkama likvidumo rizika. To emisijos centrinio banko valiuta išreikštų sandorių valdymo tvarka. Naujame 21b straipsnyje numatyta, kad kompetentingos institucijos turi gauti atitinkamų emisijos centrinių bankų sutikimą, kai nori priimti sprendimus, susijusius su leidimo pagrindinei sandorio šaliai suteikimu, pagrindinės sandorio šalies veiklos ir paslaugų srities išplėtimu, leidimo panaikinimu, garantinės įmokos reikalavimais, likvidumo rizikos kontrolės priemonėmis, įkaito reikalavimais, atsiskaitymais ir sąveikos susitarimų tvirtinimu.

Jeigu atitinkamas emisijos centrinis bankas prieštarauja kompetentingos institucijos sprendimų projektams šiose srityse, tokie sprendimai nepriimami. Jeigu atitinkamas emisijos centrinis bankas siūlo pakeitimų kompetentingos institucijos sprendimų projektams šiose srityse, tokie sprendimai priimami tik atlikus pakeitimus.

Naujame 21c straipsnyje numatyta, kad ir valstybėse narėse, ir trečiosiose šalyse įsisteigusios pagrindinės sandorio šalys moka mokesčius už EVPRI priežiūros ir administracines užduotis, susijusias su: i) paraiškomis gauti leidimą, kaip numatyta 17 straipsnyje, ii) paraiškomis dėl pripažinimo pagal 25 straipsnį ir iii) metiniais mokesčiais, susijusiais su EVPRI atsakomybės sričiai priklausančiomis užduotimis. Deleguotajame akte Komisija išsamiau išdėsto mokesčių rūšis, dalykus, už kuriuos mokėtini mokesčiai, mokesčių sumą ir būdą, kaip juos turėtų mokėti leidimą turinčios ir paraišką teikiančios Sąjungos pagrindinės sandorio šalys, pripažintos trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys, kurios nėra sisteminės svarbos (1 lygio pagrindinės sandorio šalys) ir pripažintos pagrindinės sandorio šalys, kurios yra arba gali būti sisteminės svarbos Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių finansiniam stabilumui (2 lygio pagrindinės sandorio šalys). Nustačius tokius priežiūros mokesčius bus galima finansuoti pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo užduočių vykdymą ir suteikti galimybę EVPRI vykdyti savo pareigas.

**Pakeitimai, susiję su institucijų bendradarbiavimu (ERIR 24 straipsnis)**

2 straipsnio 8 punktu iš dalies keičiamas ERIR 24 straipsnis pridedant galimą neigiamą poveikį pinigų politikos perdavimui ir sklandžiam mokėjimo sistemų veikimui prie kritinės padėties atvejų, apie kuriuos pagrindinės sandorio šalies kompetentinga institucija arba kita institucija nepagrįstai nedelsdama praneša EVPRI, kolegijai, atitinkamiems ECBS nariams ir kitoms atitinkamoms institucijoms.

*5.2.3. Trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys*

Per penkerius metus po ERIR priėmimo pagrindinių sandorio šalių veiklos mastas ir aprėptis ES ir visame pasaulyje sparčiai didėjo. Pagrindinės sandorio šalies atliekama tarpuskaita įgijo didesnę svarbą palūkanų normos ir kredito išvestinių finansinių priemonių srityje. Sparčiai įgyjantis vis didesnę svarbą pasaulinėje finansų sistemoje pagrindinių sandorio šalių vaidmuo atspindi ne tik pagrindinės sandorio šalies įvairiose turto klasėse atliekamos tarpuskaitos

prievolių atsiradimą, bet ir dažnesnį savanorišką pagrindinės sandorio atliekamos tarpuskaitos naudojimą rinkos dalyviams vis geriau suvokiant tokios tarpuskaitos naudą. Pagal ERIR tam tikrų palūkanų normos išvestinių finansinių priemonių ir kredito įsipareigojimų neįvykdymo apsikeitimo sandorių tarpuskaitą jau turi atlikti pagrindinė sandorio šalis atsižvelgiant į panašius reikalavimus kitose G 20 šalyse. Be to, iš dalies pakeistos bankų kapitalo taisyklės siekiant skatinti pagrindinės sandorio šalies atliekamą tarpuskaitą ir užtikrinti, kad dvišalė tarpuskaita būtų palyginti brangesnė alternatyva, o dvišaliams sandoriams nuo 2017 m. kovo mėn. taikomi papildomi įkaito reikalavimai. Tad tarpuskaita naudojamasi dažniau, tačiau šiuo metu ją koncentruotai atlieka gana nedidelis pasaulinių pagrindinių sandorio šalių skaičius.

Šiuo metu pagal ERIR lygiavertiškumo nuostatas pripažintos 28 trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys. Dar 12 pagrindinių sandorio šalių iš 10 jurisdikcijų kreipėsi dėl pripažinimo ir laukia Komisijos sprendimo dėl jų reguliavimo ir priežiūros sistemų lygiavertiškumo.

**Pakeitimai, kuriais siekiama sustiprinti trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių režimų lygiavertiškumo vertinimą (ERIR 25 straipsnio 6 dalis)**

Komisija priimdama sprendimus dėl lygiavertiškumo ir toliau spręs, ar trečiųjų šalių teisinės ir priežiūros sistemos atitinka ERIR reikalavimus, kad būtų galima pripažinti tose trečiosiose šalyse įsisteigusias pagrindines sandorio šalis. Šiuo pasiūlymu patvirtinama, kad Komisija gali taikyti papildomas sąlygas lygiavertiškumui nustatyti. 2 straipsnio 9 punkto e papunkčiu įtraukiamos naujos 6a ir 6b dalys, kad prireikus priimdama deleguotąjį aktą Komisija galėtų nustatyti kriterijus, kuriais reikia remtis vertinant galimybę pripažinti trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių režimų lygiavertiškumą. Nauja ERIR 25 straipsnio 6 dalies 6b dalimi EVPRI pavedama stebėti reguliavimo ir priežiūros pokyčius, susijusius su trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių režimais, kuriuos Komisija yra pripažinusi lygiaverčiais.

**Pakeitimai, susiję su trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimu (ERIR 6 straipsnio 2 dalis, 25 straipsnio 2 dalis ir naujos 2a, 2b ir 2c dalys ir naujas 25a straipsnis)**

*Didesnis skaidrumas*

Siekiant užtikrinti didesnį skaidrumą suinteresuotosioms šalims ir apskritai visuomenei, ERIR iš dalies keičiamas taip, kad būtų patikslintas pagrindinių sandorio šalių registravimas pateikiant daugiau duomenų EVPRI viešame registre (2 straipsnio 1 punktu iš dalies keičiamas 6 straipsnio 2 dalies b punktas).

Papildomų reikalavimų pripažintoms trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims pasiūlyme neteikiama.

*Ne sisteminės svarbos (1 lygio) trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių ir sisteminės svarbos (2 lygio) trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių klasifikacija*

Atsižvelgiant į tarpuskaitos populiarėjimą pasaulyje ir rizikos koncentraciją ribotame skaičiuje pasaulinių pagrindinių sandorio šalių, reikia numatyti, kaip diferencijuoti sandorio šalis pagal trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalies, pripažintos pagal ERIR, tipą. Tad šiuo pasiūlymu reikalaujama, kad nagrinėdama paraišką dėl pripažinimo, EVPRI turi apsvarstyti trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies keliamos sisteminės rizikos laipsnį. Tam užtikrinti ir siekiant proporcingai taikyti reikalavimus reikia atskirti mažesnę riziką keliančias pagrindines sandorio šalis ir pagrindines sandorio šalis, kurios yra arba bus sisteminės svarbos Sąjungai arba vienai ar kelioms valstybėms narėms. Taip atsižvelgiama į tai, kad ne visos trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys yra vienodos sisteminės svarbos. Tai priklausys nuo jų taikymo srities ir sandorių, kurių tarpuskaita atliekama, tipo, taip pat nuo vykdomos tarpuskaitos veiklos masto. Pavyzdžiui, gana nedidelė trečiosios šalies pagrindinė sandorio

šalis, atliekanti tik riboto skaičiaus sutarčių, kurios, pavyzdžiui, išreikštos vietos valiuta, tarpuskaitą, objektyviai kels mažesnį susirūpinimą ir mažesnę riziką Sąjungos finansų sistemai nei trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis, atliekanti daugelio Sąjungos valiuta išreikštų sutarčių tarpuskaitą.

Tad siūloma, kad EVPRI būtų įgaliota suskirstyti pagrindines sandorio šalis pagal tai, ar jos yra ar gali būti sisteminės svarbos, ar ne. Trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys, kurias EVPRI pripažino nesančiomis ar negalinčiomis būti sisteminės svarbos Sąjungai ir valstybėms narėms, vadinamos 1 lygio pagrindinėmis sandorio šalimis (2 straipsnio 9 punkto a papunkčiu į ERIR 25 straipsnio 2 dalį įtraukiamas e punktas). Tokioms 1 lygio pagrindinėms sandorio šalims bus ir toliau taikoma galiojanti tvarka ir sąlygos, susijusios su Komisijos priimamais sprendimais dėl trečiųjų šalių lygiavertiškumo, kuriais remdamasi EVPRI gali pripažinti atskiras trečiųjų šalių pagrindines sandorio šalis. EVPRI taip pat įgis naujų pareigų, susijusių su pripažintų 1 lygio pagrindinių sandorio šalių priežiūra.

Be 1 lygio pagrindinių sandorio šalių, EVPRI taip pat galės nustatyti kitą kategoriją trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių, kurias reikia laikyti esančiomis arba artimiausiu metu galinčiomis būti sisteminės svarbos Sąjungos ir valstybių narių finansiniam ir ekonominiam stabilumui (vadinamųjų 2 lygio pagrindinių sandorio šalių). Tai numatyta 2 straipsnio 9 punkto c papunkčiu, kuriuo į ERIR 25 straipsnį įtraukiama nauja 2a dalis.

Kad EVPRI galėtų nustatyti, ar trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis yra 2 lygio pagrindinė sandorio šalis, nustatomi keturi objektyvūs kriterijai (nauja 25 straipsnio 2a dalis):

i) trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies veiklos pobūdis, mastas ir sudėtingumas;

ii) poveikis, kurį trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies žlugimas ar veiklos sutrikimas turėtų ypatingos svarbos rinkoms, finansų įstaigoms arba apskritai ES finansų sistemai ir finansiniam stabilumui;

iii) trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies tarpuskaitos narystės struktūra ir

iv) trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies santykiai, tarpusavio priklausomybė ir kiti ryšiai su kitomis finansų rinkos infrastruktūromis.

Komisija turės patikslinti šiuos kriterijus deleguotajame akte (25 straipsnio 2a dalies antra pastraipa), kurį priims per šešis mėnesius po šio reglamento priėmimo.

EVPRI nustačius, kad trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis yra 2 lygio pagrindinė sandorio šalis, ta pagrindinė sandorio šalis gali būti pripažinta ir jai gali būti leista teikti tarpuskaitos paslaugas ar vykdyti veiklą Sąjungoje tik jeigu ji tenkina papildomas sąlygas. Tos sąlygos yra būtinos norint atsižvelgti į papildomus nuogąstavimus, susijusius su Sąjungos ir vienos ar kelių valstybių narių finansiniu stabilumu. Pagrindinės sandorio šalys, jau pripažintos pagal galiojančią ERIR nustatytą tvarką, ir toliau bus laikomos 1 lygio pagrindinėmis sandorio šalimis, kol EVPRI nustatys, ar tokios trečiųjų šalių sandorio šalys yra 2 lygio pagrindinės sandorio šalys.

*Proporcingi reikalavimai sisteminės svarbos 2 lygio trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims*

Nustatomi keturi papildomi reikalavimai, kuriuos turi įvykdyti sisteminės svarbos trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys (žr. 2 straipsnio 9 punkto b papunktį):

i) nuolatinis svarbių ir būtinų ES pagrindinėms sandorio šalims taikomų prudencinių reikalavimų laikymasis. Tie reikalavimai susiję su kapitalo reikalavimais, taip pat su vidaus organizacijos valdymu, verslo etika, garantinėmis įmokomis, įsipareigojimų neįvykdymo fondu, finansiniais ištekliais, likvidumu, investicijomis, testavimu nepalankiausiomis

sąlygomis, atsiskaitymais ir sąveika. Jie šiuo metu nustatyti ERIR 16 straipsnyje ir IV bei V antraštinėse dalyse;

ii) per 180 dienų pateikiamas atitinkamų ES emisijos centrinių bankų rašytinis patvirtinimas, kad trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis laikosi tų centrinių bankų nustatytų reikalavimų. Centriniai bankai nustato tokius papildomus reikalavimus vykdydami savo pinigų politikos uždavinius. Pavyzdžiui, jie galėtų nustatyti papildomus reikalavimus, susijusius su rizika likvidumui, mokėjimo ar atsiskaitymo tvarka Sąjungoje ar valstybėse narėse. Konkrečiau kalbant, jie galėtų būti susiję su pagrindinės sandorio šalies saugomo įkaito buvimu ir konkrečiu tipu, įkaitui taikomo vertės sumažinimo lygiu, investicijų politika ar įkaito atskyrimu, dalyvaujančių centrinių bankų likvidumo susitarimų buvimu, galimu pagrindinės sandorio šalies veiklos poveikiu ir galimo jos veiklos sutrikimo ar žlugimo padariniais Sąjungos finansų sistemai ir stabilumui;

iii) kad EVPRI galėtų vykdyti savo naujas priežiūros pareigas, trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis taip pat turi pateikti rašytinį sutikimą, kad EVPRI susipažintų su bet kokia tos pagrindinės sandorio šalies turima informacija ir paprašiusi patektų į jos verslo patalpas. Žinoma, turi būti įmanoma tai įgyvendinti trečiojoje šalyje ir turi būti pateikta teisininkų nuomonė, ar taip yra;

iv) trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis turėtų turėti visas būtinas procedūras ir priemones, kad galėtų patenkinti pirmąją ir trečiąją sąlygas.

Kadangi pirmiau nurodyti reikalavimai turi būti taikomi proporcingai, pasiūlymu sukuriama sistema, pagal kurią trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys gali ir toliau laikytis savo šalies normų ir reikalavimų. Tokia naujoji palygintinos atitikties sistema, kurioje laikomasi FST standartų ir kuri atitinka panašią JAV institucijų taikomą sistemą, yra grindžiama paprasta procedūra, pagal kurią trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis gali paprašyti EVPRI palyginti ERIR reikalavimus ir ES priežiūros standartus pagrindinėms sandorio šalims su trečiosios šalies reikalavimais ir standartais. Jeigu jie palygintini, EVPRI gali nuspręsti, kad taikant kai kuriuos ar visus galiojančius reikalavimus ir užtikrinant atitinkamą priežiūrą toje trečiojoje šalyje pasiekiamas panašus rezultatas, koks būtų pasiektas taikant ERIR, ir leidžia netaikyti atitinkamos ERIR nuostatos. Taikant tokį požiūrį gerokai sumažės bet kokia našta, susijusi su dvejopu normų ir reikalavimų taikymu. Komisija turės priimti deleguotąjį aktą, kuriuo išsamiau apibūdins EVPRI atliekamą vertinimą (naujas 25a straipsnis).

Tačiau, atsižvelgiant į didėjančią tarpuskaitos paslaugų koncentraciją ribotame skaičiuje pasaulinių pagrindinių sandorio šalių ir didesnę su tokia koncentracija susijusią riziką, kai kurios pagrindinės sandorio šalys gali turėti ypatingos sisteminės svarbos ES finansų sistemai. Tad priimdama sprendimą, ar trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis yra ar gali būti sisteminės svarbos, pasitarusi su atitinkamu (-ais) centriniu (-ais) banku (-ais) EVPRI taip pat gali nuspręsti, kad tokio subjekto keliama rizika Sąjungos finansiniam stabilumui arba vienai ar kelioms valstybėms narėms yra tokia didelė, kad net tai trečiosios šalies pagrindinei sandorio šaliai taikant visą ERIR nepavyks pakankamai sumažinti tokios rizikos, tad tokios sandorio šalies nereikėtų pripažinti. Jeigu priimamas toks sprendimas, kad ES finansinio stabilumo išsaugojimo problemų neįmanoma išspręsti per trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimo procesą, siūloma, kad pasitarusi su atitinkamais ES centriniais bankais EVPRI būtų įgaliota rekomenduoti Komisijai nepripažinti tokios pagrindinės sandorio šalies. Tuo remdamasi Komisija įgaliojama priimti sprendimą, kad ta pagrindinė sandorio šalis neturėtų būti pripažinta ir, jeigu ji nori Sąjungoje teikti tarpuskaitos paslaugas, ji turėtų gauti leidimą ir įsisteigti vienoje iš valstybių narių (nauja 25 straipsnio 2c dalis).

**Pakeitimai, kuriais siekiama sustiprinti vykdomą trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūrą po jų pripažinimo (ERIR 25 straipsnio 5, 6 ir 7 dalys, nauji 25b–25m straipsniai)**

*EVPRI vykdoma trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūra*

Siekiant pašalinti trūkumus įgyvendinant ERIR įtvirtintą lygiavertiškumo ir pripažinimo sistemą trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūros srityje siūloma sustiprinti EVPRI įgaliojimus. Taip bus užtikrinama, kad būtų įveikti sunkumai, su kuriais susiduria EVPRI gaudama galimybę susipažinti su pagrindinės sandorio šalies informacija, atlikdama pagrindinės sandorio šalies patikrinimus vietoje ir dalydamasi informacija su atitinkamomis ES reguliavimo institucijomis, priežiūros institucijomis ir centriniais bankais. Taip bus sumažintas pavojus, kad pagrindinės sandorio šalies praktika ir (arba) rizikos valdymo modelių koregavimai liks nepastebėti ir tai turės svarbų poveikį ES subjektų finansiniam stabilumui. Antra, tai padės išspręsti problemą, susijusią su galimu priežiūros institucijų ir centrinių bankų tikslų nesutapimu kolegijose, kalbant apie trečiųjų šalių pagrindines sandorio šalis, kai dalyvauja ne ES institucijos. Galiausiai, sprendžiama problema, susijusi su pavojumi, kad pagrindinių sandorio šalių taisyklių ir (arba) reguliavimo sistemos pakeitimai trečiojoje šalyje galėtų neigiamai paveikti reguliavimo ar priežiūros veiklos rezultatus. Tai reiškia, kad ES ir trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims bus užtikrintos vienodos sąlygos ir nebeliks galimybės rinktis palankesnes reguliavimo ir priežiūros sąlygas. Naujame 25b straipsnyje (žr. toliau) numatytos naujos EVPRI pareigos prižiūrint pripažintas 1 ir 2 lygių pagrindines sandorio šalis.

*Griežtesnis galiojančios pripažinimo tvarkos įgyvendinimas*

2 straipsnio 9 punkto c papunkčiu pakeičiama ERIR 25 straipsnio 5 dalis nustatant, kad EVPRI turi peržiūrėti trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies, kuri vykdo savo veiklą ir teikia paslaugas Sąjungoje, pripažinimą ne rečiau nei kartą per dvejus metus. Su trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies pripažinimo panaikinimu susijusios nuostatos perkeliamos į naujus 25m ir 25n straipsnius (žr. toliau).

2 straipsnio 9 punkto f papunkčiu pakeičiamas ERIR 25 straipsnio 7 dalies pirmas sakinys numatant, kad EVPRI ir lygiaverčių pagrindinių sandorio šalių trečiųjų šalių režimų atitinkamų kompetentingų institucijų bendradarbiavimo susitarimai turi būti praktiškai veiksmingi.

2 straipsnio 9 punkto g papunkčiu iš dalies keičiamas 25 straipsnio 7 dalies d punktas nustatant, kad su priežiūros veiklos koordinavimu susijusios procedūros turėtų aprėpti trečiųjų šalių institucijų sutikimą leisti atlikti tyrimus ir patikrinimus vietoje, kaip numatyta šio pasiūlymo 25d ir 25e straipsniuose. g papunkčiu į 25 straipsnio 7 dalį įtraukiamas naujas e punktas, kuriuo nustatoma, kad EVPRI ir lygiaverčių pagrindinių sandorio šalių trečiųjų šalių režimų atitinkamų kompetentingų institucijų bendradarbiavimo susitarimuose turi būti nustatytos procedūros, būtinos veiksmingai reguliavimo ir priežiūros pokyčių trečiojoje šalyje stebėsenai užtikrinti[42].

*Naujasis EVPRI ir atitinkamo (-ų) emisijos centrinio (-ų) banko (-ų) vaidmuo prižiūrint pripažintas trečiųjų šalių pagrindines sandorio šalis*

2 straipsnio 10 punktu į ERIR įtraukiami nauji 25b–25n straipsniai, kuriais EVPRI suteikiami nauji įgaliojimai vykdyti pripažintų 1 ir 2 lygių trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūrą siekiant sustiprinti trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių atitikties ERIR

[42] Taip pat žr. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „ES sprendimai dėl lygiavertiškumo finansinių paslaugų politikoje. Vertinimas“, SWD(2017) 102 *final*, 2017 m. vasario 27 d.

reikalavimams stebėseną ir užtikrinimą. Taip pat numatoma užtikrinti atitinkamų emisijos centrinių bankų dalyvavimą pripažįstant ir prižiūrint trečiųjų šalių pagrindines sandorio šalis joms dirbant su Sąjungos valiutomis išreikštomis finansinėmis priemonėmis, kurių tarpuskaitą dažnai atlieka ne Sąjungoje įsisteigusios pagrindinės sandorio šalys, kad būtų sumažinta rizika Sąjungos vidaus rinkai ir Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių finansiniam stabilumui.

Naujame 25b straipsnyje numatomi nauji EVPRI įgaliojimai siekiant užtikrinti, kad 1 ir 2 lygių trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys nuolat laikytųsi reikalavimų.

Naujo 25b straipsnio 1 dalyje numatoma, kad EVPRI atsako už nuolatinę priežiūrą, kaip 2 lygio pagrindinės sandorio šalys laikosi ERIR 16 straipsnyje ir IV bei V antraštinėse dalyse nustatytų prudencinių reikalavimų. Be to, ne rečiau nei kartą per metus, kaip numatyta 25b straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje, EVPRI iš kiekvienos 2 lygio pagrindinės sandorio šalies reikalaus patvirtinimo, kad ši atitinka visus papildomus priežiūros reikalavimus, nustatytus 25 straipsnio 2b dalyje. Atitinkamas (-i) emisijos centrinis (-iai) bankas (-ai) taip pat nedelsdamas (-i) praneša EVPRI, jeigu, jo (jų) nuomone, 2 lygio pagrindinė sandorio šalis nebeatitinka 25 straipsnio 2b dalies b punkto sąlygų.

Naujo 25b straipsnio 2 dalyje numatoma, kad prieš priimdama sprendimus, susijusius su garantinės įmokos reikalavimais, likvidumo rizikos kontrolės priemonėmis, įkaito reikalavimais, atsiskaitymais ir sąveikos susitarimų tvirtinimu EVPRI gauna atitinkamo (-ų) emisijos centrinio (-ų) banko (-ų) sutikimą. Jeigu atitinkamas (-i) emisijos centrinis (-iai) bankas (-ai) prieštarauja sprendimo projektui, EVPRI tokio sprendimo nepriima. Jeigu atitinkamas (-i) emisijos centrinis (-iai) bankas (-ai) pasiūlo sprendimo projekto pakeitimų, EVPRI gali priimti tokį sprendimą tik atlikusi pakeitimus.

Naujo 25b straipsnio 3 dalyje numatyta, kad EVPRI atlieka pripažintų pagrindinių sandorio šalių atsparumo nepalankioms rinkos sąlygoms vertinimą pagal bendrą EVPRI reglamento 32 straipsnio 2 dalyje nustatytą metodiką.

Naujame 25c straipsnyje nustatyta, kad EVPRI prašymu ar sprendimu iš trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies ir susijusių trečiųjų asmenų gali būti reikalaujama pateikti visą būtiną informaciją, kad EVPRI galėtų vykdyti savo pareigas pagal ERIR.

Naujame 25d straipsnyje nustatyta, kad savo sprendimu EVPRI gali reikalauti, kad 2 lygio trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis sutiktų, kad būtų vykdomi bendrieji tyrimai.

Naujame 25e straipsnyje nustatyta, kad savo sprendimu EVPRI gali reikalauti, kad 2 lygio trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis sutiktų, kad būtų vykdomi patikrinimai vietoje. EVPRI turėtų pranešti apie savo ketinimą atlikti patikrinimą vietoje trečiosios šalies kompetentingoms institucijoms. Tos institucijos taip pat gali dalyvauti atliekant patikrinimą. Tokiuose patikrinimuose vietoje kviečiamas (-i) dalyvauti emisijos centrinis (-iai) bankas (-ai).

Naujuose 25f ir 25i straipsniuose nustatomos procedūrinės taisyklės, įskaitant teisių į gynybą apsaugą, ir reikalavimai, jeigu esama pagrįstų požymių, kad trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys galėjo padaryti pažeidimų, pateikti visą būtiną informaciją arba leisti atlikti bendruosius tyrimus ir patikrinimus vietoje. 2 straipsnio 13 punktu į ERIR įtraukiamas naujas III priedas, kuriame išvardijami galimi trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies padaryti pažeidimai, pavyzdžiui: i) pažeidimai, susiję su kapitalo reikalavimais: ii) pažeidimai, susiję su organizaciniais reikalavimais arba interesų konfliktais: iii) pažeidimai, susiję su veiklos reikalavimais: iv) pažeidimai, susiję su skaidrumu ir galimybe gauti informaciją; v) pažeidimai, susiję su priežiūros veiklos kliūtimis.

Naujame 25g straipsnyje yra numatomos baudos, skiriamos nustačius trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių padarytus pažeidimus. 2 straipsnio 13 punktu į ERIR įtraukiamas naujas IV priedas, kuriame išvardijamos tam tikrų galimų trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies padarytų pažeidimų sunkinančios ir lengvinančios aplinkybės.

Naujame 25h straipsnyje numatomos veiksmingos ir proporcingos periodiškai mokamos baudos, dėl kurių tam tikrais atvejais EVPRI priima trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims skirtą sprendimą. Baudos gali būti skiriamos siekiant nutraukti pažeidimą, reikalaujant teikti informaciją arba leisti atlikti tyrimus ar patikrinimus.

Naujame 25j straipsnyje numatyta, kad laikydamasi tam tikrų sąlygų EVPRI viešai atskleidžia visus atvejus, kai trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims skiriamos baudos arba periodiškai mokamos baudos.

Naujame 25k straipsnyje numatoma, kad bet kokį EVPRI sprendimą, kuriuo trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims skiriamos baudos arba periodiškai mokamos baudos, peržiūri Teisingumo Teismas.

Nauju 25l straipsniu Komisija įgaliojama priimti deleguotuosius aktus, kad atsižvelgtų į pokyčius finansų rinkose, susijusius su ERIR IV priedo keitimo priemonėmis.

Naujame ERIR 25m straipsnyje nustatyta, kad tam tikromis sąlygomis EVPRI panaikina sprendimą dėl trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies pripažinimo arba jo dalį.

Naujame 25n straipsnyje nustatyta, kad EVPRI priima vieną ar kelis sprendimus, jeigu nustato, kad 2 lygio trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis padarė pažeidimą, įskaitant reikalavimą, kad pagrindinė sandorio šalis nutrauktų pažeidimą, baudas, viešą paskelbimą ir tos pagrindinės sandorio šalies pripažinimo panaikinimą.

*5.2.4. Pagrindinėms sandorio šalims taikomi prudenciniai reikalavimai*

**Pakeitimai, susiję su modelių ir parametrų patvirtinimu (ERIR 49 straipsnis)**

Iki šiol pagal 49 straipsnį buvo reikalaujama, be nepriklausomo patvirtinimo, kurį turi gauti pagrindinė sandorio šalis, gauti du atskirus NKI ir EVPRI patvirtinimus dėl modelių ir parametrų, pagal kuriuos apskaičiuojami pagrindinės sandorio šalies garantinės įmokos reikalavimai, įsipareigojimų neįvykdymo fondo įmokos, įkaito reikalavimai ir kitos rizikos kontrolės priemonės, reikšmingų pakeitimų. 2 straipsnio 11 punkto b papunkčiu į ERIR 49 straipsnį įtraukiamos naujos 1a, 1b, 1c, 1d, 1e ir 1f dalys patikslinant sąlygas, kuriomis pagrindinė sandorio šalis gali gauti jos taikomų modelių ir parametrų reikšmingų pakeitimų patvirtinimą. Pagal 1a dalį pakanka NKI patvirtinimo, nes 2 straipsnio 7 punktu į ERIR įtraukiamas naujas 21a straipsnis, pagal kurį reikalaujamas išankstinis EVPRI sutikimas, kad NKI galėtų priimti patvirtinimo sprendimą pagal ERIR 49 straipsnį. Taigi atskiro EVPRI patvirtinimo nebereikia. Kai pagrindinė sandorio šalis planuoja priimti kokius nors reikšmingus modelių ir parametrų pakeitimus, ji kreipiasi į kompetentingą instituciją, kad ši patvirtintų tą pakeitimą. Pasitarusi su EVPRI kompetentinga institucija atlieka pagrindinės sandorio šalies rizikos vertinimą ir pateikia ataskaitą kolegijai, kuri priima nuomonę balsų dauguma. Priėmusi tokią nuomonę kompetentinga institucija informuoja pagrindinę sandorio šalį, ar patvirtinimas suteikiamas ar atsisakoma jį suteikti. Be to, naujose dalyse numatomas teisinis pagrindas, pagal kurį prireikus preliminariai atliekamas reikšmingas modelių ar parametrų pakeitimas.

2 straipsnio 11 punkto a papunkčiu atitinkamai iš dalies keičiama ERIR 49 straipsnio 1 dalis ir panaikinamas reikalavimas gauti du patvirtinimus. Dėl priimtų modelių ir parametrų savo nuomonę turi išreikšti kolegija laikydamasi tame straipsnyje nustatytos procedūros. Iš dalies pakeistos 49 straipsnio 1 dalies paskutinėje pastraipoje nustatyta, kad informaciją apie

testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatus EVPRI perduoda ne tik Europos priežiūros institucijoms, bet ir ECBS ir Bendrai pertvarkymo valdybai, kad jos galėtų įvertinti finansų įmonėms kylančią riziką, susijusią su pagrindinių sandorio šalių įsipareigojimų neįvykdymu.

*5.2.5. Pereinamojo laikotarpio nuostatos*

**Pakeitimai, kuriais siekiama nustatyti pereinamojo laikotarpio nuostatas, kad būtų galima peržiūrėti iki įsigaliojimo priimtus sprendimus dėl pripažinimo (ERIR 89 straipsnis)**

2 straipsnio 12 punktu į 89 straipsnį įtraukiama nauja dalis nustatant tam tikras pereinamojo laikotarpio priemones ir numatant, kad naujas 25 straipsnio 2 dalies e punktas ir nauja 25 straipsnio 2a dalis bus taikomi įsigaliojus deleguotajam aktui, kuriuo nustatomi 2 lygio pagrindinės sandorio šalies nustatymo kriterijai, kaip numatyta 25 straipsnio 2a dalies antroje pastraipoje. 2 straipsnio 12 punkte taip pat numatyta, kad EVPRI peržiūri iki šio pasiūlymo įsigaliojimo priimtus sprendimus dėl trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimo. Naujoje nuostatoje numatyta, kad tokia peržiūra atliekama per 12 mėnesių nuo deleguotojo akto, kuriame išvardyti kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis yra ar gali būti sisteminės svarbos Sąjungos finansiniam stabilumui arba vienai ar kelioms valstybėms narėms, įsigaliojimo.

2017/0136 (COD)

Pasiūlymas

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**

**kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija), ir Reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos dėl pagrindinių sandorio šalių leidimų suteikimo procedūrų bei jose dalyvaujančių institucijų ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimo reikalavimų**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę[43],

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[44],

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros[45],

kadangi:

(1) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 648/2012[46] reikalaujama, kad standartizuotų ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutarčių tarpuskaitą atliktų pagrindinė sandorio šalis laikydamasi panašių kitose G 20 šalyse nustatytų reikalavimų. Reglamentu taip pat nustatyti griežti pagrindinėms sandorio šalims taikomi prudenciniai, organizaciniai ir verslo etikos reikalavimai ir prudencinės priežiūros tvarka siekiant kuo labiau sumažinti riziką pagrindinės sandorio šalies naudotojams ir užtikrinti finansinį stabilumą;

(2) po Reglamento (ES) Nr. 648/2012 priėmimo pagrindinių sandorio šalių veiklos mastas ir aprėptis Sąjungoje ir visame pasaulyje sparčiai didėjo. Manoma, kad, nustačius papildomas tarpuskaitos prievoles ir vis daugiau sandorio šalių, kurioms tarpuskaitos prievolė netaikoma, renkantis savanorišką tarpuskaitą, pagrindinių sandorio šalių veikla turėtų plėstis ir toliau. 2017 m. gegužės 4 d. Komisijos pasiūlymu[47] tikslingai iš

---

43 OL C […], […], p. […].

44 OL C , , p. .

45 ... Europos Parlamento pozicija (OL ...) ir ... Tarybos sprendimas.

46 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų (OL L 201, 2012 7 27, p. 1).

47 Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos, susijusios su tarpuskaitos prievole, tarpuskaitos prievolės taikymo sustabdymu, ataskaitų teikimo reikalavimais, ne biržos išvestinių finansinių priemonių sutarčių, kurių tarpuskaitos pagrindinė sandorio šalis neatlieka, rizikos mažinimo būdais, sandorių duomenų saugyklų registracija ir priežiūra bei sandorių duomenų saugyklų reikalavimais, COM/2017/0208 *final*.

dalies pakeisti Reglamentą Nr. 648/2012 siekiant padidinti jo veiksmingumą ir proporcingumą pagrindinėms sandorio šalims bus sukurta papildomų paskatų sandorio šalims siūlyti naudotis pagrindinės sandorio šalies atliekamos išvestinių finansinių priemonių tarpuskaitos paslaugomis ir suteikta daugiau galimybių mažosioms finansų ir ne finansų sandorio šalims naudotis tarpuskaitos paslaugomis. Kuriant kapitalo rinkų sąjungą susiformavus gilesnėms ir labiau integruotoms kapitalo rinkoms kils dar didesnis poreikis Sąjungoje atlikti tarpvalstybinę tarpuskaitą, tad dar labiau padidės pagrindinių sandorio šalių svarba ir tarpusavio sąsajos finansų sistemoje;

(3) pagrindinių sandorio šalių, šiuo metu įsisteigusių Sąjungoje ir turinčių leidimus pagal Reglamentą (ES) Nr. 648/2012, skaičius išlieka gana nedidelis: 2017 m. birželio mėn. jų yra 17. Pagal to reglamento lygiavertiškumo nuostatas pripažintos 28 trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys, kurios taip pat gali teikti paslaugas Sąjungoje įsisteigusiems tarpuskaitos nariams ir prekybos vietoms[48]. Visoje Sąjungoje tarpuskaitos rinkos gerai integruotos, bet labai koncentruotos tam tikrose turto klasėse ir labai glaudžiai susijusios tarpusavyje. Dėl rizikos koncentracijos pagrindinės sandorio šalies žlugimas tampa mažai tikėtinu įvykiu, kuris vis dėlto gali turėti itin didelį poveikį. Remdamasi G 20 konsensusu 2016 m. lapkričio mėn. Komisija priėmė pasiūlymą dėl reglamento dėl pagrindinių sandorio šalių gaivinimo ir pertvarkymo[49] siekdama užtikrinti, kad valdžios institucijos būtų tinkamai pasiruošusios spręsti žlungančios pagrindinės sandorio šalies problemas, išsaugoti finansinį stabilumą ir apriboti mokesčių mokėtojams tenkančias sąnaudas;

(4) nepaisant to teisėkūros pasiūlymo ir atsižvelgiant į Sąjungoje ir pasaulyje didėjantį tarpuskaitos mastą, sudėtingumą ir tarpvalstybinį aspektą reikėtų peržiūrėti Sąjungos ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūros tvarką. Sprendžiant nustatytas problemas kuo anksčiau ir nustatant aiškią ir nuoseklią priežiūros tvarką ir Sąjungos, ir trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims būtų sustiprintas bendrasis Sąjungos finansų sistemos stabilumas, o galima pagrindinės sandorio šalies žlugimo rizika turėtų tapti dar mažesnė;

(5) atsižvelgdama į šiuos aspektus 2017 m. gegužės 4 d. Komisija priėmė komunikatą dėl reagavimo į ypač svarbių finansų rinkos infrastruktūrų problemas ir tolesnio kapitalo rinkų sąjungos plėtojimo[50], kuriame konstatuojama, kad norint patobulinti galiojančią sistemą, kuria užtikrinamas finansinis stabilumas ir skatinama tolesnė kapitalo rinkų sąjungos plėtra ir stiprinimas, reikia tolesnių Reglamento (ES) Nr. 648/2012 pakeitimų;

---

48 Pagal Reglamentą (ES) Nr. 648/2012 EVPRI teikia pripažintų trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių, kurioms leidžiama siūlyti paslaugas ir vykdyti veiklą Sąjungoje, sąrašą. Trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys įsisteigusios 15 šalių, kurioms taikomi Komisijos priimti pagrindinių sandorio šalių lygiavertiškumo sprendimai, įskaitant Australiją, Honkongą, Singapūrą, Japoniją, Kanadą, Šveicariją, Pietų Korėją, Meksiką, Pietų Afriką ir JAV biržos prekių ateities sandorių prekybos komisijos šalis, Braziliją, JAE, Dubajaus tarptautinį finansų centrą, Indiją ir Naująją Zelandiją;

49 Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl pagrindinių sandorio šalių gaivinimo ir pertvarkymo sistemos, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1095/2010, (ES) Nr. 648/2012 ir (ES) 2015/2365. COM(2016) 856 *final*.

50 Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos Centriniam Bankui „Reagavimas į ypač svarbių finansų rinkos infrastruktūrų problemas ir tolesnis kapitalo rinkų sąjungos plėtojimas“, Briuselis, 2017 5 4, COM(2017) 225 *final*.

(6) už priežiūros tvarką pagal Reglamentą (ES) Nr. 648/2012 daugiausia atsako buveinės šalies institucija. Šiuo metu leidimus Sąjungoje įsisteigusioms pagrindinėms sandorio šalims suteikia ir jų priežiūrą vykdo nacionalinių priežiūros institucijų, Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (EVPRI), atitinkamų Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) narių ir kitų atitinkamų institucijų kolegijos. Kolegijos remiasi nacionalinės kompetentingos institucijos užtikrinamu koordinavimu ir informacijos mainais, o nacionalinė kompetentinga institucija atsako už Reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatų įgyvendinimo užtikrinimą. Dėl skirtingos pagrindinių sandorio šalių priežiūros praktikos Sąjungoje gali kilti rizika, kad atsiras galimybė rinktis palankesnes reguliavimo ir priežiūros sąlygas keliant pavojų finansiniam stabilumui ir skatinant nesveiką konkurenciją. 2016 m. rugsėjo mėn. komunikate dėl kapitalo rinkų sąjungos[51] ir viešose konsultacijose dėl Europos priežiūros institucijų (EPI) veiklos[52] Komisija atkreipė dėmesį į tokią kylančią riziką ir būtinybę užtikrinti didesnę priežiūros konvergenciją;

(7) pagrindiniai uždaviniai, kurie turi būti vykdomi per ECBS, – Sąjungos pinigų politikos rengimas ir įgyvendinimas ir sklandaus mokėjimo sistemų veikimo skatinimas. Šiems pagrindiniams uždaviniams vykdyti ir siekiant pagrindinio ECBS tikslo išlaikyti kainų stabilumą itin svarbios saugios ir efektyvios finansų rinkų infrastruktūros, visų pirma tarpuskaitos sistemos. Dėl galimos rizikos, kurią netinkamas pagrindinės sandorio šalies veikimas galėtų sukelti šių pagrindinių uždavinių vykdymui ir pagrindinio tikslo įgyvendinimui padarant poveikį priemonėms ir sandorio šalims, per kurias perduodama pinigų politika, vykdant pagrindinių sandorio šalių priežiūrą turėtų dalyvauti tam tikri ECBS nariai, pvz., valiutų, kuriomis denominuotos finansinės priemonės, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinės sandorio šalys, emisijos centriniai bankai. Tad emisijos centriniai bankai turėtų dalyvauti vertinant pagrindinės sandorio šalies rizikos valdymą. Be to, nors centrinių bankų ir priežiūros institucijų įgaliojimai gali iš dalies sutapti, jie gali vieni kitų neatitikti, kai priežiūros veiksmais daromas poveikis pagrindinėms centrinių bankų atsakomybės sritims, pavyzdžiui, susijusioms su kainų stabilumu, pinigų politika ir mokėjimo sistemomis. Krizės atvejais dėl tokio neatitikimo gali padidėti pavojus finansiniam stabilumui, jeigu atsakomybės sričių pasiskirstymas tarp valdžios institucijų ir toliau liks neaiškus;

(8) sutartyse nustatyta ekonominė ir pinigų sąjunga, kurios valiuta yra euro, ir už šią sritį atsakinga Sąjungos institucija – Europos Centrinis Bankas (ECB). Sutartyse taip pat numatyta, kad ECBS valdo sprendimus priimantys ECB organai, o leidimą euro emisijai gali suteikti tik ECB. Tad reikėtų pripažinti konkretų ECB, kaip bendros Sąjungos valiutos emisijos centrinio banko, vaidmenį ECBS;

(9) atsižvelgiant į pasaulinį finansų rinkų pobūdį ir į poreikį atsikratyti Sąjungos ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūros neatitikimų reikėtų stiprinti EVPRI gebėjimus skatinti pagrindinių sandorio šalių priežiūros konvergenciją. Siekiant priskirti EVPRI naujas funkcijas ir atsakomybės sritis reikėtų iš dalies pakeisti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (EVPRI)[53];

---

51 Komunikatas „2016 m. pranešimas apie Sąjungos padėtį. Kapitalo rinkų sąjungos sukūrimas. Komisija spartina reformą“, 2016 m. rugsėjo 14 d.

52 Viešos konsultacijos dėl Europos priežiūros institucijų veiklos. 2017 m. kovo 21 d.–gegužės 16 d.

53 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija) ir iš dalies

(10) EVPRI Priežiūros taryboje reikėtų įsteigti specialų vykdomąjį organą (toliau – pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas), kad apskritai jis vykdytų užduotis, susijusias su pagrindinėmis sandorio šalimis, ir konkrečiai – Sąjungos ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūrą. Siekiant užtikrinti sklandų pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo steigimą reikia tiksliai apibūdinti jo santykius su EVPRI Priežiūros taryba, jo organizacinę struktūrą ir užduotis, kurias jis turėtų atlikti;

(11) siekiant užtikrinti nuoseklų priežiūros metodą ir atsižvelgti į atitinkamų institucijų, dalyvaujančių prižiūrint pagrindines sandorio šalis, įgaliojimus, pagrindinių sandorio šalių vykdomąjį organą turėtų sudaryti nuolatiniai ir su konkrečia pagrindine sandorio šalimi susiję nariai. Nuolatiniai nariai turėtų būti pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas ir du nepriklausomi direktoriai, kurie turėtų veikti nepriklausomai ir objektyviai vadovaudamiesi visos Sąjungos interesais. Nuolatinius narius taip pat turėtų paskirti Komisija ir ECB. Tarp su kiekviena pagrindine sandorio šalimi susijusių narių turėtų būti valstybių narių, kuriose įsisteigusi pagrindinė sandorio šalis, kompetentingų nacionalinių institucijų atstovas, paskirtas pagal Reglamentą (ES) Nr. 648/2012, ir atitinkamo (-ų) emisijos centrinio (-ų) banko (-ų) atstovas. Pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas taip pat turėtų turėti galimybę kviesti priežiūros institucijų kolegijos narius ir EVPRI pripažintų trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių institucijų atstovus kaip stebėtojus, siekdamas užtikrinti, kad pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas atsižvelgtų į kitų svarbių institucijų nuomones. Nuolatiniai nariai turėtų dalyvauti visuose pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo posėdžiuose, o su konkrečia pagrindine sandorio šalimi susiję nariai ir stebėtojai turėtų dalyvauti tik tais atvejais, kai tai būtina ir tikslinga dėl jų prižiūrimų pagrindinių sandorio šalių. Dalyvaujant nepriklausomiems nuolatiniams nariams ir su konkrečiomis pagrindinėmis sandorio šalimis susijusiems nariams turėtų būti užtikrinama, kad pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo sprendimai būtų nuoseklūs, tinkami ir proporcingi visoje Sąjungoje ir kad priimant sprendimus valstybėje narėje įsteigtos pagrindinės sandorio šalies klausimais dalyvautų atitinkamos nacionalinės kompetentingos institucijos, emisijos centriniai bankai ir stebėtojai;

(12) priimdamas sprendimus valstybėje narėje įsteigtos pagrindinės sandorio šalies klausimais, pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas turėtų rinktis į posėdžius ir užtikrinti, kad jo nuolatiniai nariai ir atitinkamas (-i) narys (-iai), atstovaujantis (-ys) valstybės narės paskirtoms nacionalinėms kompetentingoms institucijoms, kaip numatyta Reglamente (ES) Nr. 648/2012, taip pat atitinkamų emisijos centrinių bankų paskirti stebėtojai dalyvautų sprendimų priėmimo procese. Priimant sprendimus dėl trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies turėtų dalyvauti tik pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo nuolatiniai nariai, atitinkamas (-i) emisijos centrinis (-iai) bankas (-ai) ir atitinkami stebėtojai;

(13) siekiant užtikrinti tinkamą, veiksmingą ir spartų sprendimų priėmimo procesą, pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas ir du direktoriai ir valstybės narės, kurioje įsisteigusi pagrindinė sandorio šalis, kompetentingos institucijos atstovas turėtų turėti balsavimo teises. ECB, Komisijos ir atitinkamo (-ų) centrinio (-ių) banko (-ų) atstovai ir stebėtojai neturėtų turėti balsavimo teisių. Pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas sprendimus turėtų priimti paprasta narių balsų dauguma, o balsams pasiskirsčius po lygiai lemiamas balsas turėtų būti vadovo;

---

keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB bei panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/77/EB (OL L 331, 2010 12 15, p. 84).

(14) pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas turėtų vykdyti konkrečias jam paskirtas užduotis, kaip numatyta Reglamente (ES) Nr. 648/2012, siekdamas užtikrinti tinkamą vidaus rinkos veikimą ir Sąjungos ir valstybių narių finansinį stabilumą;

(15) kad būtų užtikrinta veiksminga priežiūra, pagrindinių sandorio šalių vykdomajam organui turėtų būti skiriami specialūs darbuotojai ir pakankami ištekliai siekiant užtikrinti jo autonomiją, nepriklausomumą ir tinkamą veikimą savo užduotims atlikti. EVPRI pareiškime, teikiamame pagal Reglamentą (ES) Nr. 1095/2010, reikia apsvarstyti poveikį biudžetui;

(16) kad būtų užtikrintas tinkamas ekspertinių žinių ir atskaitomybės lygis, pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas ir du direktoriai turėtų būti paskiriami atsižvelgiant į jų nuopelnus, gebėjimus, žinias tarpuskaitos, po sandorio sudarymo teikiamų paslaugų ir finansų srityse ir su pagrindinių sandorio šalių priežiūra ir reguliavimu susijusią patirtį. Jie turėtų būti atrenkami surengus atvirą atrankos procedūrą. Komisija pasiūlymą dėl kandidatų paskyrimo turėtų pateikti Europos Parlamentui tvirtinti. Europos Parlamentui patvirtinus tą pasiūlymą Taryba turėtų priimti įgyvendinimo sprendimą;

(17) siekiant užtikrinti skaidrumą ir demokratinę kontrolę ir apsaugoti Sąjungos institucijų teises, pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas ir du direktoriai už pagal šį reglamentą priimamus sprendimus turėtų būti atskaitingi Europos Parlamentui ir Tarybai;

(18) pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas ir du direktoriai turėtų veikti nepriklausomai ir objektyviai vadovaudamiesi Sąjungos interesais. Jie turėtų užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į tinkamą vidaus rinkos veikimą ir atskirų valstybių narių ir Sąjungos finansinį stabilumą;

(19) siekiant skatinti nuoseklią Sąjungos ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūrą visoje Sąjungoje, pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas turėtų pirmininkauti ir vadovauti kolegijoms, o nuolatiniai pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo nariai turėtų dalyvauti jų posėdžiuose. Jei tinkama ir remdamasis Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1024/2013 ECB taip pat turėtų prisijungti prie kolegijų, kad galėtų vykdyti savo įgaliojimus pagal SESV 127 straipsnį;

(20) siekiant užtikrinti tinkamą ir veiksmingą sprendimų priėmimo procesą nuolatiniai pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo nariai kolegijose turėtų turėti po vieną balsą, išskyrus Komisijos atstovą, kuris neturėtų turėti teisės balsuoti. Dabartiniai kolegijų nariai turėtų ir toliau naudotis savo turimomis balsavimo teisėmis;

(21) nors nacionalinės kompetentingos institucijos ir toliau vykdo savo priežiūros pareigas pagal Reglamentą (ES) Nr. 648/2012, tam tikriems sprendimams priimti turėtų būti reikalaujama gauti išankstinį EVPRI sutikimą siekiant skatinti pagrindinių sandorio šalių priežiūros nuoseklumą visoje Sąjungoje. Tais atvejais, kai EVPRI ir nacionalinės kompetentingos institucijos nesutaria, numatoma taikyti specialų mechanizmą. Be to, dėl galimos rizikos, kad dėl netinkamos pagrindinės sandorio šalies veiklos gali kilti pavojus Sąjungos pinigų politikos įgyvendinimui ir sklandaus mokėjimo sistemų veikimo skatinimui, reikėtų geriau apibūdinti emisijos centrinių bankų įgaliojimus, susijusius su jų atsakomybe už pinigų politiką. Taigi nacionalinėms kompetentingoms institucijoms priimant tam tikrus sprendimus turėtų būti reikalaujama gauti išankstinį atitinkamų emisijos centrinių bankų sutikimą, ypač jei tokie sprendimai susiję su pagrindinės sandorio šalies mokėjimo ir atsiskaitymo tvarka ir atitinkamomis

likvidumo rizikos valdymo procedūromis sudarant to emisijos centrinio banko valiuta išreikštus sandorius;

(22) siekiant suteikti galimybę EVPRI veiksmingai vykdyti savo su pagrindinėmis sandorio šalimis susijusias užduotis ir Sąjungos, ir trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys turėtų mokėti priežiūros mokesčius už EVPRI priežiūros ir administracines užduotis. Tais mokesčiais turėtų būti padengiamos sąnaudos, susijusios su paraiškomis gauti Sąjungos pagrindinių sandorio šalių leidimus, paraiškomis dėl trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimo ir metiniais mokesčiais už EVPRI atsakomybės sričiai priklausančias užduotis. Deleguotajame akte Komisija turėtų konkrečiau nurodyti mokesčių rūšis, už ką jie turi būti mokami, tų mokesčių dydžius ir būdą, kaip juos turėtų mokėti leidimus turinčios ir paraiškas dėl jų pateikusios Sąjungos pagrindinės sandorio šalys ir pripažintos trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys;

(23) taip pat reikia peržiūrėti šiame reglamente nustatytą trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių, siūlančių Sąjungoje tarpuskaitos paslaugas, priežiūros tvarką. Siekiant išvengti svarbių padarinių Sąjungos subjektų finansiniam stabilumui reikėtų sudaryti geresnes galimybes atitinkamoms Sąjungos ir valstybių narių institucijoms susipažinti su informacija, atlikti patikrinimus vietoje ir dalytis informacija apie trečiųjų šalių pagrindines sandorio šalis. Taip pat kyla rizika, kad nepavyks atsižvelgti į trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių taisyklių ar trečiųjų šalių reguliavimo sistemų pakeitimus, kurie galėtų turėti neigiamą poveikį reguliavimo ar priežiūros veiklos rezultatams, o dėl to susidarytų nevienodos sąlygos Sąjungos ir trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims;

(24) daugelio valstybių narių valiuta išreikštų finansinių priemonių tarpuskaitą atlieka pripažintos trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys. Tas skaičius gerokai padidės Jungtinei Karalystei pasitraukus iš Sąjungos ir joje įsisteigusioms pagrindinėms sandorio šalims nebebus taikomi šio reglamento reikalavimai. Priežiūros kolegijose sutartiems bendradarbiavimo susitarimams nebebus taikomos šiame reglamente įtvirtintos apsaugos priemonės ir procedūros, įskaitant Europos Sąjungos Teisingumo Teismo peržiūrą. Tai reiškia, kad Sąjungos ir valstybių narių institucijoms kils didelių sunkumų užtikrinant finansinį stabilumą;

(25) pagal savo įsipareigojimą užtikrinti integruotas finansų rinkas, priimdama sprendimus dėl lygiavertiškumo, Komisija turėtų toliau spręsti, ar trečiųjų šalių teisinės ir priežiūros sistemos atitinka Reglamento (ES) Nr. 648/2012 reikalavimus. Siekiant užtikrinti geresnį galiojančios lygiavertiškumo tvarkos, susijusios su pagrindinėmis sandorio šalimis, įgyvendinimą Komisija prireikus turėtų turėti galimybę papildomai patikslinti trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių režimų lygiavertiškumo vertinimo kriterijus. Taip pat EVPRI reikia pavesti prižiūrėti reguliavimo ir priežiūros pokyčius, susijusius su trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių režimais, kuriuos Komisija yra pripažinusi lygiaverčiais. Tai būtina norint užtikrinti, kad trečiosios šalys nuolat atitiktų lygiavertiškumo kriterijus ir bet kokias konkrečias jų taikymo sąlygas. Apie savo išvadas EVPRI turėtų konfidencialiai pranešti Komisijai;

(26) Komisija šiuo metu gali bet kada iš dalies keisti, atidėti, peržiūrėti arba atšaukti sprendimą dėl lygiavertiškumo, visų pirma, jeigu trečiojoje šalyje atsiranda pakeitimų, kurie daro esminį poveikį elementams, vertinamiems pagal šiame reglamente nustatytus lygiavertiškumo reikalavimus. Jeigu tam tikros trečiosios šalies institucijos geranoriškai nebebendradarbiauja su EVPRI ar kitomis Sąjungos priežiūros institucijomis arba nesugeba nuolat laikytis taikytinų lygiavertiškumo reikalavimų, Komisija taip pat gali, be kita ko, įspėti trečiosios šalies instituciją arba paskelbti

konkrečią rekomendaciją. Jeigu Komisija bet kada nusprendžia panaikinti trečiosios šalies lygiavertiškumo statusą, ji gali atidėti to sprendimo taikymo pradžios datą, kad sumažintų su finansiniu stabilumu ar rinkos sutrikdymu susijusią riziką. Be šiuo metu turimų įgaliojimų, Komisija taip pat turėtų turėti galimybę nustatyti konkrečias sąlygas, kuriomis būtų užtikrinama, kad trečioji šalis, kuriai skirtas sprendimas dėl lygiavertiškumo, ir toliau nuolat atitiktų lygiavertiškumo kriterijus. Komisija taip pat turėtų turėti galimybę nustatyti sąlygas, kuriomis būtų užtikrinama, kad EVPRI galėtų veiksmingai vykdyti savo pareigas, susijusias su pagal šį reglamentą pripažintomis trečiųjų šalių pagrindinėmis sandorio šalimis arba trečiųjų šalių reguliavimo ir priežiūros pokyčių, svarbių priimtiems sprendimams dėl lygiavertiškumo, stebėsena;

(27) atsižvelgiant į vis didesnę tarpvalstybinę pagrindinių sandorio šalių svarbą ir sąsajas su Sąjungos finansų sistema būtina gerinti Sąjungos gebėjimą nustatyti, stebėti ir mažinti galimą su trečiųjų šalių pagrindinėmis sandorio šalimis susijusią riziką. Tad siekiant veiksmingai prižiūrėti trečiųjų šalių pagrindines sandorio šalis, teikiančias paraiškas dėl pripažinimo ir leidimo teikti tarpuskaitos paslaugas Sąjungoje, EVPRI vaidmenį reikėtų sustiprinti. Taip pat reikėtų užtikrinti, kad Sąjungos emisijos centriniai bankai aktyviau dalyvautų pripažįstant ir prižiūrint trečiųjų šalių pagrindines sandorio šalis, dirbančias su jų išleidžiama valiuta. Taigi su Sąjungos emisijos centriniais bankais reikėtų tartis dėl tam tikrų aspektų, darančių poveikį jų atsakomybei už pinigų politiką, dirbant su Sąjungos valiutomis išreikštomis finansinėmis priemonėmis, kurių tarpuskaitą dažnai atlieka ne Sąjungoje įsisteigusios pagrindinės sandorio šalys;

(28) Komisijai nustačius, kad trečiosios šalies teisinė ir priežiūros sistema yra lygiavertė Sąjungos sistemai, vykdant tos trečiosios šalies pagrindinių sandorio šalių pripažinimo procedūrą reikėtų atsižvelgti į riziką, kurią tokios pagrindinės sandorio šalys kelia Sąjungos ar valstybės narės finansiniam stabilumui;

(29) nagrinėdama trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies paraišką dėl pripažinimo EVPRI turėtų įvertinti sisteminės rizikos, kurią ta pagrindinė sandorio šalis kelia Sąjungos finansiniam stabilumui, laipsnį pagal šiame reglamente nustatytus objektyvius ir skaidrius kriterijus. Tie kriterijai turėtų būti išsamiau nustatyti Komisijos deleguotajame akte;

(30) pagrindinės sandorio šalys, kurios nėra sisteminės svarbos Sąjungos ar vienos iš valstybių narių finansiniam stabilumui, turėtų būti laikomos 1 lygio pagrindinėmis sandorio šalimis. Pagrindinės sandorio šalys, kurios yra arba gali būti sisteminės svarbos Sąjungos ar vienos iš valstybių narių finansiniam stabilumui, turėtų būti laikomos 2 lygio pagrindinėmis sandorio šalimis. Jeigu EVPRI nustato, kad trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis nėra sisteminės svarbos Sąjungos finansiniam stabilumui, tai pagrindinei sandorio šaliai turėtų būti taikomos galiojančios pripažinimo sąlygos pagal Reglamentą (ES) Nr. 648/2012. Jeigu EVPRI nustato, kad trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis yra sisteminės svarbos, reikėtų nustatyti papildomus reikalavimus, proporcingus tos pagrindinės sandorio šalies keliamos rizikos laipsniui. EVPRI tokią pagrindinę sandorio šalį turėtų pripažinti tik jeigu ji atitinka tuos reikalavimus;

(31) tarp papildomų reikalavimų turėtų būti Reglamente (ES) Nr. 648/2012 nustatyti tam tikri prudenciniai reikalavimai, kuriais siekiama padidinti pagrindinės sandorio šalies saugą ir efektyvumą. EVPRI turėtų būti tiesiogiai įpareigota užtikrinti, kad sisteminės svarbos trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis atitiktų tuos reikalavimus. EVPRI taip pat turėtų turėti galimybę visapusiškai ir veiksmingai prižiūrėti tą pagrindinę sandorio šalį remdamasi susijusiais reikalavimais;

(32) siekiant užtikrinti tinkamą emisijos centrinio (-ių) banko (-ų) dalyvavimą, sisteminės svarbos trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis taip pat turėtų atitikti visus papildomus reikalavimus, kurie, emisijos centrinio (-ių) banko (-ų) nuomone, yra būtini. Emisijos centrinis (-iai) bankas (-ai) kuo skubiau ir bet kuriuo atveju per 180 dienų nuo pagrindinės sandorio šalies paraiškos pateikimo EVPRI turėtų pateikti EVPRI patvirtinimą, ar pagrindinė sandorio šalis atitinka papildomus reikalavimus;

(33) sisteminės svarbos pagrindinės sandorio šalies keliamos rizikos Sąjungos finansų sistemai ir stabilumui laipsnis skiriasi. Todėl sisteminės svarbos pagrindinėms sandorio šalims nustatyti reikalavimai turėtų būti taikomi proporcingai rizikai, kurią pagrindinė sandorio šalis gali kelti Sąjungai. Jeigu EVPRI ir atitinkamas (-i) emisijos centrinis (-iai) bankas (-ai) padaro išvadą, kad trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis yra tokios sisteminės svarbos, kad papildomais reikalavimais neįmanoma užtikrinti Sąjungos finansinio stabilumo, EVPRI turėtų turėti galimybę pateikti Komisijai rekomendaciją, kad tokios pagrindinės sandorio šalies nereikėtų pripažinti. Komisija turėtų turėti galimybę priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo paskelbtų, kad trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis turėtų įsisteigti Sąjungoje ir gauti leidimą, kad galėtų Sąjungoje teikti tarpuskaitos paslaugas;

(34) EVPRI turėtų reguliariai peržiūrėti trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimą ir priskyrimą prie 1 ar 2 lygio pagrindinių sandorio šalių kategorijų. Tam EVPRI, be kita ko, turėtų atsižvelgti į trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies verslo pobūdžio, masto ir sudėtingumo pokyčius. Tokia peržiūra turėtų būti atliekama bent kartą per dvejus metus, o prireikus – dažniau;

(35) EVPRI taip pat turėtų turėti galimybę atsižvelgti į tai, kiek sisteminės svarbos trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies toje trečiojoje šalyje galiojančių reikalavimų laikymąsi galima palyginti su tuo, kaip ta pagrindinė sandorio šalis laikosi Reglamento (ES) Nr. 648/2012 reikalavimų. Komisija turėtų priimti deleguotąjį aktą, kuriame išsamiau nustatomi tokios palygintinos atitikties vertinimo aspektai ir sąlygos;

(36) EVPRI turėtų turėti visus įgaliojimus, būtinus pripažintoms trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims prižiūrėti siekiant užtikrinti, kad jos nuolat laikytųsi Reglamento (ES) Nr. 648/2012 reikalavimų. Tam tikrose srityse EVPRI sprendimams priimti reikėtų gauti išankstinį atitinkamo (-ų) emisijos centrinio (-ų) banko (-ų) sutikimą;

(37) EVPRI turėtų galėti skirti baudas trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims, kai ji nustato, kad jos tyčia ar dėl aplaidumo pažeidė šį reglamentą pateikdamos EVPRI neteisingą ar klaidinančią informaciją. Be to, EVPRI turėtų galėti skirti baudas sisteminės svarbos pagrindinėms sandorio šalims, kai ji nustato, kad jos tyčia ar dėl aplaidumo pažeidė pagal šį reglamentą joms taikomus papildomus reikalavimus;

(38) EVPRI turėtų galėti skirti periodiškai mokamas baudas siekiant priversti trečiųjų šalių pagrindines sandorio šalis nutraukti pažeidimą, pateikti visą EVPRI reikalaujamą išsamią ir teisingą informaciją arba sutikti, kad būtų atliktas tyrimas arba patikrinimas vietoje;

(39) EVPRI turėtų galėti skirti baudas ir 1, ir 2 lygio pagrindinėms sandorio šalims, kai ji nustato, kad jos tyčia ar dėl aplaidumo pažeidė šį reglamentą pateikdamos EVPRI neteisingą ar klaidinančią informaciją. Be to, EVPRI turėtų galėti skirti baudas 2 lygio pagrindinėms sandorio šalims, kai ji nustato, kad jos tyčia ar dėl aplaidumo pažeidė pagal šį reglamentą joms taikomus papildomus reikalavimus;

(40) baudos turėtų būti nustatomos atsižvelgiant į pažeidimų sunkumą. Pažeidimai turėtų būti suskirstyti į skirtingas grupes ir pagal jas nustatytas konkretus baudų dydis. Baudos už konkretų pažeidimą dydžiui apskaičiuoti EVPRI turėtų taikyti dviejų pakopų metodą nustatydama bazinį baudos dydį ir prireikus pritaikydama korekcinius koeficientus. Bazinis dydis turėtų būti nustatomas atsižvelgiant į atitinkamų trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių metinę apyvartą, o koregavimas turėtų būti atliekamas padidinant arba sumažinant bazinį dydį pritaikius atitinkamus koeficientus pagal šį reglamentą;

(41) šiame reglamente turėtų būti nustatomi koeficientai, susiję su sunkinančiomis ir lengvinančiomis aplinkybėmis, siekiant, kad EVPRI turėtų reikiamas priemones priimti sprendimą dėl baudos, kuri būtų proporcinga trečiosios šalies pagrindinės sandorio šalies padaryto pažeidimo sunkumui, atsižvelgiant į aplinkybes, kuriomis tas pažeidimas buvo padarytas;

(42) sprendimas skirti baudas arba periodiškai mokamas baudas turėtų būti grindžiamas nepriklausomo tyrimo rezultatais;

(43) prieš priimdama sprendimą skirti baudas arba periodiškai mokamas baudas, EVPRI turėtų suteikti asmenims, kurių atžvilgiu vyksta procedūra, galimybę būti išklausytiems, kad būtų gerbiama jų teisė į gynybą;

(44) EVPRI neturėtų skirti baudų ar periodiškai mokamų baudų tais atvejais, kai ankstesnis išteisinamasis ar apkaltinamasis nuosprendis yra priimtas dėl tų pačių faktų arba iš esmės tokių pačių faktų, ir, pasibaigus pagal nacionalinę teisę vykdomam baudžiamajam procesui, yra įgijęs *res judicata* galią;

(45) turėtų būti įmanoma užtikrinti EVPRI paskirtų baudų ir periodiškai mokamų baudų mokėjimą, ir šį mokėjimo užtikrinimą turėtų reglamentuoti civilinio proceso taisyklės, galiojančios tos valstybės, kurios teritorijoje jis yra vykdomas, teritorijoje. Civilinio proceso taisyklės neturėtų apimti baudžiamojo proceso taisyklių, bet galėtų apimti administracinio proceso taisykles;

(46) 2 lygio pagrindinės sandorio šalies padaryto pažeidimo atveju EVPRI turėtų būti suteikti įgaliojimai imtis įvairių priežiūros priemonių, įskaitant toliau išvardytas priemones: reikalauti 2 lygio pagrindinės sandorio šalies nutraukti pažeidimą ir kraštutiniu atveju panaikinti pripažinimą, jei 2 lygio pagrindinė sandorio šalis sunkiai arba kelis kartus pažeidė šį reglamentą. EVPRI turėtų taikyti priežiūros priemones atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir sunkumą bei laikytis proporcingumo principo. Prieš priimdama sprendimą dėl priežiūros priemonių EVPRI turėtų suteikti asmenims, kurių atžvilgiu vyksta procedūra, galimybę būti išklausytiems, kad būtų atsižvelgiama į jų teisę į gynybą;

(47) atliekant reikšmingus modelių ir parametrų, naudojamų pagrindinės sandorio šalies garantinės įmokos reikalavimams, įsipareigojimų neįvykdymo fondo įmokoms, įkaito reikalavimams ir kitiems rizikos kontrolės mechanizmams apskaičiuoti, pakeitimus reikėtų atsižvelgti į naują reikalavimą gauti išankstinį EVPRI sutikimą prieš nacionalinei kompetentingai institucijai priimant tam tikrus sprendimus dėl Sąjungoje įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių. Siekiant supaprastinti modelio patvirtinimo procedūras du patvirtinimus, kuriuos anksčiau buvo reikalaujama gauti atskirai iš nacionalinės kompetentingos institucijos ir iš EVPRI, reikėtų pakeisti vienu nacionalinės kompetentingos institucijos patvirtinimu, kuriam reikia gauti išankstinį EVPRI sutikimą. Be to, reikėtų paaiškinti to patvirtinimo ryšį su kolegijos sprendimu. Jei reikia, turėtų būti galima preliminariai patvirtinti svarbų tokių modelių ar

parametrų pakeitimą, ypač jeigu, siekiant užtikrinti pagrindinės sandorio šalies rizikos valdymo patikimumą, pakeitimą reikia atlikti skubiai;

(48) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais būtų išsamiau nustatyta mokesčių rūšis, už ką tie mokesčiai turi būti mokami, mokėtinų mokesčių dydžiai ir jų mokėjimo būdas; patikslinamos sąlygos, kuriomis parengiami kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis yra ar gali būti sisteminės svarbos Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių finansiniam stabilumui; išsamiau patikslinami kriterijai, kuriais reikia vadovautis atliekant trečiųjų šalių lygiavertiškumo vertinimą; nurodoma, kaip ir kokiomis sąlygomis trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys turėtų laikytis tam tikrų reikalavimų; išsamiau išdėstomos procedūrinės taisyklės, susijusios su baudų ar periodiškai mokamų baudų skyrimu, įskaitant nuostatas dėl teisės į gynybą, laiko terminus, baudų ar periodiškai mokamų baudų surinkimą ir periodiškai mokamų baudų ar baudų skyrimo ir mokėjimo užtikrinimo senaties terminus; nustatomos IV priedo pakeitimo priemonės siekiant atsižvelgti į pokyčius finansų rinkose;

(49) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, visų pirma, kalbant apie trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimą ir trečiųjų šalių teisinių sistemų lygiavertiškumą, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai;

(50) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. padidinti pagrindinių sandorio šalių saugą ir efektyvumą nustatant vienodus jų veiklos reikalavimus, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl tų tikslų masto ir poveikio jų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo, Sąjunga gali priimti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

(51) EVPRI įgaliojimų pripažinti trečiosios šalies pagrindinę sandorio šalį 1 ar 2 lygio pagrindine sandorio šalimi naudojimą reikėtų atidėti, kol bus patikslinti kriterijai, pagal kuriuos būtų vertinama, ar trečiosios šalies pagrindinė sandorio šalis yra ar gali būti sisteminės svarbos ES arba vienos ar kelių valstybių narių finansų sistemai;

(52) todėl Reglamentas (ES) Nr. 1095/2010 ir Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeisti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

*1 straipsnis*

*Reglamento (ES) Nr. 1095/2010 pakeitimai*

Reglamentas (ES) Nr. 1095/2010 iš dalies keičiamas taip:

1. 4 straipsnyje įterpiamas 4 punktas:

„4) pagrindinė sandorio šalis – pagrindinė sandorio šalis, kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 648/2012 2 straipsnio 1 dalyje.“;

2. 6 straipsnyje įterpiamas 1a punktas:

„1a) Priežiūros tarybos pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas (pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas), atliekantis 44b straipsnyje nustatytas užduotis;“;

3. 35 straipsnio 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Jei išsamios ar tikslios informacijos nėra arba ji nepateikiama laiku pagal 1 arba 5 dalį, Institucija gali, pateikusi tinkamai pagrįstą ir motyvuotą prašymą, informacijos tiesiogiai reikalauti iš:

a) pagrindinės sandorio šalies, gavusios leidimą ar pripažintos pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 14 arba 25 straipsnį;

b) centrinio vertybinių popierių depozitoriumo, gavusio veiklos leidimą pagal Reglamentą (ES) Nr. 909/2014;

c) reguliuojamos rinkos, kaip apibrėžta Direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 14 punkte;

d) daugiašalės prekybos sistemos, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 22 punkte;

e) organizuotos prekybos sistemos, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/65/ES 4 straipsnio 1 dalies 23 punkte.

Tokio prašymo adresatai nedelsdami laiku pateikia Institucijai aiškią, tikslią ir išsamią informaciją.

Apie prašymus Institucija praneša atitinkamoms kompetentingoms institucijoms pagal šią dalį ir 5 dalį.

Institucijos prašymu kompetentingos institucijos padeda Institucijai rinkti tokią informaciją.“;

4. 40 straipsnio 1 dalis papildoma f punktu:

„f) nuolatiniai pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo nariai, išvardyti 44a straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje, kurie neturi teisės balsuoti.“;

5. 42 straipsnio pirma pastraipa pakeičiama taip:

„Atlikdami pagal šį reglamentą jiems paskirtas užduotis, pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo pirmininkas, balsavimo teisę turintys nuolatiniai nariai ir su kiekviena pagrindine sandorio šalimi susiję balsavimo teisę turintys nariai, kaip numatyta 44a straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje, ir balsavimo teisę turintys Priežiūros tarybos nariai veikia nepriklausomai ir objektyviai, vadovaudamiesi tik visos Sąjungos interesais, neprašo Sąjungos institucijų ar įstaigų, kurios nors valstybės narės vyriausybės ar bet kokios kitos viešosios ar privačios įstaigos nurodymų ir jais nesivadovauja.“;

6. 43 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Priežiūros taryba nustato Institucijos darbo gaires. Ji atsako už II skyriuje nustatytas užduotis, išskyrus užduotis, už kurias pagal 44b straipsnio 1 dalį atsako pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas.“;

(b) 8 dalis pakeičiama taip:

„8. Priežiūros taryba turi įgaliojimus taikyti drausmines priemones pirmininkui ir gali pašalinti jį iš pareigų pagal 48 straipsnio 5 dalį. Pasitarusi su pagrindinių sandorio šalių vykdomuoju organu Priežiūros taryba turi įgaliojimus taikyti drausmines priemones vykdomajam direktoriui ir gali pašalinti jį iš pareigų pagal 51 straipsnio 5 dalį.“;

7. III skyriuje įterpiamas 1A skirsnis:

„**1A skirsnis. Pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas**

**44a straipsnis**

**Sudėtis**

1. Pagrindinių sandorio šalių vykdomąjį organą sudaro:

a) šie nuolatiniai nariai:

i) vadovas ir du direktoriai, paskiriami pagal 48a straipsnį ir turintys balsavimo teisę;

ii) ECB atstovas, neturintis balsavimo teisės;

iii) Komisijos atstovas, neturintis balsavimo teisės;

b) šie nenuolatiniai su kiekviena pagrindine sandorio šalimi susiję nariai:

i) kiekvienos Sąjungoje įsisteigusios pagrindinės sandorio šalies, dėl kurios sušaukiamas pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo posėdis, kompetentingos institucijos atstovas, turintis balsavimo teisę;

ii) kiekvienos Sąjungoje įsisteigusios pagrindinės sandorio šalies, dėl kurios sušaukiamas pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo posėdis, kiekvieno atitinkamo emisijos centrinio banko, nurodyto Reglamento (ES) Nr. 648/2012 18 straipsnio 2 dalies h punkte, atstovas, neturintis balsavimo teisės.

Jei tinkama ir būtina, vadovas į pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo posėdžius stebėtojo teisėmis gali kviesti:

a) kitus Reglamento (ES) Nr. 648/2012 18 straipsnio 2 dalyje nurodytus atitinkamų pagrindinių sandorio šalių kolegijos narius – į pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo posėdžius;

b) trečiųjų valstybių pagrindinių sandorio šalių, pripažintų EVPRI pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 25 straipsnį, institucijas.

Pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo posėdžius savo iniciatyva arba bet kurių narių prašymu sušaukia vadovas.

Jeigu pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo užduotis nesusijusi su konkrečia Sąjungos pagrindine sandorio šalimi, jį sudaro tik a punkte nurodyti nuolatiniai nariai ir atitinkamais atvejais b punkto ii papunktyje nurodyti emisijos centriniai bankai.

**44b straipsnis**

**Pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo užduotys ir įgaliojimai**

1. Pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo pareigos:

**„-a) priimti sprendimus ir imtis veiksmų pagrindinių sandorio šalių klausimais pagal šio reglamento 17, 19, 29, 29a ir 30 straipsnius;“**

a) suteikti sutikimą, kaip numatyta Reglamento (ES) Nr. 648/2012 21a straipsnio 1 dalyje;

b) pripažinti ir prižiūrėti trečiųjų valstybių pagrindines sandorio šalis pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 25 straipsnį, stebėti trečiųjų valstybių reguliavimo ir priežiūros pokyčius pagal Reglamento (ES) Nr. 648/2012 II antraštinės dalies 2 skyrių;

c) vykdyti užduotis, nurodytas Reglamento (ES) Nr. 648/2012 5 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje, 9 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje ir 4 dalyje, 17 straipsnio 2 ir 3 dalyse, 18 straipsnio 1 dalyje, 20 straipsnio 2 dalyje, 20 straipsnio 6 dalyje, 21c, 23 ir 24 straipsniuose, 29 straipsnio 3 dalyje, 38 straipsnio 5 dalyje, 48 straipsnio 3 dalyje, 49 straipsnio 1 dalyje ir 54 straipsnio 3 dalyje.

2. Pagrindinių sandorio šalių vykdomajam organui skiriami specialūs EVPRI darbuotojai ir pakankami ištekliai, kad jis galėtų vykdyti savo užduotis.

3. Pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas apie savo sprendimus praneša Priežiūros tarybai.

**44c straipsnis**

**Sprendimų priėmimas**

Pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas sprendimus priima paprasta savo narių balsų dauguma. Lemiamą balsą turi vadovas.“;

8. III skyriaus 3 skirsnio antraštė pakeičiama taip:

„Pirmininkas, vadovas ir direktoriai“;

9. Įterpiamas naujas 48a straipsnis:

**„48a straipsnis**

**Pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovo ir direktorių skyrimas ir užduotys**

1. Nukrypstant nuo 48 straipsnio 1 dalies, vykdant 44b straipsnio 1 dalyje nurodytas užduotis ir įgaliojimus Institucijai atstovauja pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas.

Pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas atsako už pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo darbo organizavimą ir pirmininkauja jo posėdžiams.

2. Pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas ir direktoriai, kaip nurodyta 44a straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje, yra visu etatu dirbantys nepriklausomi specialistai. Jie paskiriami atsižvelgiant į jų nuopelnus, gebėjimus, žinias tarpuskaitos, po sandorio sudarymo teikiamų paslaugų ir finansų srityse ir su pagrindinių sandorio šalių priežiūra ir reguliavimu susijusią patirtį. Jie atrenkami Komisijai surengus atvirą atrankos procedūrą, kurioje laikomasi lyčių pusiausvyros, patirties ir kvalifikacijos principų.

3. Pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovo ir direktorių, kaip nurodyta 44a straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje, kadencija trunka penkerius metus ir gali būti pratęsta vieną kartą.

Pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas ir direktoriai, kaip nurodyta 44a straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje, neina jokių pareigų nacionaliniu, Sąjungos ar tarptautiniu lygmenimis.

4. Komisija Europos Parlamentui pateikia galutinį kandidatų eiti vadovo ir direktorių, nurodytų 44a straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje, pareigas sąrašą ir apie jį praneša Tarybai.

Komisija Europos Parlamentui tvirtinti pateikia pasiūlymą dėl pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovo ir direktorių, nurodytų 44a straipsnio 1 dalies

a punkto i papunktyje, paskyrimo. Patvirtinus tą pasiūlymą Taryba priima įgyvendinimo sprendimą, kuriuo paskiriamas pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas ir direktoriai, nurodyti 44a straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje. Taryba priima sprendimus kvalifikuota balsų dauguma.

5. Jeigu 44a straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje nurodyti pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas ar direktoriai nebeatitinka sąlygų, kurias jie turi atitikti, kad galėtų vykdyti 2 dalyje nurodytas savo pareigas, arba jeigu jie pripažinti kaltais dėl sunkaus nusižengimo, Taryba, gavusi Komisijos pasiūlymą, kurį patvirtino Europos Parlamentas, gali priimti įgyvendinimo sprendimą pašalinti juos iš pareigų. Taryba priima sprendimus kvalifikuota balsų dauguma.

Europos Parlamentas arba Taryba gali informuoti Komisiją, kad jie mano, jog įvykdytos 44a straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje nurodytų pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovo ar direktorių pašalinimo iš pareigų sąlygos, o Komisija į tai atsako.“;

10. 49 straipsnis pakeičiamas taip:

„Nedarant poveikio Priežiūros tarybos vaidmeniui, susijusiam su pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovo ir direktorių, nurodytų 44a straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje, ir pirmininko užduotimis, jie neprašo Sąjungos institucijų ar įstaigų, kurios nors valstybės narės vyriausybės ar bet kokios kitos viešosios ar privačios įstaigos nurodymų ir jais nesivadovauja.

Nei valstybės narės, nei Sąjungos institucijos ar įstaigos, nei kokia nors kita viešoji ar privati įstaiga nesiekia daryti įtakos pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovui ir direktoriams, nurodytiems 44a straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje, arba pirmininkui jiems vykdant savo užduotis.

Vadovaujantis 68 straipsnyje nurodytais Pareigūnų tarnybos nuostatais, nutraukęs tarnybą pirmininkas, pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas ir direktoriai, nurodyti 44a straipsnio 1 dalies a punkto i papunktyje, toliau turi laikytis pareigos elgtis sąžiningai ir diskretiškai, kiek tai susiję su sutikimu eiti tam tikras pareigas ar gauti naudą.“;

11. 50 straipsnis pakeičiamas taip:

„1. Europos Parlamentas ir Taryba gali pakviesti pirmininką ar jo pakaitinį narį arba pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovą, visapusiškai gerbdami jo nepriklausomumą, padaryti pareiškimą. Pirmininkas ar vadovas daro pareiškimą Europos Parlamente ir atsako į visus jo narių pateiktus klausimus, jei to yra prašoma.

2. Pateikus prašymą ir bent 15 dienų prieš darydamas 1 dalyje nurodytą pareiškimą, pirmininkas arba pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas Europos Parlamentui raštu pateikia atitinkamai Priežiūros tarybos ir pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo pagrindinės veiklos ataskaitą.

3. Kartu su 11–18, 20 ir 33 straipsniuose nurodyta informacija pirmininkas taip pat pateikia bet kokią atitinkamą informaciją, kurios *ad hoc* tvarka paprašo Europos Parlamentas.

Kartu su 33 straipsnyje nurodyta informacija pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas pateikia bet kokią atitinkamą informaciją, kurios *ad hoc* tvarka paprašo Europos Parlamentas.“;

12. 53 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Vykdomasis direktorius atsako už Institucijos metinės darbo programos įgyvendinimą vadovaujant Priežiūros tarybai ir pagrindinių sandorio šalių vykdomajam organui ir kontroliuojant Administracinei valdybai.“;

(b) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. Vykdomasis direktorius rengia daugiametę darbo programą, kaip nurodyta 47 straipsnio 2 dalyje. Prieš pateikdamas ją Administracinei valdybai, dėl 44b straipsnio 1 dalyje nurodytų užduočių ir įgaliojimų vykdomasis direktorius gauna pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo sutikimą.“;

(c) 7 dalis pakeičiama taip:

„7. Vykdomasis direktorius kiekvienais metais parengia ataskaitos projektą, kuriame yra skirsnis apie Institucijos reguliavimo ir priežiūros veiklą ir skirsnis dėl finansinių ir administracinių klausimų.

Prieš pateikdamas ją Administracinei valdybai, dėl 44b straipsnio 1 dalyje nurodytų užduočių ir įgaliojimų vykdomasis direktorius gauna pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo sutikimą.“;

13. 63 straipsnyje įterpiama 1a dalis:

„1a. EVPRI išlaidos ir mokesčiai, susiję su 44b straipsnio 1 dalyje nurodytomis užduotimis ir įgaliojimais, 1 dalyje nurodytoje sąmatoje pateikiami atskirai. Prieš patvirtinant tą sąmatą, pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas tvirtina vykdomojo direktoriaus parengtą su tokiomis išlaidomis ir mokesčiais susijusį projektą.

Į metines EVPRI ataskaitas, rengiamas ir skelbiamas pagal 64 straipsnio 6 dalį, įtraukiamos pajamos ir išlaidos, susijusios su 44b straipsnio 1 dalyje nurodytomis užduotimis.“;

14. 70 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Priežiūros tarybos, pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo ir Administracinės valdybos nariams, vykdomajam direktoriui ir Institucijos darbuotojams, įskaitant valstybių narių laikinai deleguotus pareigūnus ir visus kitus asmenis, pagal darbo sutartis atliekančius užduotis Institucijoje, taikomi profesinės paslapties reikalavimai pagal SESV 339 straipsnį ir atitinkamos Sąjungos teisės aktų nuostatos, net ir jiems nustojus eiti savo pareigas.“;

15. 76 straipsnyje įterpiama 2a dalis:

„2a. Kol paskirtasis pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas ir pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo direktoriai, nurodyti 44a straipsnio 1 dalyje, pradės eiti savo pareigas pagal 48a straipsnį, pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo funkcijas atlieka Priežiūros taryba.“

*2 straipsnis*

*Reglamento (ES) Nr. 648/2012 pakeitimai*

Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 iš dalies keičiamas taip:

1. 6 straipsnio 2 dalies b punktas pakeičiamas taip:

„b) pagrindinės sandorio šalys, kurioms suteiktas leidimas pagal 17 straipsnį arba kurios pripažintos pagal 25 straipsnį, ir atitinkamai leidimo suteikimo ar pripažinimo data, nurodant pagrindines sandorio šalis, kurioms suteiktas leidimas arba kurios pripažintos vykdyti tarpuskaitos prievolę;“;

2. 17 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Per 30 darbo dienų nuo paraiškos gavimo pasitarusi su EVPRI kompetentinga institucija įvertina, ar paraiška išsami. Jei paraiška neišsami, kompetentinga institucija nustato terminą, iki kurio paraišką pateikusi pagrindinė sandorio šalis turi pateikti papildomą informaciją. Gavusi tokią papildomą informaciją kompetentinga institucija nedelsdama perduoda ją EVPRI ir pagal 18 straipsnio 1 dalį įsteigtai kolegijai. Pasitarusi su EVPRI ir įvertinusi, kad paraiška išsami, kompetentinga institucija atitinkamai informuoja paraišką pateikusią pagrindinę sandorio šalį ir kolegijos narius.“;

3. 18 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Per 30 kalendorinių dienų nuo išsamios paraiškos pateikimo pagal 17 straipsnį pagrindinės sandorio šalies kompetentinga institucija įsteigia kolegiją, kuria siekiama sudaryti palankesnes sąlygas 15, 17, 49, 51 ir 54 straipsniuose nurodytų užduočių vykdymui.

Kolegijai pirmininkauja ir vadovauja Reglamento (ES) Nr. 1095/2010 48a straipsnyje nurodytas pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo vadovas.“;

(b) 2 dalies a punktas pakeičiamas taip:

„a) nuolatiniai pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo nariai, kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1095/2010 44a straipsnyje;“;

(c) 2 dalies c punktas pakeičiamas taip:

„c) kompetentingos institucijos, atsakingos už pagrindinės sandorio šalies tarpuskaitos narių, kurie yra įsteigti trijose valstybėse narėse, kurių bendri įnašai į pagrindinės sandorio šalies įsipareigojimų neįvykdymo fondą per 42 straipsnyje nurodytą vienerių metų laikotarpį yra didžiausi, priežiūrą, tam tikrais atvejais įskaitant ECB, kaip numatyta Tarybos reglamente (ES) Nr. 1024/2013[54];“;

4. 19 straipsnio 3 dalis pakeičiama taip:

„3. Kolegijos nuomonė balsų dauguma priimama jos narių paprastos balsų daugumos pagrindu.

---

[54] 2013 m. spalio 15 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1024/2013, kuriuo Europos Centriniam Bankui pavedami specialūs uždaviniai, susiję su rizikos ribojimu pagrįstos kredito įstaigų priežiūros politika, OL L 287, 2013 10 29, p. 63.“

Kolegijoje, kurią sudaro ne daugiau kaip 12 narių, balsavimo teisę turi ne daugiau kaip du kolegijos nariai iš tos pačios valstybės narės, o kiekvienas balsavimo teisę turintis narys turi po vieną balsą. Kolegijoje, kurią sudaro daugiau kaip 12 narių, balsavimo teisę turi ne daugiau kaip trys nariai iš tos pačios valstybės narės, o kiekvienas balsavimo teisę turintis narys turi po vieną balsą.

Jeigu pagal 18 straipsnio 2 dalies a, c ir h punktus ECB yra kolegijos narys, jis turi toliau nurodytą balsų skaičių:

i) ne daugiau kaip 2 balsus kolegijose, kurias sudaro ne daugiau kaip 12 narių;

ii) ne daugiau kaip 3 balsus kolegijose, kurias sudaro daugiau kaip 12 narių.

Komisijos atstovas neturi balsavimo teisės. Kiti nuolatiniai pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo nariai turi po vieną balsą.“;

5. 20 straipsnio 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Pagrindinės sandorio šalies kompetentinga institucija informuoja EVPRI ir kolegijos narius apie savo išsamiai pagrįstą sprendimo projektą, kuriame atsižvelgiama į kolegijos narių išlygas.“;

6. 21 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Nedarant poveikio kolegijos funkcijoms, bendradarbiaudamos su EVPRI 22 straipsnyje nurodytos kompetentingos institucijos peržiūri pagrindinių sandorio šalių taikomą tvarką, strategijas, procesus ir mechanizmus šiam reglamentui įgyvendinti ir vertina riziką, kuri kyla arba galėtų kilti pagrindinėms sandorio šalims.“;

(b) 3 dalis pakeičiama taip:

„3. EVPRI nustato 1 dalyje nurodytos peržiūros ir vertinimo dažnumą ir išsamumą, atsižvelgdama į atitinkamų pagrindinių sandorio šalių dydį, veiklos sisteminę svarbą, pobūdį, mastą ir sudėtingumą. Peržiūra ir vertinimas atnaujinami bent kartą per metus.

Pagrindinės sandorio šalys tikrinamos vietoje. Tokiuose patikrinimuose vietoje kviečiami dalyvauti EVPRI darbuotojai.

Kompetentinga institucija perduoda EVPRI bet kokią iš pagrindinių sandorio šalių gautą informaciją ir iš atitinkamos pagrindinės sandorio šalies prašo EVPRI prašomos informacijos, kurios pati negali pateikti.“;

7. III antraštinės dalies 2 skyriuje įterpiami 21a, 21b ir 21c straipsniai:

„21a straipsnis

Sprendimų projektų rengimas

1. Kompetentingos institucijos parengia ir EVPRI sutikti pateikia sprendimų projektus prieš priimdamos bet kuriuos iš šių sprendimų:

a) sprendimus, priimamus pagal šio reglamento 7, 8, 14, 15, 16, 20, 21, 30, 31, 35, 49 ir 54 straipsnius ir Reglamento (ES) Nr. 600/2014 35 ir 36 straipsnius;

b) bet kokius sprendimus, priimamus vykdant savo pareigas, susijusias su 16 straipsnyje ir IV bei V antraštinėse dalyse nustatytais reikalavimais.

2. Kompetentingos institucijos parengia ir 18 straipsnio 2 dalies h punkte nurodytiems emisijos centriniams bankams pateikia sprendimų projektus prieš priimdamos bet kokį sprendimą pagal 14, 15, 20, 44, 46, 50 ir 54 straipsnius.

Pagal 21b straipsnį kompetentingos institucijos gauna pirmoje pastraipoje nurodytų emisijos centrinių bankų sutikimą dėl tokių sprendimų visų aspektų, susijusių su jų uždavinių pinigų politikos srityje vykdymu.

3. EVPRI pateikia kompetentingoms institucijoms visą svarbią informaciją, kuri gali būti susijusi su 1 dalyje nurodyto sprendimo priėmimu, ir gali prašyti imtis konkrečių priežiūros veiksmų, įskaitant leidimo panaikinimą. Kompetentingos institucijos nuolat informuoja EVPRI apie visus paskesnius veiksmus arba neveikimą.

4. Taikant 1 dalį laikoma, kad EVPRI sutikimas suteiktas, nebent ne vėliau nei per 15 kalendorinių dienų po pranešimo apie sprendimo projektą gavimo ji pasiūlytų iš dalies pakeisti tokį sprendimą arba dėl jo pareikštų prieštaravimą. Jeigu EVPRI siūlo iš dalies pakeisti sprendimo projektą arba dėl jo pareiškia prieštaravimą, ji raštu išsamiai išdėsto visas priežastis.

5. Jeigu EVPRI siūlo pakeitimų, kompetentinga institucija gali priimti sprendimą tik su EVPRI pasiūlytais pakeitimais.

Jeigu EVPRI prieštarauja galutinio sprendimo projektui, kompetentinga institucija tokio sprendimo nepriima.

6. Jeigu kompetentinga institucija nepritaria EVPRI pasiūlytam pakeitimui arba prieštaravimui, per 5 dienas ji gali pateikti motyvuotą prašymą Reglamento (ES) Nr. 1095/2010 6 straipsnio 1 dalyje nurodytai Priežiūros tarybai, kad ši įvertintų tą prieštaravimą arba pakeitimą. Priežiūros taryba patvirtina arba atmeta EVPRI prieštaravimus ar pakeitimus per 10 dienų po to prašymo pateikimo ir atitinkamai taikoma 5 dalis.

7. Nepažeidžiant Komisijos įgaliojimų pagal SESV 258 straipsnį, EVPRI gali priimti finansų rinkos dalyviui skirtą sprendimą, kuriuo reikalaujama imtis būtinų veiksmų, kad būtų įgyvendinti jo įsipareigojimai pagal Sąjungos teisę, įskaitant bet kokios praktikos nutraukimą šiais atvejais:

a) jeigu kompetentinga institucija nesilaiko 5 dalies EVPRI pareiškus prieštaravimą dėl galutinio sprendimo projekto arba pasiūlius jo pakeitimus;

b) jeigu EVPRI pateikus prašymą pagal 3 dalį kompetentinga institucija per pagrįstą laikotarpį nesiima prašomų veiksmų ir dėl to finansų rinkos dalyvis pažeidžia taikomus šio reglamento IV ir V antraštinėse dalyse nustatytus reikalavimus.

Pagal pirmą pastraipą priimti sprendimai turi viršenybę bet kokio kompetentingų institucijų tuo pačiu klausimu priimto ankstesnio sprendimo atžvilgiu.

21b straipsnis

Emisijos centrinio banko sutikimas

1. Laikoma, kad 21a straipsnio 2 dalyje nurodytas sutikimas suteiktas, nebent ne vėliau nei per 15 kalendorinių dienų po sprendimo projekto gavimo emisijos centrinis bankas pasiūlytų iš dalies jį pakeisti arba dėl jo pareikštų prieštaravimą. Jeigu emisijos centrinis bankas siūlo iš dalies pakeisti sprendimo projektą arba dėl jo pareiškia prieštaravimą, jis raštu išsamiai išdėsto visas priežastis.

Jeigu pagal 21a straipsnio 4 dalį EVPRI siūlo iš dalies pakeisti sprendimų projektus, numatomus priimti pagal 14, 15, 20 ir 54 straipsnius, ji taip pat turi pateikti tuos pakeitimų pasiūlymus emisijos centriniam bankui. Tokiu atveju pirmoje pastraipoje nurodytas terminas pratęsiamas 5 dienomis.

2. Jeigu emisijos centrinis bankas pasiūlo pakeitimų, kompetentinga institucija gali priimti sprendimą tik su to emisijos centrinio banko pakeitimais.

Jeigu emisijos centrinis bankas prieštarauja sprendimo projektui, kompetentinga institucija to sprendimo nepriima.

21c straipsnis

Mokesčiai

1. Pagrindinės sandorio šalys moka šiuos mokesčius:

a) mokesčius, susijusius su paraiškomis leidimui gauti, kaip numatyta 17 straipsnyje;

b) mokesčius, susijusius su paraiškomis dėl pripažinimo, kaip numatyta 25 straipsnyje;

c) metinius mokesčius, susijusius su EVPRI užduotimis pagal šį reglamentą.

2. Komisija pagal 82 straipsnį priima deleguotąjį aktą, kuriame konkrečiau nustato mokesčių rūšis, už ką jie turi būti mokami, tų mokesčių dydžius ir būdą, kaip juos turėtų mokėti šie subjektai:

a) Sąjungoje įsisteigusios pagrindinės sandorio šalys, turinčios leidimą arba teikiančios paraišką gauti leidimą;

b) trečiojoje šalyje įsisteigusios pagrindinės sandorio šalys, pripažintos pagal 25 straipsnio 2 dalį;

c) trečiojoje šalyje įsisteigusios pagrindinės sandorio šalys, pripažintos pagal 25 straipsnio 2b dalį.“;

8. 24 straipsnis pakeičiamas taip:

„Pagrindinės sandorio šalies kompetentinga institucija arba bet kuri kita atitinkama institucija nepagrįstai nedelsdama informuoja EVPRI, kolegiją, atitinkamus ECBS narius ir kitas susijusias institucijas apie bet kokią kritinę padėtį, kuri susijusi su pagrindine sandorio šalimi, įskaitant finansų rinkų pokyčius, kurie gali turėti neigiamų padarinių bet kurios iš valstybių narių, kurioje įsteigta minėta pagrindinė sandorio šalis arba vienas iš jos tarpuskaitos narių, rinkos likvidumui, pinigų politikos perdavimui, sklandžiam mokėjimo sistemų veikimui ir finansų sistemos stabilumui.“;

9. 25 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 2 dalis papildoma e punktu:

„e) nustatyta, kad pagrindinė sandorio šalis nėra arba tikriausiai nebus sisteminės svarbos (1 lygio pagrindinė sandorio šalis), kaip numatyta 2a dalyje.“;

(b) įterpiamos 2a, 2b ir 2c dalys:

„2a. EVPRI nustato, ar pagrindinė sandorio šalis yra arba gali būti sisteminės svarbos Sąjungos finansiniam stabilumui arba vienai ar kelioms valstybėms narėms (2 lygio pagrindinė sandorio šalis), atsižvelgdama į visus šiuos kriterijus:

a) pagrindinės sandorio šalies verslo pobūdį, mastą ir sudėtingumą, įskaitant sandorių, kurių tarpuskaitą atliko ta pagrindinė sandorio šalis, bendrąją vertę ir vertę kiekviena Sąjungos valiuta arba bendrąją tarpuskaitos veikloje dalyvaujančios pagrindinės sandorio šalies poziciją savo sandorio šalių atžvilgiu;

b) poveikį, kurį pagrindinės sandorio šalies žlugimas ar veiklos sutrikimas turėtų finansų rinkoms, finansų įstaigoms arba apskritai Sąjungos finansų sistemai ar finansiniam stabilumui arba vienai ar kelioms valstybėms narėms;

c) pagrindinės sandorio šalies tarpuskaitos narystės struktūrą;

d) pagrindinės sandorio šalies santykius su kitomis finansų rinkos infrastruktūromis, kitomis finansų įstaigomis ir apskritai finansų sistema, jų tarpusavio priklausomybę ar kitus ryšius.

Per [*šešis mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo*] Komisija pagal 82 straipsnį priima deleguotąjį aktą siekdama patikslinti pirmoje pastraipoje nustatytus kriterijus.

2b. Jeigu EVPRI nustato, kad pagrindinė sandorio šalis yra arba gali būti sisteminės svarbos (2 lygio pagrindinė sandorio šalis), kaip numatyta 2a dalyje, ji gali pripažinti tokią pagrindinę sandorio šalį tik jeigu, be 25 straipsnio 2 dalies a, b, c ir d punktuose nurodytų sąlygų, laikomasi šių sąlygų:

a) pagrindinė sandorio šalis pripažinimo metu, o vėliau nuolat laikosi 16 straipsnyje ir IV bei V antraštinėse dalyse nustatytų reikalavimų. Pagal 25a straipsnio 2 dalį EVPRI atsižvelgia į tai, kiek pagrindinė sandorio šalis įvykdo tuos reikalavimus laikydamasi panašių trečiojoje šalyje taikomų reikalavimų;

b) įvykus 3 dalies f punkte nurodytoms konsultacijoms, per 180 dienų po paraiškos pateikimo tame punkte paminėti emisijos centriniai bankai pateikia EVPRI rašytinį patvirtinimą, kad pagrindinė sandorio šalis laikosi visų tų emisijos centrinių bankų nustatytų reikalavimų, susijusių su jų pinigų politikos uždavinių vykdymu. Jeigu tam tikras emisijos centrinis bankas per nurodytą laiką nepateikė EVPRI rašytinio atsakymo, EVPRI gali laikyti šį reikalavimą įvykdytu;

c) pagrindinė sandorio šalis pateikė EVPRI pagrindinės sandorio šalies teisinio atstovo pasirašytą besąlygišką rašytinį sutikimą bet kada per 72 valandas po EVPRI prašymo įteikimo pateikti visus tos pagrindinės sandorio šalies turimus dokumentus, įrašus, informaciją ir duomenis ir suteikti EVPRI galimybę patekti į bet kurias pagrindinės sandorio šalies verslo patalpas, taip pat pagrįstą nepriklausomo teisės eksperto teisinę nuomonę, kuria patvirtinama, kad suteiktas sutikimas galioja ir kad jo vykdymas užtikrinamas pagal atitinkamus taikomus teisės aktus;

d) pagrindinė sandorio šalis yra įgyvendinusi visas būtinas priemones ir procedūras, kuriomis užtikrinamas veiksmingas a ir c punktuose nustatytų reikalavimų laikymasis;

e) Komisija nepriėmė įgyvendinimo akto pagal 2c dalį.

2c. Pasitarusi su atitinkamais emisijos centriniais bankais ir atsižvelgdama į pagrindinės sandorio šalies sisteminės svarbos laipsnį pagal 2a dalį, EVPRI gali padaryti išvadą, kad pagrindinė sandorio šalis yra tokios didelės sisteminės svarbos, kad laikantis 2b dalyje nustatytų sąlygų nėra pakankamai užtikrinamas Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių finansinis stabilumas, tad tokios sandorio šalies nereikėtų pripažinti. Tokiu atveju EVPRI pateikia rekomendaciją, kad Komisija priimtų įgyvendinimo aktą ir patvirtintų, kad tos pagrindinės sandorio šalies nereikėtų pripažinti pagal 2b dalį.

Pateikus pirmoje pastraipoje nurodytą rekomendaciją Komisija gali priimti įgyvendinimo aktą dėl to, kad ta pagrindinė sandorio šalis neturėtų būti pripažinta pagal 2b dalį ir kad ji gali teikti tarpuskaitos paslaugas Sąjungoje tik gavusi leidimą pagal 14 straipsnį.“;

(c) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. EVPRI, pasikonsultavusi su 3 dalyje nurodytomis institucijomis ir subjektais, peržiūri trečiojoje šalyje įsteigtos pagrindinės sandorio šalies pripažinimą tos pagrindinės sandorio šalies veiklos ir paslaugų diapazono išplėtimo Sąjungoje atveju ir bet kuriuo atveju bent kas dvejus metus. Ta peržiūra atliekama laikantis 2, 3 ir 4 dalių nuostatų.“;

(d) 6 dalis pakeičiama taip:

„6. Pagal Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnį Komisija gali priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatoma:

a) kad trečiosios šalies teisine ir priežiūros tvarka užtikrinama, kad toje trečiojoje šalyje leidimą gavusios pagrindinės sandorio šalys atitinka teisiškai privalomus reikalavimus, kurie lygiaverčiai šio reglamento IV antraštinėje dalyje nustatytiems reikalavimams;

b) kad toje trečiojoje šalyje nuolat vykdoma veiksminga tų pagrindinių sandorio šalių priežiūra ir užtikrinamas reikalavimų vykdymas;

c) kad tos trečiosios šalies teisinėje sistemoje numatyta veiksminga lygiavertė sistema, pagal kurią pripažįstamos pagal trečiosiose šalyse galiojančius teisinius režimus leidimus gavusios pagrindinės sandorio šalys.

Komisija gali nustatyti, kad pirmoje pastraipoje nurodytas įgyvendinimo aktas turi būti taikomas, jeigu trečioji šalis nuolat veiksmingai įgyvendina visus nustatytus reikalavimus ir jeigu EVPRI gali veiksmingai vykdyti savo pareigas, susijusias su pagal 2 ir 2b dalis pripažintomis trečiųjų šalių pagrindinėmis sandorio šalimis arba su 6b dalyje nurodyta stebėsena, be kita ko, susitariant dėl 7 dalyje nurodytų bendradarbiavimo susitarimų ir juos taikant.“;

(e) įterpiamos 6a ir 6b dalys:

„6a. Komisija pagal 82 straipsnį gali priimti deleguotąjį aktą siekdama patikslinti 6 dalies a, b ir c punktuose nurodytus kriterijus.

6b. EVPRI stebi reguliavimo ir priežiūros pokyčius trečiosiose šalyse, kurioms pagal 6 dalį priimti įgyvendinimo aktai.

Kai EVPRI nustato tose trečiosiose šalyse kokius nors reguliavimo ar priežiūros tvarkos pokyčius, kurie gali turėti poveikį Sąjungos finansiniam stabilumui arba vienai ar kelioms valstybėms narėms, ji nedelsdama konfidencialiai praneša apie tai Komisijai.

EVPRI kasmet teikia Komisijai konfidencialią ataskaitą apie reguliavimo ir priežiūros pokyčius trečiosiose šalyse, kaip nurodyta pirmoje pastraipoje.“;

(f) 7 dalies pirmas sakinys pakeičiamas taip:

„7. EVPRI su susijusiomis trečiųjų šalių, kurių teisinė ir priežiūros sistemos pripažintos lygiavertėmis šiam reglamentui pagal 6 dalį, kompetentingomis institucijomis sudaro veiksmingus bendradarbiavimo susitarimus.“;

(g) 7 dalis papildoma e punktu:

„d) su priežiūros veiklos koordinavimu susijusios procedūros, įskaitant trečiųjų šalių institucijų sutikimą leisti atlikti tyrimus ir patikrinimus vietoje, kaip numatyta atitinkamai 25d ir 25e straipsniuose;

e) procedūros, būtinos veiksmingai reguliavimo ir priežiūros pokyčių trečiojoje šalyje stebėsenai užtikrinti.“;

10. Įterpiami 25a, 25b, 25c, 25d, 25e, 25f, 25g, 25h, 25i, 25j, 25k, 25l, 25m ir 25n straipsniai:

„25a straipsnis
Palygintina atitiktis

1. 25 straipsnio 2b dalies a punkte nurodyta pagrindinė sandorio šalis gali pateikti EVPRI pagrįstą prašymą įvertinti jos palyginti atitiktį 25 straipsnio 2b dalies a punkte nurodytiems ir 16 straipsnyje ir IV bei V antraštinėse dalyse nustatytiems reikalavimams.

2. 1 dalyje nurodytame prašyme pateikiamas faktinis pagrindas, kuriuo remiantis daroma išvada dėl palyginamumo, ir priežastys, dėl kurių laikantis trečiojoje šalyje taikomų reikalavimų yra įvykdomi 16 straipsnyje ir IV bei V antraštinėse dalyse nustatyti reikalavimai.

3. Siekdama užtikrinti, kad 1 dalyje nurodytas vertinimas veiksmingai atitiktų su reguliavimu susijusius 16 straipsnyje ir IV bei V antraštinėse dalyse nustatytų reikalavimų tikslus ir apskritai Sąjungos interesus, Komisija priima deleguotąjį aktą, kuriame nustato:

a) būtiniausius elementus, kuriuos reikia įvertinti pagal 1 dalį;

b) vertinimo atlikimo aspektus ir sąlygas.

Komisija priima pirmoje pastraipoje nurodytą deleguotąjį aktą pagal 82 straipsnį.

*25b straipsnis*

*Nuolatinis pripažinimo sąlygų laikymasis*

1. EVPRI įpareigota vykdyti pareigas pagal šį reglamentą nuolat prižiūrėdama, kaip pripažintos 2 lygio pagrindinės sandorio šalys laikosi 25 straipsnio 2b dalies a punkte nurodytų reikalavimų.

Bent jau kartą per metus EVPRI reikalauja kiekvienos 2 lygio pagrindinės sandorio šalies pateikti patvirtinimą, kad ji ir toliau laikosi 25 straipsnio 2b dalies a, b, c, d ir e punktuose nurodytų reikalavimų.

Jeigu 18 straipsnio 2 dalies h punkte nurodytas emisijos centrinis bankas mano, kad 2 lygio pagrindinė sandorio šalis nebeatitinka 25 straipsnio 2b dalies b punkte nurodytos sąlygos, jis nedelsdamas praneša apie tai EVPRI.

2. Prieš priimdama bet kokį sprendimą pagal 41, 44, 46, 50 ir 54 straipsnius, EVPRI parengia ir 18 straipsnio 2 dalies h punkte nurodytiems atitinkamos valiutos emisijos centriniams bankams pateikia sprendimų projektus.

Pagal šią dalį EVPRI gauna atitinkamo emisijos centrinio banko sutikimą dėl tokių sprendimų visų aspektų, susijusių su jų pinigų politikos uždavinių vykdymu. Antroje pastraipoje nurodytas emisijos centrinio banko sutikimas laikomas suteiktu, nebent ne vėliau nei per 15 kalendorinių dienų po pranešimo apie sprendimo projektą gavimo jis pasiūlytų iš dalies pakeisti tokį sprendimo projektą arba dėl jo pareikštų prieštaravimą. Jeigu emisijos centrinis bankas siūlo iš dalies pakeisti sprendimo projektą arba dėl jo pareiškia prieštaravimą, jis raštu išsamiai išdėsto visas priežastis.

Jeigu emisijos centrinis bankas prieštarauja sprendimo projektui, EVPRI to sprendimo nepriima. Jeigu emisijos centrinis bankas pasiūlo pakeitimų, EVPRI gali priimti sprendimą tik su to emisijos centrinio banko pakeitimais.

3. EVPRI atlieka pripažintų pagrindinių sandorio šalių atsparumo nepalankiems rinkos pokyčiams vertinimus pagal Reglamento (ES) Nr. 1095/2010 32 straipsnio 2 dalį.

25c straipsnis

Prašymas pateikti informaciją

1. EVPRI paprastu prašymu arba sprendimu gali reikalauti, kad pripažintos pagrindinės sandorio šalys ir susiję tretieji asmenys, kuriems tos pagrindinės sandorio šalys yra perdavusios veiklos funkcijas ar veiklą, pateiktų visą informaciją, būtiną EVPRI vykdant šiame reglamente numatytas pareigas.

2. Siųsdama paprastą prašymą pateikti informaciją pagal 1 dalį EVPRI nurodo visus šiuos elementus:

a) šį straipsnį kaip prašymo teisinį pagrindą;

b) prašymo tikslą;

c) prašomą pateikti informaciją;

d) informacijos pateikimo terminą;

e) informaciją asmeniui, kurio prašoma informacijos, kad jis neprivalo pateikti informaciją, tačiau jeigu jis savanoriškai atsakys į gautą prašymą, pateikta informacija neturi būti neteisinga ar klaidinanti;

f) baudą, kuri numatyta 25g straipsnyje jį siejant su III priedo V skirsnio a punktu, jei atsakymai į užduotus klausimus yra neteisingi ar klaidinantys.

3. Reikalaudama pateikti informaciją remdamasi sprendimu pagal 1 dalį, EVPRI nurodo visus šiuos elementus:

a) šį straipsnį kaip prašymo teisinį pagrindą;

b) prašymo tikslą;

c) prašomą pateikti informaciją;

d) informacijos pateikimo terminą;

e) 25h straipsnyje numatytas periodiškai mokamas baudas, jei pateikiama ne visa prašoma informacija;

f) baudą, kuri numatyta 25g straipsnyje jį siejant su III priedo V skirsnio a punktu, jei atsakymai į užduotus klausimus yra neteisingi ar klaidinantys;

g) teisę apskųsti sprendimą EVPRI Apeliacinei tarybai ir prašyti, kad jis būtų peržiūrėtas Europos Sąjungos Teisingumo Teisme (toliau – Teisingumo Teismas) pagal Reglamento (ES) Nr. 1095/2010 60 ir 61 straipsnius.

4. 1 dalyje nurodyti asmenys arba jų atstovai, o asmenų arba asociacijų, neturinčių juridinio asmens statuso, atveju – įstatymais arba jų įstatais įgalioti jiems atstovauti asmenys teikia prašomą informaciją. Reikiamai įgalioti teisininkai gali teikti šią informaciją savo klientų vardu. Visa atsakomybė už informacijos išsamumą, teisingumą ir tikrumą tenka pastariesiems.

5. EVPRI nedelsdama išsiunčia paprasto prašymo arba savo sprendimo kopiją trečiosios šalies, kurioje gyvena arba yra įsisteigę 1 dalyje nurodyti asmenys, kurių prašoma pateikti informaciją, kompetentingai institucijai.

25d straipsnis

Bendrieji tyrimai

1. Siekdama vykdyti šiame reglamente nustatytas pareigas, EVPRI gali vykdyti su 2 lygio pagrindinėmis sandorio šalimis susijusius būtinus tyrimus. Tuo tikslu EVPRI įgalioti pareigūnai ir kiti asmenys turi įgaliojimus:

a) nagrinėti visus dokumentus, duomenis, procedūras ir kitą medžiagą, susijusią su jų užduočių vykdymu, neatsižvelgiant į laikmenas, kuriose jie saugomi;

b) daryti ar gauti šių dokumentų, duomenų, procedūrų ir kitos medžiagos patvirtintas kopijas ar jų išrašus;

c) pakviesti 2 lygio pagrindines sandorio šalis arba jų atstovus ar darbuotojus, kad jie pateiktų paaiškinimus žodžiu arba raštu dėl faktų ar dokumentų, susijusių su patikrinimo dalyku ir tikslu, ir užrašyti atsakymus;

d) apklausti visus kitus fizinius ar juridinius asmenis, kurie sutinka būti apklausti, siekiant gauti su tyrimo dalyku susijusios informacijos;

e) reikalauti telefono ir duomenų srauto duomenų.

2. Pareigūnai ir kiti asmenys, kuriuos EVPRI įgaliojo atlikti 1 dalyje nurodytus tyrimus, savo įgaliojimais naudojasi pateikę raštišką įgaliojimą, kuriame nurodomas tyrimo dalykas ir tikslas. Tame įgaliojime taip pat nurodomos 25h straipsnyje nustatytos periodiškai mokamos baudos, taikomos tais atvejais, jei nepateikti visi reikalingi dokumentai, duomenys, procedūros ar bet kokia kita medžiaga arba nepateikti atsakymai į klausimus, užduotus 2 lygio pagrindinėms sandorio šalims, arba jie yra neišsamūs, ir nurodomos 25g straipsnyje jį siejant su III priedo V skirsnio b punktu, nustatytos baudos, jei atsakymai į klausimus, užduotus 2 lygio pagrindinėms sandorio šalims, yra neteisingi ar klaidinantys.

3. 2 lygio pagrindinės sandorio šalys privalo bendradarbiauti su EVPRI sprendimu pradėtų tyrimų vykdytojais. Sprendime nurodomas tyrimo dalykas ir tikslas,

25h straipsnyje nustatytos periodiškai mokamos baudos, pagal Reglamentą (ES) Nr. 1095/2010 taikomos teisių gynimo priemonės bei teisė prašyti, kad sprendimas būtų peržiūrėtas Teisingumo Teisme.

4. Prieš pranešdama 2 lygio pagrindinei sandorio šaliai apie tyrimą EVPRI praneša trečiosios šalies, kurioje turi būti atliekamas tyrimas, kompetentingai institucijai apie tyrimą ir nurodo įgaliotų asmenų tapatybę. Atitinkamos trečiosios šalies kompetentingos institucijos pareigūnai EVPRI prašymu gali padėti tiems įgaliotiems asmenims atlikti pareigas. Atitinkamos trečiosios šalies kompetentingos institucijos pareigūnai taip pat gali dalyvauti tyrime. Tyrimai pagal šį straipsnį atliekami su sąlyga, kad jiems neprieštarauja atitinkama trečiosios šalies institucija.

5. Jeigu pagal taikomą nacionalinę teisę reikia gauti teisminės institucijos leidimą norint reikalauti 1 dalyje nurodytų duomenų, tokiam leidimui gauti pateikiamas prašymas. Prašymas tokiam leidimui gauti taip pat gali būti pateikiamas kaip atsargumo priemonė.

25e straipsnis

Patikrinimai vietoje

1. Siekdama vykdyti šiame reglamente nustatytas pareigas, EVPRI gali atlikti visus būtinus patikrinimus vietoje 2 lygio pagrindinių sandorio šalių verslo patalpose. Tokiuose patikrinimuose vietoje kviečiamas dalyvauti atitinkamas emisijos centrinis bankas.

2. Pareigūnai ir kiti asmenys, kuriuos EVPRI įgaliojo atlikti patikrinimą vietoje, gali patekti į visas juridinių asmenų, kurių atžvilgiu yra priimtas EVPRI sprendimas atlikti tyrimą, verslo patalpas bei teritoriją ir turi visus 25d straipsnio 1 dalyje išvardytus įgaliojimus. Jie taip pat yra įgalioti užplombuoti bet kurias verslo patalpas ir apskaitos knygas ar dokumentus tokiam laikotarpiui ir tokia apimtimi, kokie būtini patikrinimui atlikti.

3. Likus pakankamai laiko iki patikrinimo, EVPRI praneša apie patikrinimą atitinkamai trečiosios šalies, kurioje jis turi būti atliekamas, kompetentingai institucijai. Kai to reikia siekiant tinkamai atlikti patikrinimą ir užtikrinti jo efektyvumą, EVPRI, informavusi atitinkamą trečiosios šalies kompetentingą instituciją, gali atlikti patikrinimą vietoje iš anksto neįspėjusi pagrindinės sandorio šalies. Patikrinimai pagal šį straipsnį atliekami su sąlyga, kad atitinkama trečiosios šalies institucija patvirtino, jog ji jiems neprieštarauja.

Pareigūnai ir kiti asmenys, kuriuos EVPRI įgaliojo atlikti patikrinimą vietoje, savo įgaliojimais naudojasi pateikę raštišką įgaliojimą, kuriame nurodomas patikrinimo dalykas bei tikslas, ir 25h straipsnyje nustatytos periodiškai mokamos baudos, kurios taikomos, jei atitinkami asmenys neleidžia atlikti patikrinimo.

4. 2 lygio pagrindinės sandorio šalys bendradarbiauja su EVPRI sprendimu pradėtų patikrinimų vietoje vykdytojais. Sprendime nurodomas patikrinimo dalykas ir tikslas, nustatoma data, kada jis turi prasidėti, ir nurodomos 25h straipsnyje nustatytos periodiškai mokamos baudos, pagal Reglamentą (ES) Nr. 1095/2010 taikomos teisių gynimo priemonės bei teisė prašyti, kad sprendimas būtų peržiūrėtas Teisingumo Teisme.

5. Trečiosios šalies, kurioje turi būti atliekamas patikrinimas, kompetentingos institucijos pareigūnai bei tos institucijos įgalioti ar paskirti asmenys EVPRI

prašymu gali aktyviai padėti EVPRI įgaliotiems pareigūnams ir kitiems asmenims. Trečiosios šalies kompetentingos institucijos pareigūnai taip pat gali dalyvauti patikrinimuose vietoje.

6. EVPRI taip pat gali prašyti trečiosios šalies kompetentingų institucijų jos vardu atlikti specifines tiriamojo pobūdžio užduotis ir patikrinimus vietoje, kaip numatyta šiame straipsnyje ir 25d straipsnio 1 dalyje.

7. Jei EVPRI įgalioti pareigūnai ir kiti lydintieji asmenys nustato, kad asmuo nesutinka, kad būtų atliktas pagal šį straipsnį reikalaujamas patikrinimas, atitinkama trečiosios šalies kompetentinga institucija gali suteikti jiems būtiną paramą, prireikus prašydama policijos ar kitos lygiavertės teisėsaugos institucijos paramos, kad jie galėtų atlikti patikrinimą vietoje.

8. Jei 1 dalyje numatytam patikrinimui vietoje atlikti arba 7 dalyje numatytai paramai suteikti pagal taikomą nacionalinę teisę reikia teisminės institucijos leidimo, tokiam leidimui gauti pateikiamas prašymas. Prašymas tokiam leidimui gauti taip pat gali būti pateikiamas kaip atsargumo priemonė.

25f straipsnis

Priežiūros priemonių nustatymo ir baudų skyrimo procedūros taisyklės

1. Jei, vykdydama šiame reglamente numatytas pareigas, EVPRI nustato rimtų požymių, jog galbūt egzistuoja vieno ar daugiau III priede išvardytų pažeidimų padarymo faktų, EVPRI savo viduje paskiria nepriklausomą už tyrimą atsakingą pareigūną šiam atvejui tirti. Paskirtasis pareigūnas tiesiogiai ar netiesiogiai nedalyvauja ir nedalyvavo vykdant atitinkamos pagrindinės sandorio šalies pripažinimo ar priežiūros procesą ir savo funkcijas vykdo nepriklausomai nuo EVPRI.

2. Už tyrimą atsakingas pareigūnas tiria įtariamus pažeidimus, atsižvelgdamas į asmenų, kurių atžvilgiu atliekami tyrimai, pastabas, ir EVPRI pateikia išsamią bylą su savo išvadomis.

Siekdamas vykdyti savo užduotis, už tyrimą atsakingas pareigūnas gali pasinaudoti įgaliojimu prašyti informacijos pagal 25c straipsnį ir atlikti tyrimus bei patikrinimus vietoje pagal 25d ir 25e straipsnius. Naudodamasis šiais įgaliojimais, už tyrimą atsakingas pareigūnas laikosi 25c straipsnio 4 dalies.

Už tyrimą atsakingas pareigūnas, vykdydamas savo užduotis, turi galimybę susipažinti su visais dokumentais ir informacija, kuriuos surinko EVPRI vykdydama veiklą.

3. Užbaigęs tyrimą ir prieš pateikdamas EVPRI bylą su savo išvadomis, už tyrimą atsakingas pareigūnas asmenims, kurių atžvilgiu atliekamas tyrimas, suteikia galimybę būti išklausytiems tais klausimais, dėl kurių atliekamas tyrimas. Už tyrimą atsakingas pareigūnas savo išvadas grindžia tik tais faktais, dėl kurių atitinkami asmenys galėjo pateikti pastabų.

Atliekant tyrimus pagal šį straipsnį visapusiškai gerbiamos atitinkamų asmenų teisės į gynybą.

4. Už tyrimą atsakingas pareigūnas, EVPRI pateikdamas bylą su savo išvadomis, apie tai praneša asmenims, kurių atžvilgiu atliekami tyrimai. Asmenys, kurių atžvilgiu atliekami tyrimai, turi teisę susipažinti su byla, atsižvelgiant į kitų asmenų

teisėtą interesą apsaugoti savo verslo paslaptis. Teisė susipažinti su byla netaikoma konfidencialiai informacijai, kuri daro poveikį tretiesiems asmenims.

5. Remdamasi byla, kurioje pateiktos už tyrimą atsakingo pareigūno išvados, ir, atitinkamiems asmenims paprašius, išklausiusi asmenis, kurių atžvilgiu atliekami tyrimai, kaip nustatyta 25i straipsnyje, EVPRI nusprendžia, ar asmenys, kurių atžvilgiu atliekami tyrimai, padarė vieną ar daugiau III priede išvardytų pažeidimų, ir jeigu taip – taiko priežiūros priemonę pagal 25n straipsnį ir skiria baudą pagal 25g straipsnį.

6. Už tyrimą atsakingas pareigūnas nedalyvauja EVPRI svarstymuose ir jokiu kitu būdu nesikiša į EVPRI sprendimų priėmimo procesą.

7. Komisija pagal 82 straipsnį priima deleguotuosius aktus patikslindama naudojimosi įgaliojimu skirti baudas ar periodiškai mokamas baudas procedūros taisykles, įskaitant teisių į gynybą, pereinamojo laikotarpio ir baudų ar periodiškai mokamų baudų surinkimo nuostatas, ir baudų skyrimo ir jų mokėjimo užtikrinimo senaties terminus.

8. EVPRI, vykdydama šiame reglamente numatytas pareigas, nustačiusi rimtų požymių, jog galbūt egzistuoja baudžiamųjų veikų padarymo faktų, baudžiamosios atsakomybės klausimus perduoda spręsti atitinkamoms už tyrimus ir galimą baudžiamąjį persekiojimą atsakingoms institucijoms. Be to, EVPRI neskiria baudų ar periodiškai mokamų baudų tais atvejais, kai ankstesnis išteisinamasis ar apkaltinamasis nuosprendis, priimtas dėl tokio paties fakto ar faktų, kurie iš esmės yra tokie patys, pasibaigus pagal nacionalinę teisę vykdomam baudžiamajam procesui jau įgavo *res judicata* galią.

25g straipsnis

Baudos

1. Kai EVPRI pagal 25f straipsnio 5 dalį nustato, kad pagrindinė sandorio šalis tyčia ar dėl aplaidumo padarė vieną iš III priede išvardytų pažeidimų, ji priima sprendimą, kuriuo skiriama bauda pagal šio straipsnio 2 dalį.

Pagrindinės sandorio šalies pažeidimas laikomas padarytu tyčia, jei EVPRI nustato objektyvių veiksnių, pagal kuriuos matyti, kad pagrindinė sandorio šalis arba jos vyresnioji vadovybė veikė sąmoningai darydama pažeidimą.

2. 1 dalyje nurodytų baudų baziniai dydžiai yra iki dviejų kartų didesni už dėl pažeidimo gauto pelno ar išvengtų nuostolių sumą, kai šias sumas galima nustatyti, arba iki 10 proc. juridinio asmens ankstesnių ūkinių metų bendros metinės apyvartos, kaip apibrėžta atitinkamoje Sąjungos teisėje.

3. 2 dalyje nustatyti baziniai dydžiai prireikus koreguojami atsižvelgiant į sunkinančias ar lengvinančias aplinkybes ir taikant IV priede nustatytus atitinkamus koeficientus.

Atitinkami sunkinančių aplinkybių koeficientai baziniam dydžiui taikomi iš eilės. Jeigu taikytinas daugiau kaip vienas sunkinančių aplinkybių koeficientas, bazinio dydžio ir dydžio, gauto pritaikius kiekvieną atskirą sunkinančių aplinkybių koeficientą, skirtumas pridedamas prie bazinio dydžio.

Atitinkami lengvinančių aplinkybių koeficientai baziniam dydžiui taikomi iš eilės. Jeigu taikytinas daugiau kaip vienas lengvinančių aplinkybių koeficientas, bazinio

dydžio ir dydžio, gauto pritaikius kiekvieną atskirą lengvinančių aplinkybių koeficientą, skirtumas atimamas iš bazinio dydžio.

4. Nepaisant 2 ir 3 dalių nuostatų, baudos dydis neviršija 20 proc. atitinkamos pagrindinės sandorio šalies ankstesnių ūkinių metų metinės apyvartos, bet tais atvejais, kai pagrindinė sandorio šalis dėl pažeidimo tiesiogiai arba netiesiogiai gavo finansinės naudos, baudos dydis yra ne mažesnis už gautą naudą.

Jei dėl pagrindinės sandorio šalies veikos ar neveikimo padaryti keli III priede nurodyti pažeidimai, taikoma tik didesnė bauda, apskaičiuota pagal 2 ir 3 dalis ir susijusi su vienu iš tų pažeidimų.

25h straipsnis

Periodiškai mokamos baudos

1. EVPRI savo sprendimu skiria periodiškai mokamas baudas siekdama priversti:

a) 2 lygio pagrindinę sandorio šalį nutraukti pažeidimą pagal sprendimą, priimtą pagal 25n straipsnio 1 dalies a punktą;

b) 25c straipsnio 1 dalyje nurodytą asmenį pateikti visą informaciją, kurios reikalauta pagal 25c straipsnį priimtu sprendimu;

c) 2 lygio pagrindinę sandorio šalį:

i) bendradarbiauti su tyrimo vykdytojais ir pirmiausia pateikti reikalaujamus išsamius dokumentus, duomenis, procedūras arba bet kokią kitą reikalingą medžiagą, taip pat papildyti ir pataisyti kitą informaciją, pateiktą atliekant tyrimą, kuris pradėtas remiantis pagal 25d straipsnį priimtu sprendimu; arba

ii) bendradarbiauti su patikrinimo vietoje, kurį nurodyta atlikti pagal 25e straipsnį priimtu sprendimu, vykdytojais.

2. Periodiškai mokamos baudos turi būti veiksmingos ir proporcingos. Periodiškai mokamos baudos skiriamos už kiekvieną uždelstą dieną.

3. Nepaisant 2 dalies nuostatų, periodiškai mokamų baudų dydis yra 3 proc. ankstesnių ūkinių metų vidutinės dienos apyvartos, o fizinių asmenų atveju – 2 proc. ankstesnių kalendorinių metų vidutinių dienos pajamų. Jos skaičiuojamos nuo sprendime dėl periodiškai mokamos baudos skyrimo nustatytos dienos.

4. Periodiškai mokamos baudos skiriamos ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui nuo pranešimo apie EVPRI sprendimą. Šiam laikotarpiui pasibaigus EVPRI peržiūri šios priemonės taikymą.

25i straipsnis

Susijusių asmenų išklausymas

1. Prieš priimdama sprendimą dėl baudos ar periodiškai mokamos baudos pagal 25g ir 25h straipsnius, EVPRI asmenims, kurių atžvilgiu vyksta procedūra, suteikia galimybę pasisakyti dėl EVPRI išvadų. EVPRI savo sprendimus grindžia tik tomis išvadomis, dėl kurių asmenys, kurių atžvilgiu vyksta procedūra, turėjo galimybę pareikšti pastabų.

2. Procedūros metu visapusiškai laikomasi asmenų, kurių atžvilgiu vyksta procedūra, teisių į gynybą. Jiems suteikiama galimybė susipažinti su EVPRI turimais duomenimis, nepažeidžiant teisėtų kitų asmenų interesų apsaugoti savo verslo paslaptis. Teisė susipažinti su turimais duomenimis netaikoma konfidencialiai informacijai ar EVPRI vidaus parengiamiesiems dokumentams.

25j straipsnis

Baudų ir periodiškai mokamų baudų paskelbimas, pobūdis, mokėjimo užtikrinimas ir paskyrimas

1. EVPRI viešai paskelbia apie kiekvieną baudą ir periodiškai mokamą baudą, paskirtą pagal 25g ir 25h straipsnius, išskyrus atvejus, kai toks viešas paskelbimas sukeltų rimtą pavojų finansų rinkoms arba pernelyg pakenktų dalyvaujančioms šalims. Tokiu būdu neskelbiami asmens duomenys, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 45/2001.

2. Pagal 25g ir 25h straipsnius skiriamos baudos ir periodiškai mokamos baudos yra administracinio pobūdžio.

3. Jei EVPRI priima sprendimą neskirti baudos arba periodiškai mokamos baudos, ji apie tai praneša Europos Parlamentui, Tarybai, Komisijai ir atitinkamoms trečiosios šalies kompetentingoms institucijoms bei nurodo savo sprendimo priežastis.

4. Užtikrinama, kad pagal 25g ir 25h straipsnius paskirtos baudos ir periodiškai mokamos baudos būtų sumokėtos.

Mokėjimo užtikrinimą reglamentuoja civilinio proceso taisyklės, galiojančios toje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje, kurioje jis vykdomas.

5. Baudų ir periodiškai mokamų baudų sumos skiriamos į Europos Sąjungos bendrąjį biudžetą.

25k straipsnis

Sprendimų peržiūra Teisingumo Teisme

Teisingumo Teismas turi neribotą jurisdikciją peržiūrėti sprendimus, kuriais EVPRI paskyrė baudą arba periodiškai mokamą baudą. Jis paskirtą baudą arba periodiškai mokamą baudą gali panaikinti, sumažinti arba padidinti.

25l straipsnis

IV priedo pakeitimai

Siekiant atsižvelgti į finansų rinkų pokyčius, Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 82 straipsnį priimti deleguotuosius aktus dėl IV priedo pakeitimo priemonių.

25m straipsnis

Pripažinimo panaikinimas

1. Nedarydama poveikio 25n straipsnio taikymui ir atsižvelgdama į paskesnes straipsnio dalis EVPRI panaikina pagal 25 straipsnį priimtą sprendimą dėl pripažinimo, jeigu atitinkama pagrindinė sandorio šalis:

a) per 6 mėnesius nepasinaudoja pripažinimu, aiškiai atsisako leidimo arba ilgiau kaip šešis mėnesius nevykdo veiklos;

b) gavo pripažinimą pateikusi klaidingą informaciją ar pasinaudojusi kitomis neteisėtomis priemonėmis;

c) nebeatitinka 25 straipsnio 2b dalyje nustatytų pripažinimo sąlygų;

d) panaikintas ar sustabdytas 25 straipsnio 6 dalyje nurodytas įgyvendinimo aktas arba nebetenkinamos su juo susijusios sąlygos.

EVPRI pripažinimą gali panaikinti tik tam tikrai paslaugai, veiklai ar finansinių priemonių klasei.

Nustatydama sprendimo panaikinti pripažinimą įsigaliojimo datą EVPRI stengiasi užtikrinti, kad būtų kuo mažiau trikdoma rinka.

2. Jeigu EVPRI mano, kad pagrindinė sandorio šalis tenkina pirmos pastraipos c punkte nurodytą kriterijų, EVPRI apie tai praneša tai pagrindinei sandorio šaliai ir atitinkamoms trečiosios šalies institucijoms prieš panaikindama sprendimą dėl pripažinimo ir prašo per nustatytą ne ilgesnį nei trijų mėnesių laikotarpį imtis tinkamų veiksmų padėčiai ištaisyti.

Jeigu EVPRI nustato, kad per nustatytą laikotarpį taisomųjų veiksmų nesiimta arba kad veiksmai, kurių imtasi, nėra tinkami, ji panaikina sprendimą dėl pripažinimo.

3. EVPRI apie sprendimą panaikinti pripažintos pagrindinės sandorio šalies pripažinimą nedelsdama praneša atitinkamai trečiosios šalies kompetentingai institucijai.

4. Bet kuri 25 straipsnio 3 dalyje nurodyta institucija, mananti, kad tenkinama viena iš 1 dalyje nurodytų sąlygų, gali prašyti EVPRI patikrinti, ar tenkinamos atitinkamos pripažintos pagrindinės sandorio šalies pripažinimo panaikinimo sąlygos. Jeigu EVPRI nusprendžia nepanaikinti atitinkamos pripažintos pagrindinės sandorio šalies registracijos, prašančiajai institucijai ji pateikia išsamias tokio sprendimo priežastis.

25n straipsnis

Priežiūros priemonės

1. Kai EVPRI pagal 25f straipsnio 5 dalį nustato, kad 2 lygio pagrindinė sandorio šalis padarė vieną iš III priede išvardytų pažeidimų, ji priima vieną ar daugiau iš šių sprendimų:

a) pareikalauja, kad pagrindinė sandorio šalis nutrauktų pažeidimą;

b) skiria baudas pagal 25g straipsnį;

c) skelbia viešus pranešimus;

d) panaikina pagrindinės sandorio šalies pripažinimą pagal 25m straipsnį.

2. EVPRI, priimdama 1 dalyje nurodytus sprendimus, atsižvelgia į pažeidimo pobūdį ir sunkumą pagal šiuos kriterijus:

a) pažeidimo trukmę ir dažnumą;

b) tai, ar pažeidimas parodė didelius ar sisteminius pagrindinės sandorio šalies procedūrų arba jos valdymo sistemų ar vidaus kontrolės trūkumus;

c) tai, ar pažeidimas buvo finansinio nusikaltimo priežastis, dėl pažeidimo buvo lengviau jį padaryti arba finansinis nusikaltimas kitaip sietinas su pažeidimu;

d) tai, ar pažeidimas padarytas tyčia ar dėl aplaidumo.

3. EVPRI be nepagrįstos gaišaties praneša atitinkamai pagrindinei sandorio šaliai apie pagal 1 dalį priimtą sprendimą ir jį perduoda atitinkamoms trečiosios šalies kompetentingoms institucijoms ir Komisijai. EVPRI tokį sprendimą viešai paskelbia savo interneto svetainėje per 10 darbo dienų nuo jo priėmimo dienos.

Viešai skelbdama savo sprendimą, kaip nurodyta pirmoje pastraipoje, EVPRI taip pat viešai paskelbia, kad atitinkama pagrindinė sandorio šalis turi teisę apskųsti sprendimą, atitinkamu atveju – informaciją apie tai, kad toks skundas buvo pateiktas, nurodydama, kad jis neturi stabdančio poveikio, ir informaciją apie tai, kad EVPRI Apeliacinė taryba gali sustabdyti ginčijamo sprendimo taikymą pagal Reglamento (ES) Nr. 1095/2010 60 straipsnio 3 dalį.“;

11. 49 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

(a) 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Pagrindinė sandorio šalis reguliariai peržiūri modelius ir parametrus, taikomus apskaičiuojant garantinės įmokos reikalavimus, įmokas į įsipareigojimų neįvykdymo fondą, įkaito reikalavimus ir kitas rizikos valdymo priemones. Ji taiko modeliams griežtus ir dažnus testavimus nepalankiausiomis sąlygomis, siekiant įvertinti jų tvirtumą ekstremalioms, bet tikėtinoms rinkos sąlygoms, ir atlieka grįžtamąjį patikrinimą, kad įvertintų taikomos metodikos patikimumą. Pagrindinė sandorio šalis gauna nepriklausomą patvirtinimą, informuoja savo kompetentingą instituciją ir EVPRI apie atliktų testų rezultatus ir, prieš modelių arba parametrų reikšmingą pakeitimą, gauna kompetentingos institucijos patvirtinimą pagal 1a dalį.

Apie priimtus modelius ir parametrus, įskaitant jų reikšmingus pakeitimus, nuomonę pagal paskesnes straipsnio dalis pateikia kolegija.

EVPRI užtikrina, jog informacija apie testavimo nepalankiomis sąlygomis rezultatus būtų pateikta EPI, ECBS ir Bendrai pertvarkymo valdybai, kad jos galėtų įvertinti poveikį finansinių įmonių pozicijoms, jei pagrindinės sandorio šalys nevykdytų savo įsipareigojimų.“;

(b) įterpiamos 1a, 1b, 1c, 1d, 1e ir 1f dalys:

„1a. Jeigu pagrindinė sandorio šalis ketina atlikti kokius nors reikšmingus 1 dalyje nurodytų modelių ir parametrų pakeitimus, su paraiška ji kreipiasi į kompetentingą instituciją, kad ši patvirtintų tuos pakeitimus. Kartu su paraiška pagrindinė sandorio šalis pateikia nepriklausomą planuojamo pakeitimo patvirtinimą.

1b. Per 30 darbo dienų nuo paraiškos gavimo kompetentinga institucija, pasitarusi su EVPRI, atlieka pagrindinės sandorio šalies rizikos vertinimą ir pateikia ataskaitą pagal 18 straipsnį įsteigtai kolegijai.

1c. Per 15 darbo dienų nuo 1b dalyje nurodytos ataskaitos gavimo kolegija balsų dauguma priima nuomonę pagal 19 straipsnio 3 dalį.

1d. Per 60 darbo dienų nuo 1a dalyje nurodytos paraiškos gavimo kompetentinga institucija raštu informuoja pagrindinę sandorio šalį apie tai, ar jai suteikiamas patvirtinimas, ar atsisakoma jį suteikti, ir pateikia išsamiai pagrįstą paaiškinimą.

1e. Pagrindinė sandorio šalis negali atlikti jokių reikšmingų 1 dalyje nurodytų modelių ir parametrų pakeitimų, kol negauna 5 dalyje nurodyto patvirtinimo. Pagrindinės sandorio šalies kompetentinga institucija, susitarusi su EVPRI, gali leisti preliminariai atlikti reikšmingą tokių modelių ar parametrų pakeitimą prieš jų patvirtinimą, jei tai tinkamai pagrįsta.“;

12. 89 straipsnis papildomas šiomis dalimis:

„3a. EVPRI nesinaudoja pagal 25 straipsnio 2a, 2b ir 2c dalis jai suteiktais įgaliojimais iki [*įrašyti to straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje nurodyto deleguotojo akto įsigaliojimo datą*].

3b. EVPRI peržiūri pagal 25 straipsnio 1 dalį priimtus sprendimus dėl pripažinimo iki [*šio reglamento įsigaliojimo data*] per 12 mėnesių nuo 25 straipsnio 2a dalies antroje pastraipoje nurodyto deleguotojo akto įsigaliojimo pagal 25 straipsnio 5 dalį.“;

13. šio reglamento priedo tekstas pridedamas kaip III ir IV priedai.

3 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

| | |
|---|---|
| *Europos Parlamento vardu* | *Tarybos vardu* |
| *Pirmininkas* | *Pirmininkas* |

## FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

**1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA**

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

1.4. Tikslas (-ai)

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

**2. VALDYMO PRIEMONĖS**

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

**3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS**

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

*3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka*

*3.2.2. Numatomas poveikis veiklos asignavimams*

*3.2.3. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams*

*3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*

*3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai*

3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

## FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

### 1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

1.2. Atitinkama (-os) politikos (-s) sritis (-ys)

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

1.4. Tikslas (-ai)

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)

### 2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

### 3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

*3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka*

*3.2.2. Numatomas poveikis veiklos asignavimams*

*3.2.3. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams*

*3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*

*3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai*

3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

# FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

## 1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

### 1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija), ir Reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos dėl pagrindinių sandorio šalių leidimų suteikimo procedūrų bei jose dalyvaujančių institucijų ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimo reikalavimų.

### 1.2. Atitinkama (-os) politikos (-s) sritis (-ys)

Vidaus rinka – Finansų rinkos

### 1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

X Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone**

☐ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone, kuri bus priimta įgyvendinus bandomąjį projektą ir (arba) atlikus parengiamuosius veiksmus**[55]

☐ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **esamos priemonės galiojimo pratęsimu**

☐ Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **priemone, perorientuota į naują priemonę**

### 1.4. Tikslas (-ai)

*1.4.1. Komisijos daugiametis (-čiai) strateginis (-iai) tikslas (-ai), kurio (-ių) siekiama šiuo pasiūlymu (šia iniciatyva)*

Prisidėti prie gilesnės ir teisingesnės vidaus rinkos.

*1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-i)*

Konkretus tikslas

2.5. Visoje ES įvertinta, tinkamai įgyvendinta ir įdiegta finansų sektoriaus reguliavimo sistema.

2.6. Finansų įstaigos gali padengti nuostolius ir atlaikyti su likvidumu susijusius sukrėtimus, finansų rinkos infrastruktūros stabilios ir veiksmingai veikiančios, taip pat struktūrinė ir ciklinė makroprudencinė rizika iniciatyviai valdoma.

[55] Kaip nurodyta Finansinio reglamento 54 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

*1.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis*

*Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).*

Sugriežtinta pagrindinių sandorio šalių priežiūra ES lygmeniu.

Aktyvesnis emisijos centrinių bankų dalyvavimas prižiūrint pagrindines sandorio šalis.

Geresnis ES gebėjimas stebėti, nustatyti ir sumažinti trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių keliamą riziką.

*1.4.4. Rezultatų ir poveikio rodikliai*

*Nurodyti pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo stebėjimo rodiklius.*

Galimi rodikliai:

- pagrindinių sandorio šalių, kurioms pradėta gaivinimo ar pertvarkymo procedūra, skaičius;
- kiek kartų nacionalinės kompetentingos institucijos pasinaudojo ginčų sprendimo mechanizmu;
- kiek atlikta trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių patikrinimų vietoje;
- pripažintų trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių skaičius;
- kiek lygiavertiškumo ir (arba) pripažinimo sąlygų pažeidimų padarė trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys;
- ES sandorio šalių patiriamų sąnaudų įvertis.

**1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas**

*1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai*

Po ERIR priėmimo ES ir visame pasaulyje sparčiai didėjo ne tik pagrindinių sandorio šalių veiklos mastas, bet ir aprėptis. Tikėtina, kad tokia pagrindinių sandorio šalių veiklos plėtra tęsis, nes nustatomos papildomos tarpuskaitos prievolės, o dėl paskatų mažinti riziką ir sąnaudas vis dažniau tarpuskaita atliekama savanoriškai. Tačiau pagrindinių sandorio šalių skaičius lieka gana nedidelis. Be to, tarpuskaitos rinkos integruotos visoje ES ir itin koncentruotos tam tikrose turto klasėse. Jos taip pat labai glaudžiai susijusios tarpusavyje.

Pagal ERIR ES pagrindines sandorio šalis prižiūri nacionalinių priežiūros institucijų, EVPRI, atitinkamų ECBS narių ir kitų atitinkamų institucijų kolegijos. Dėl tokios tvarkos kyla tam tikrų nuogąstavimų: pagrindinės sandorio šalys kai kuriose pavienėse valstybėse narėse įgyja vis didesnę svarbą visai ES finansų sistemai; dėl skirtingos priežiūros praktikos gali kilti rizika, kad atsiras galimybė rinktis palankesnes reguliavimo ir priežiūros sąlygas; centrinių bankų vaidmuo pagrindinių sandorio šalių kolegijose atsispindi nepakankamai. Tačiau daugelio ES valiutomis išreikštų priemonių tarpuskaitą atlieka trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys. Dėl to kyla problemų, susijusių su: ERIR lygiavertiškumo ir pripažinimo sistemos trūkumais užtikrinant nuolatinę priežiūrą; galimais priežiūros ir centrinių bankų tikslų neatitikimais; nuolatinės trečiųjų šalių normų stebėsenos mechanizmu.

Pasiūlymu šie sunkumai turėtų būti įveikti.

*1.5.2. Papildoma Sąjungos dalyvavimo nauda (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu saugumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „papildoma Sąjungos dalyvavimo nauda“ – tai Sąjungos intervencijos vertė, papildomai gaunama, be vertės, kurią antraip užtikrintų pačios valstybės narės.*

Priežastys imtis veiksmų Europos lygmeniu (*ex ante*):

ERIR sukuriama priežiūros sistema, taikoma pagrindinėms sandorio šalims, įsisteigusioms ir ES, ir trečiosiose šalyse ir teikiančioms tarpuskaitos paslaugas ES įsisteigusiems tarpuskaitos nariams ar prekybos vietoms. Pagal ERIR pagrindinės sandorio šalies įsisteigimo valstybė narė atlieka itin svarbų vaidmenį taikant priežiūros tvarką. Tačiau valstybės narės ir nacionalinės priežiūros institucijos negali vienašališkai sumažinti sisteminės rizikos, kurią kelia itin integruotos ir tarpusavyje susijusios pagrindinės sandorio šalys, veikiančios tarpvalstybiniu lygmeniu už nacionalinės jurisdikcijos ribų. Be to, valstybės narės negali pačios sumažinti rizikos, kylančios dėl skirtingos nacionalinės priežiūros praktikos. Valstybės narės ir nacionalinės institucijos pačios negali sumažinti sisteminės rizikos, kurią visos ES finansiniam stabilumui gali kelti trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys.

Tikėtina papildoma Sąjungos nauda (*ex post*):

Įgyvendinus šį pasiūlymą ES įsisteigusių pagrindinių sandorio šalių priežiūros tvarka turėtų tapti nuoseklesnė ir griežtesnė, o ES valdžios institucijoms sudarytos galimybės geriau stebėti ir mažinti su trečiųjų šalių pagrindinėmis sandorio šalimis susijusią riziką. Tai padės dar labiau sumažinti jau ir taip mažai tikėtiną pagrindinių sandorio šalių žlugimo (kuris vis dėlto turėtų itin didelį poveikį) riziką ir padidinti bendrą visos ES finansų sistemos stabilumą. Sugriežtinus priežiūros sistemą taip pat padidės teisinis ir ekonominis tikrumas.

*1.5.3. Panašios patirties išvados*

Pasiūlyme vadovaujamasi ankstesne ERIR įgyvendinimo patirtimi, pirmiausia kalbant apie ES priežiūros režimo taikymą pagrindinėms sandorio šalims ir dabartinę lygiavertiškumo sistemą trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims, kad prireikus būtų nustatyti tinkamo lygmens reikalavimai. Išsamiau žr. 1.5.1 skirsnyje.

*1.5.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Šios iniciatyvos tikslai dera su kitomis ES politikos sritimis ir įgyvendinamomis iniciatyvomis, kuriomis siekiama: i) spręsti su pagrindinių sandorio šalių sistemine svarba susijusius klausimus; ii) plėtoti kapitalo rinkų sąjungą; iii) didinti ES lygmeniu vykdomos priežiūros veiksmingumą ir efektyvumą ir ES, ir už jos ribų; iv) toliau skatinti pagrindinių sandorio šalių atliekamos tarpuskaitos naudojimą.

Pirma, ši iniciatyva dera su 2016 m. lapkričio mėn. priimtu Komisijos pasiūlymu[56] dėl reglamento dėl pagrindinių sandorio šalių gaivinimo ir pertvarkymo. Tuo pasiūlymu siekiama užtikrinti, kad ES ir nacionalinės institucijos būtų tinkamai pasirengusios spręsti žlungančios pagrindinės sandorio šalies problemas, išsaugoti finansinį stabilumą ir išvengti to, kad su žlungančių pagrindinių sandorio šalių restruktūrizavimu ir pertvarkymu susijusios sąnaudos tektų mokesčių mokėtojams. Komisijos pasiūlymu siekiama užtikrinti, kad mažai tikėtino scenarijaus, pagal kurį

[56] Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl pagrindinių sandorio šalių gaivinimo ir pertvarkymo sistemos, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1095/2010, (ES) Nr. 648/2012 ir (ES) 2015/2365.

pagrindinės sandorio šalys susidurtų su dideliais sunkumais arba žlugtų, atveju pagrindinės sandorio šalies ypatingos svarbos funkcijos būtų išsaugotos, kartu toliau užtikrinant finansinį stabilumą ir padedant išvengti to, kad su žlungančių pagrindinių sandorio šalių restruktūrizavimu ir pertvarkymu susijusios sąnaudos tektų mokesčių mokėtojams. Tame pasiūlyme pateikiama krizių valdymo tvarka, susijusi su pagrindinių sandorio šalių gaivinimu ir pertvarkymu, yra grindžiama ERIR išdėstyta itin kokybiška krizių prevencijos tvarka (t. y. nuostatomis dėl pagrindinių sandorio šalių reguliavimo ir priežiūros). Dar labiau sugriežtinant pagrindinių sandorio šalių priežiūrą pagal ERIR turėtų būti dar labiau sumažinta ir taip labai nedidelė tikimybė, kad reikės imtis gaivinimo ir pertvarkymo priemonių.

Antra, ji taip pat dera su Komisijos šiuo metu dedamomis pastangomis toliau plėtoti kapitalo rinkų sąjungą. Tolesnė pagrindinių sandorio šalių priežiūros konvergencija ES lygmeniu gali paskatinti stipresnių ir geriau integruotų kapitalo rinkų plėtrą, nes veiksmingesnės ir atsparesnės pagrindinės sandorio šalys yra esminiai gerai veikiančios kapitalo rinkų sąjungos elementai. 2016 m. rugsėjo mėn. komunikate dėl kapitalo rinkų sąjungos[57] pabrėžiamas poreikis skubiai toliau plėtoti ir integruoti ES kapitalo rinkas. Kita vertus, sukūrus kapitalo rinkų sąjungą ir susiformavus didesnėms ir likvidesnėms finansų rinkoms pagrindinės sandorio šalys atliks dar didesnio sandorių skaičiaus tarpuskaitą ir taip didės pagrindinių sandorio šalių sisteminė svarba. Atsižvelgiant į galimą apimties padidėjimą ir dabartines galimybes rinktis palankesnes reguliavimo ir priežiūros sąlygas, siekiant užtikrinti stiprią ir stabilią kapitalo rinkų sąjungą reikia toliau stiprinti priežiūros sistemą.

Trečia, ji dera su konsultacijomis dėl EPI veiklos[58], kurias Komisija pradėjo 2017 m. kovo mėn. siekdama padidinti ir pagerinti EPI veiksmingumą ir efektyvumą.

Ketvirta, ji dera su FISMA GD patirtimi įgyvendinant trečiųjų šalių nuostatas ir užtikrinant jų vykdymą ES finansų srities teisės aktuose, kaip nustatyta Komisijos tarnybų darbiniame dokumente dėl lygiavertiškumo[59]. Komisijos tarnybų darbiniame dokumente pateikiama faktinė lygiavertiškumo proceso apžvalga lyginant trečiųjų šalių ir ES finansinių paslaugų teisės aktus. Aprašoma FISMA GD patirtis įgyvendinant trečiųjų šalių nuostatas ir užtikrinant jų vykdymą ES finansų srities teisės aktuose. Taip pat pristatomi pagrindiniai lygiavertiškumo aspektai (pvz., įgaliojimų įgyvendinimas, vertinimas, *ex post* stebėsena) ir aiškiau apibūdinama, kaip FISMA GD vykdo tokias užduotis praktiškai.

---

57 „Kapitalo rinkų sąjunga. Spartesnė reforma“, 2016 9 14, COM(2016) 601 *final*, paskelbta https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/EN/1-2016-601-EN-F1-1.PDF

58 Viešos konsultacijos dėl Europos priežiūros institucijų veiklos, 2017 3 21, paskelbta https://ec.europa.eu/info/finance-consultations-2017-esas-operations_en.

59 „ES sprendimai dėl lygiavertiškumo finansinių paslaugų politikoje. Vertinimas“, 2017 2 27, SWD(2017) 102 *final*, paskelbta https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/eu-equivalence-decisions-assessment-27022017_en.pdf

Penkta, ji dera su 2016 m. lapkričio mėn. priimtu Komisijos pasiūlymu[60] iš dalies pakeisti Kapitalo reikalavimų reglamentą (KRR)[61]. Pasiūlymu siekiama užtikrinti, kad apskaičiuojant ribines sverto koeficiento vertes nebūtų atsižvelgiama į tarpuskaitos narių iš klientų grynaisiais pinigais gaunamas ir pagrindinėms sandorio šalims perduodamas pradines garantines įmokas už išvestinių finansinių priemonių sandorius, kurių tarpuskaitą atlieka pagrindinės sandorio šalys. Taip bus lengviau naudotis tarpuskaita, nes bus taikomi mažesni kapitalo reikalavimai norint klientams arba netiesiogiai siūlyti tarpuskaitos paslaugas ir dar labiau padidės pagrindinių sandorio šalių svarba finansų sistemoje.

60 Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) Nr. 575/2013 nuostatos dėl sverto koeficiento, grynojo pastovaus finansavimo rodiklio, nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimų, sandorio šalies kredito rizikos, rinkos rizikos, pagrindinių sandorio šalių pozicijų, kolektyvinio investavimo subjektų pozicijų, didelių pozicijų, ataskaitų teikimo ir informacijos atskleidimo reikalavimų ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012.

61 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms.

**1.6. Trukmė ir finansinis poveikis**

☐ Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė ribota**

– ☐ pasiūlymas (iniciatyva) galioja nuo MMMM [MM DD] iki MMMM [MM DD];

– ☐ finansinis poveikis nuo MMMM iki MMMM.

X Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė neribota**

– Įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo reglamento įsigaliojimo iki tol, kol praeis 2 metai po reglamento įsigaliojimo,

– vėliau – visuotinis taikymas.

**1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)[62]**

☐ **Tiesioginis valdymas**, vykdomas Komisijos:

– ☐ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;

– ☐ vykdomųjų įstaigų.

☐ **Pasidalijamasis valdymas** kartu su valstybėmis narėmis

X **Netiesioginis valdymas**, biudžeto vykdymo užduotis perduodant:

– ☐ trečiosioms šalims arba jų paskirtoms įstaigoms;

– ☐ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);

– ☐ EIB arba Europos investicijų fondui;

– ☑ įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 208 ir 209 straipsniuose;

– ☐ viešosios teisės įstaigoms;

– ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė, veikiančioms viešųjų paslaugų srityje, jeigu jos pateikia pakankamų finansinių garantijų;

– ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamų finansinių garantijų;

– ☐ asmenims, kuriems pavestas konkrečių BUSP veiksmų vykdymas pagal ES sutarties V antraštinę dalį, ir kurie nurodyti atitinkamame pagrindiniame teisės akte.

– *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

—

[62] Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx.

## 2. VALDYMO PRIEMONĖS

### 2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

*Nurodyti dažnumą ir sąlygas.*

Remdamasi jau galiojančia tvarka EVPRI rengia reguliarias veiklos ataskaitas (įskaitant vidaus ataskaitas vyresniajai vadovybei, ataskaitas Administracinei valdybai, pusmečio veiklos ataskaitas Priežiūros tarybai ir metinės ataskaitos rengimą), be to, Audito Rūmai ir Vidaus audito tarnyba vykdo išteklių panaudojimo auditą. Siūlomų veiksmų stebėsena ir ataskaitų teikimas bus užtikrinami laikantis tų pačių jau taikomų reikalavimų.

### 2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

*2.2.1. Nustatyta rizika*

Siekiant teisiškai, ekonomiškai, produktyviai ir veiksmingai naudoti pasiūlymo įgyvendinimui skirtus asignavimus, tikimasi, kad įgyvendinant pasiūlymą nebus sudarytos sąlygos atsirasti naujai rizikai, dar nenumatytai pagal egzistuojančią vidaus kontrolės sistemą.

*2.2.2. Informacija apie įdiegtą vidaus kontrolės sistemą*

EVPRI reglamente numatytos valdymo ir kontrolės sistemos jau įgyvendintos. EVPRI glaudžiai bendradarbiauja su Komisijos Vidaus audito tarnyba siekdama užtikrinti, kad visose vidaus kontrolės srityse būtų laikomasi tinkamų standartų. Tokia tvarka taip pat galios EVPRI atliekant savo vaidmenį pagal šį pasiūlymą. Metinės vidaus audito ataskaitos siunčiamos Komisijai, Parlamentui ir Tarybai.

*2.2.3. Kontrolės sąnaudų ir naudos apskaičiavimas ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas*

—

### 2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

*Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones.*

Siekiant kovoti su sukčiavimu, korupcija ir bet kokia kita neteisėta veikla, EVPRI be apribojimų taikomos 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų nuostatos.

EVPRI prisijungia prie 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Bendrijų Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų vidaus tyrimų ir nedelsdama priima atitinkamas nuostatas, taikomas visiems EVPRI darbuotojams.

Pagal jas priimtuose finansavimo sprendimuose, susitarimuose ir įgyvendinimo priemonėse aiškiai nurodoma, kad Audito Rūmai ir OLAF prireikus gali atlikti EVPRI išmokėtų lėšų gavėjų ir už šių lėšų paskirstymą atsakingų darbuotojų patikras vietoje.

## 3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

### 3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

| Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija | Biudžeto eilutė | Išlaidų rūšis | Įnašas | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Numeris [. . .][Išlaidų kategorija……...……. . .] | DA/NDA[63] | ELPA šalių[64] | šalių kandidačių [65] | trečiųjų šalių | pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą |
| 1a. | 12.02 06 Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija | DA | TAIP | NE | NE | NE |

63 DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

64 ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

65 Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių šalių kandidačių.

### 3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

Šios teisėkūros iniciatyvos poveikis išlaidoms:

1. 47 naujų laikinųjų EVPRI darbuotojų įdarbinimas (nuo 2018 m. rugpjūčio mėn.). Išsamiau dėl jos vaidmens ir sąnaudų apskaičiavimo metodų žr. priedą.

2. Su šiais naujais laikinaisiais darbuotojais susijusios išlaidos bus visiškai finansuotos iš sektoriui taikomų mokesčių (nedarant jokio poveikio ES biudžetui). Tačiau darant prielaidą, kad pasiūlymas bus priimtas ir įsigalios 2018 m. viduryje, ir atsižvelgiant į tai, kad Komisija turės parengti deleguotąjį aktą, kuriuo bus patikslinama mokesčių rūšis, už ką turi būti mokami mokesčiai, jų dydis ir jų mokėjimo būdas, jokių mokesčių nebus renkama geriausiu atveju iki 2019 m. vidurio. Vis dėlto EVPRI patirs išlaidų pagal šį reglamentą nuo jo įsigaliojimo, todėl 2018 ir 2019 m. iš ES reikia papildomo biudžeto siekiant padengti bent jau pirmuosius dvylika veiklos mėnesių po reglamento įsigaliojimo.

Mokesčiais, kuriuos planuojama rinkti, bus taip pat padengiamos nuo 2018 m. patirsimos išlaidos, tad EVPRI ES išmokėtą avansą galės grąžinti vėliausiai 2020 m.

Toks papildomas biudžetas turėtų būti skiriamas iš bendrojo biudžeto, nes iš FISMA GD biudžeto tokios sumos padengti negalima.

*3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka*

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

| **Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija** | Numeris | 1a išlaidų kategorija „Konkurencingumas augimui ir darbo vietų kūrimui skatinti“ |
|---|---|---|

| FISMA GD | | | **2018** m. | **2019** m. | **2020** m. | Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą) | | | **IŠ VISO** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| • Veiklos asignavimai | | | | | | | | | |
| 12.02 06 | Įsipareigojimai | (1) | 4 310 555 | 7 788 789 | | | | | |
| | Mokėjimai | (2) | 4 310 555 | 7 788 789 | | | | | |
| Biudžeto eilutės numeris | Įsipareigojimai | (1a) | | | | | | | |
| | Mokėjimai | (2a) | | | | | | | |

| | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų rinkinio lėšų[66] | | | | | | | | | |
| Biudžeto eilutės numeris | | (3) | | | | | | | |
| **IŠ VISO asignavimų** FISMA **GD** | Įsipareigojimai | =1+1a +3 | 4 310 555 | 7 788 789 | | | | | |
| | Mokėjimai | =2+2a +3 | 4 310 555 | 7 788 789 | | | | | |

| | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| • IŠ VISO veiklos asignavimų | Įsipareigojimai | (4) | | | | | | | | |
| | Mokėjimai | (5) | | | | | | | | |
| • IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų rinkinio lėšų | | (6) | | | | | | | | |
| **IŠ VISO asignavimų pagal** daugiametės finansinės programos **<….> IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ** | Įsipareigojimai | =4+ 6 | | | | | | | | |
| | Mokėjimai | =5+ 6 | | | | | | | | |

[66] Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

| **Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija** | **5** | „Administracinės išlaidos“ |
|---|---|---|

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

| | | **N** metai | **N+1** metai | **N+2** metai | **N+3** metai | Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą) | | | **IŠ VISO** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| <…….> GD | | | | | | | | | |
| • Žmogiškieji ištekliai | | | | | | | | | |
| • Kitos administracinės išlaidos | | | | | | | | | |
| **IŠ VISO** <…….> GD | Asignavimai | | | | | | | | |

| | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **IŠ VISO asignavimų** pagal daugiametės finansinės programos **5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ** | (Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų) | | | | | | | | |

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

| | | **N** metai [67] | **N+1** metai | **N+2** metai | **N+3** metai | Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą) | | | **IŠ VISO** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **IŠ VISO asignavimų pagal** daugiametės finansinės programos **1–5 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS** | Įsipareigojimai | | | | | | | | |
| | Mokėjimai | | | | | | | | |

[67] N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

*3.2.2. Numatomas poveikis veiklos asignavimams*

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

Įsipareigojimų asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

| **Nurodyti tikslus ir rezultatus** ⇩ | | | **N** metai | | **N+1** metai | | **N+2** metai | | **N+3** metai | | Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą) | | | | | | **IŠ VISO** | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | **REZULTATAI** | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| | Rūšis[68] | Vidutinės sąnaudos | Skaičius | Sąnaudos | Skaičius | Sąnaudos | Skaičius | Sąnaudos | Skaičius | Sąnaudos | Skaičius | Sąnaudos | Skaičius | Sąnaudos | Skaičius | Sąnaudos | Bendras skaičius | Iš viso sąnaudų |
| 1 KONKRETUS TIKSLAS[69]… | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| - Rezultatas | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| - Rezultatas | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| - Rezultatas | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 1 konkretaus tikslo tarpinė suma | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 2 KONKRETUS TIKSLAS ... | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| - Rezultatas | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| 2 konkretaus tikslo tarpinė suma | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| **IŠ VISO SĄNAUDŲ** | | | | | | | | | | | | | | | | | | |

[68] Rezultatai – tai būsimi produktai ir paslaugos (pvz., finansuota studentų mainų, nutiesta kelių kilometrų ir kt.).

[69] Kaip apibūdinta 1.4.2 skirsnyje „Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ...“.

*3.2.3. Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams*

3.2.3.1. Santrauka

– ☑ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

| | **N** metai [70] | **N+1** metai | **N+2** metai | **N+3** metai | Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą) | | | **IŠ VISO** |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJA** | | | | | | | | |
| Žmogiškieji ištekliai | | | | | | | | |
| Kitos administracinės išlaidos | | | | | | | | |
| **Daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJOS tarpinė suma** | | | | | | | | |
| **Neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ[71]** | | | | | | | | |
| Žmogiškieji ištekliai | | | | | | | | |
| Kitos administracinio pobūdžio išlaidos | | | | | | | | |
| **Tarpinė suma, neįtraukta į daugiametės finansinės programos 5 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ** | | | | | | | | |
| **IŠ VISO** | | | | | | | | |

70 N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

71 Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų priemonei valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.3.2. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

– ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.

– X Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

*Sąmatą surašyti etatų vienetais*

| | | **2018** m. | **2019** m. | **2020** m. | **2021** m. | Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą) | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)** | | | | | | | | |
| XX 01 01 01 (Komisijos būstinė ir atstovybės) | | | | | | | | |
| XX 01 01 02 (Delegacijos) | | | | | | | | |
| XX 01 05 01 (Netiesioginiai moksliniai tyrimai) | | | | | | | | |
| 10 01 05 01 (Tiesioginiai moksliniai tyrimai) | | | | | | | | |
| **• Išorės darbuotojai (etatų vienetais)**[72] | | | | | | | | |
| XX 01 02 01 (AC, END, INT finansuojami iš bendrojo biudžeto) | | | | | | | | |
| XX 01 02 02 (AC, AL, END, INT ir JED atstovybėse) | | | | | | | | |
| **XX** 01 04 **yy** [73] | - būstinėje | | | | | | | |
| | - atstovybėse | | | | | | | |
| **XX** 01 05 02 (AC, END, INT – netiesioginiai moksliniai tyrimai) | | | | | | | | |
| 10 01 05 02 (AC, END, INT – tiesioginiai moksliniai tyrimai) | | | | | | | | |
| Kitos biudžeto eilutės (nurodyti) | | | | | | | | |
| **IŠ VISO** | | | | | | | | |

**XX** yra atitinkama politikos sritis arba biudžeto antraštinė dalis.

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus priemonei valdyti ir (arba) perskirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę asignavimų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

| | |
|---|---|
| Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai | — |
| Išorės darbuotojai | — |

[72] AC – sutartininkas („Contract Agent“); LA – vietinis darbuotojas („Local Agent“); SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas („Seconded National Expert“); INT – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („Intérimaire“); JED – jaunesnysis delegacijos ekspertas („Junior Expert in Delegations“).

[73] Neviršijant viršutinės ribos, nustatytos išorės darbuotojams, finansuojamiems iš veiklos asignavimų (buvusių BA eilučių).

*3.2.4. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*

– ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) atitinka dabartinę daugiametę finansinę programą.

– X Atsižvelgiant į pasiūlymą (iniciatyvą), reikės pakeisti daugiametės finansinės programos atitinkamos išlaidų kategorijos programavimą.

| |
|---|
| Paaiškinti, kaip reikia pakeisti programavimą, ir nurodyti atitinkamas biudžeto eilutes bei sumas.<br><br>Reikia perprogramuoti EVPRI skirtą 12.02.06 biudžeto eilutę. Nors numatoma (išsamiau žr. priedą), kad visa suma bus padengta ES ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių mokesčiais, reikės avanso iš ES biudžeto, kad būtų galima padengti išlaidas, kurios bus patirtos bent jau per pirmuosius šešis veiklos mėnesius (t. y. 2018 m. biudžetas) ir ne daugiau kaip per pirmuosius 12 veiklos mėnesių.<br><br>Priėmus pasiūlymą Komisijai reikės priimti deleguotąjį aktą, kuriame bus išsamiai nustatyta ES ir trečiųjų šalių pagrindinėms sandorio šalims taikomų mokesčių apskaičiavimo ir surinkimo metodika. Be to, reikės, kad jam neprieštarautų Europos Parlamentas ir Taryba, reikės jį paskelbti Oficialiajame leidinyje ir tik po to bus galima pradėti rinkti mokesčius. Vis dėlto ilgainiui tos išlaidos turėtų būti susigrąžintos. |

– ☐ Įgyvendinant pasiūlymą (iniciatyvą) būtina taikyti lankstumo priemonę arba patikslinti daugiametę finansinę programą.

| |
|---|
| Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes ir sumas.<br><br>[…] |

*3.2.5. Trečiųjų šalių įnašai*

– Pasiūlyme (iniciatyvoje) nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo.

– Pasiūlyme (iniciatyvoje) numatytas bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

| | **2018** m. | **2019** m. | **2020** m. | **2021** m. | Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą) | | | Iš viso |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Nurodyti bendrą finansavimą teikiančią įstaigą | | | | | | | | |
| IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų | | | | | | | | |

Numatomas poveikis įplaukoms

- ☑ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio įplaukoms.
- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
  - ☐ nuosaviems ištekliams
  - ☐ įvairioms įplaukoms

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

| Biudžeto įplaukų eilutė | Einamųjų finansinių metų asignavimai | Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis[74] | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | **N** metai | **N+1** metai | **N+2** metai | **N+3** metai | Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą) | | |
| ... straipsnis | | | | | | | | |

Įvairių asignuotųjų įplaukų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

[…]

Nurodyti poveikio įplaukoms apskaičiavimo metodą.

[…]

[74] Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 25 % surinkimo sąnaudų.

Finansinės teisės akto pasiūlymo pažymos, pridedamos prie pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamos Reglamento (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija), ir Reglamento (ES) Nr. 648/2012 nuostatos dėl pagrindinių sandorio šalių leidimų suteikimo procedūrų bei jose dalyvaujančių institucijų ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimo reikalavimų, priedas.

Išlaidos, susijusios su EVPRI užduotimis, apskaičiuotos kaip personalo išlaidos pagal EVPRI 2018 m. biudžeto projekte nurodytą išlaidų klasifikaciją. Šiuos skaičiavimus vis dėlto gali prireikti apsvarstyti iš naujo, jeigu Komisijos pasiūlyme dėl EPI peržiūros bus siūloma keisti EPI finansavimą.

*Papildomos užduotys*

Komisijos pasiūlyme yra nuostatų, kad EVPRI gaus naujų užduočių arba bus išplėstos dabartinės jos užduotys. Pirma, EVPRI turės prisiimti daugiau priežiūros užduočių, susijusių su trečiųjų šalių pagrindinėmis sandorio šalimis. Kalbant apie 1 lygio pagrindines sandorio šalis, tai reikštų, kad reikės imtis aktyvesnių tolesnių veiksmų stebint pripažinimo procesą, tarp jų galbūt patikrinimus vietoje ir tiesioginius susitikimus su pagrindinėmis sandorio šalimis. Kalbant apie 2 lygio pagrindines sandorio šalis, tai reikštų, kad *de facto* reikės vykdyti trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūrą. Tad EVPRI reikės turėti būtinų išteklių, kad ji galėtų vykdyti tokią priežiūros veiklą. Antra, iš EVPRI biudžeto bus finansuojami naujai steigiamo pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo darbuotojai, pirmiausia nuolatiniai pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo nariai. Trečia, EVPRI turės atlikti savo papildomas užduotis, kuriomis reikės remti naujai steigiamo pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo darbą, taip užtikrinant didesnę priežiūros praktikos konvergenciją visoje ES. Galiausiai pasiūlyme yra nuostatų, pagal kurias EVPRI turės teikti technines rekomendacijas rengiant kelis Komisijos deleguotuosius aktus, kuriais turėtų būti užtikrinta, kad itin techninio pobūdžio nuostatos būtų nuosekliai įgyvendinamos visoje ES. Negalima atmesti galimybės, kad naudojantis dabartiniais ERIR įtvirtintais įgaliojimais galbūt bus pasiūlyta iš dalies pakeisti galiojančius techninius reguliavimo standartus (TRS) arba techninius įgyvendinimo standartus siekiant atsižvelgti į šiame pasiūlyme teikiamus pakeitimus (pvz., galiojančius TRS dėl kolegijų). Be to, EVPRI gali tekti iš naujo derėtis dėl bendradarbiavimo susitarimų su tam tikromis trečiųjų šalių institucijomis.

Pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas turės 5 nuolatinius narius. Pagrindinės pagrindinių sandorio šalių vykdomojo organo užduotys – peržiūrėti ir patvirtinti (arba tam tikrais atvejais atmesti) NKI priežiūros sprendimus, susijusius su tam tikrais ERIR reikalavimais, pirmiausia leidimais, leidimų panaikinimu, prudenciniais reikalavimais pagrindinėms sandorio šalims ir sąveikos susitarimais. Tam reikės atlikti ekspertinę analizę ir suvokti pagrindinių sandorio šalių vykdomajam organui svarstyti teikiamus sprendimus, vertinti sprendimo riziką ir naudą, užtikrinti būtiną koordinavimą ir dialogą su emisijos centriniu banku ir nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis, visų pirma tomis, kurioms jau atstovaujama pagal ERIR veikiančioje kolegijoje.

Kalbant apie laiką, daroma prielaida, kad reglamentas įsigalios 2018 m. viduryje. Todėl papildomų išteklių EVPRI reikės nuo 2018 m. vidurio. Kalbant apie pareigybių pobūdį, sėkmingai ir laiku įsteigus naująjį pagrindinių sandorio šalių vykdomąjį organą ir įgyvendinus naująją ES ir trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūros sistemą reikės skirti papildomų išteklių pagrindinių sandorio šalių priežiūros užduotims atlikti, įskaitant (bet ne tik): kasdienius ryšius (fizinius susitikimus, telefonines konferencijas ir kt.) su pagrindinių sandorio šalių vadovybe, atitikties užtikrinimo, teisės, IT, rizikos valdymo, finansų, verslo ir

veiklos komandomis; rizikos modelių, pagrindinių sandorio šalių taisyklių ir procedūrų vertinimą, valdybos ir vykdomųjų darbuotojų paskyrimą, užsakomąsias paslaugas, veiklos ir paslaugų srities išplėtimą, IT sprendimus, kapitalo pakankamumą, pagrindinių sandorio šalių akcininkų (akcijų paketų) struktūrą ir sąveikos susitarimus; vidaus auditų peržiūrą; išsamų rizikos vertinimą; rekomendacijų rengimą ir krizių valdymą. Būsimos darbuotojų užduotys: rizikos analizė ir modeliavimas; teisinė analizė ir pagalba; dvišaliai ir daugiašaliai susitikimai su suinteresuotosiomis šalimis, visų pirma pagrindinėmis sandorio šalimis ir prekybos vietomis, kitomis reguliavimo ar priežiūros institucijomis ir nacionaliniu, ir tarptautiniu lygmeniu, tad reikės daug keliauti. Kalbant apie trečiųjų šalių pagrindines sandorio šalis, darbuotojams taip pat reikės vykdyti naujas užduotis, be kita ko, stebėti, ar pripažintos trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys nuolat laikosi ERIR reikalavimų, teikti prašymus pateikti informaciją, klausimynus, atlikti patikrinimus vietoje. EVPRI taip pat reikės nustatyti, ar paraiškas pateikusios ir pripažintos trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys yra sisteminės svarbos ES ir valstybių narių finansiniam stabilumui. Kalbant apie trečiųjų šalių pagrindines sandorio šalis, pripažintas esančiomis sisteminės svarbos (2 lygio pagrindines sandorio šalis), EVPRI reikės stebėti, ar jos laikosi papildomų reikalavimų. Galiausiai EVPRI reikės sukurti palygintinos atitikties vertinimo priemones. Tam reikės daug keistis informacija ir su trečiųjų šalių institucijomis, ir su pagrindinėmis sandorio šalimis, apdoroti daug iš klausimynų surinktų ir EVPRI darbuotojų analizuojamų duomenų. Apskritai dirbant taip pat reikės rengti dvišalius ir daugiašalius susitikimus su suinteresuotosiomis šalimis, visų pirma pagrindinėmis sandorio šalimis ir kitomis reguliavimo ir priežiūros institucijomis, įsteigti ir valdyti pagrindinių sandorio šalių vykdomąjį organą, kuriame dalyvauja valstybių narių priežiūros institucijos; derėtis dėl tarptautinių susitarimo memorandumų / bendradarbiavimo susitarimų; teikti techninę analizę ir rengti dokumentus pagrindinių sandorio šalių vykdomajam organui (pvz., susijusius su patikrinimais vietoje, rizikos modelių analize ir kt.).

Būtinas darbas glaudžiai susijęs su dabartiniu EVPRI darbu pagal ERIR, susijusiu su trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimu, ir dabartiniu EVPRI vaidmeniu per kolegijas vykdant ES pagrindinių sandorio šalių priežiūrą, ir bus jais grindžiamas. Kol kas pagal ERIR pripažintos 28 trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys ir leidimus turi 17 ES pagrindinių sandorio šalių. Dėl pripažinimo kreipėsi dar 12 trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių, bet jos dar jo negavo, nes Komisija dar nepriėmė lygiavertiškumo sprendimo dėl jų buveinės jurisdikcijų.

*Žmogiškieji ištekliai*

Darant prielaidą, kad ilgainiui bus pripažintos visos paraišką dėl pripažinimo pateikusios trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys, tai reikštų, kad maždaug 40 trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pateiktų į EVPRI kompetencijos sritį, t. y. būtų netiesiogiai prižiūrimos vykdant stebėseną ir keičiantis informacija (t. y. ne sisteminės svarbos 1 lygio pagrindinės sandorio šalys) ir kartu labiau tiesiogiai prižiūrimos 2 lygio pagrindinės sandorio šalys, kurios gali kelti didesnę riziką. Atsižvelgiant į galimą neigiamą poveikį, kurį pagrindinės sandorio šalys gali padaryti ir finansiniam stabilumui, o netiesiogiai – ir realiajai ekonomikai, itin svarbu, kad užduotims, kurias reikės vykdyti, būtų skirti pakankami ištekliai.

Taigi atsižvelgiant į trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių, kurias reikėtų netiesiogiai ar tiesiogiai prižiūrėti, skaičių, užduočių, kurias EVPRI reikės atlikti atitinkamai 1 ir 2 lygių pagrindinių sandorio šalių atžvilgiu, rūšį ir sudėtingumą, manoma, kad reikėtų 45 etato ekvivalentų. Atsižvelgiant į specializuotą ir ekspertinį darbo pobūdį ir galimus sunkumus greitai surandant patyrusių darbuotojų, daroma prielaida, kad iš pradžių būtinoms užduotims atlikti reikės daugiau nacionalinių ekspertų. Didėjant darbuotojų skaičiui ir jiems įgyjant patirties, reikalingų nacionalinių ekspertų skaičius turėtų atitinkamai sumažėti.

Reikės kelių pagrindinių darbuotojų, kurie įsteigtų pagrindinių sandorio šalių vykdomąjį organą ir padėtų jam pradėti veiklą. Kai visi procesai įsibėgės, be to, ERIR kolegijų ir kt. kasdieniame darbe dalyvaus ir dabartiniai EVPRI darbuotojai, taigi reikiamas naujų darbuotojų skaičius turėtų sumažėti.

Galiausiai EVPRI reikės kelių AST darbuotojų, kad jie padėtų administruoti pagrindinių sandorio šalių vykdomąjį organą ir dalyvautų samdant reikiamus darbuotojus.

| **EVPRI darbuotojai** | **2018 m.** | **2019 m.** | **2020 m.** |
|---|---|---|---|
| **AD** | **20** | **27** | **36** |
| Trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys | 25 | 35 | 35 |
| ES pagrindinės sandorio šalys | 10 | 5 | 5 |
| **END** | **10** | **12** | **13** |
| Trečiųjų šalių pagrindinės sandorio šalys | 15 | 10 | 10 |
| ES pagrindinės sandorio šalys | 0 | 0 | 0 |
| **AST** | **0** | **1** | **2** |
| **IŠ VISO DARBUOTOJŲ** | **30** | **40** | **49** |

Be papildomų EVPRI būtinų darbuotojų, reikia trijų nuolatinių ES vykdomojo organo narių (pirmininko ir dviejų papildomų nuolatinių narių). Jų atlyginimai taip pat bus mokami iš EVPRI biudžeto. Tie nariai turėtų būti patyrę, jų atlyginimas turėtų atitikti jų lygį.

Bus ir neišvengiamų su samdymu susijusių išlaidų (kelionės, viešbučiai, sveikatos patikrinimai, įsikūrimo ir kitos išmokos, persikraustymo išlaidos ir pan.) – apie 12 700 eurų.

Prielaidos apskaičiuojant išlaidas darbuotojams:

- numatoma, kad papildomos pareigybės bus skirtos AD7 pareigų grupės ir kategorijos laikiniesiems darbuotojams;
- vidutinės atlyginimų išlaidos skirtingų kategorijų darbuotojams apskaičiuotos remiantis Biudžeto generalinio direktorato gairėmis;
- atlyginimų korekcinis koeficientas Paryžiuje – 1,138.

*Kiti būtini ištekliai*

Numatomas gerokai didesnis EVPRI darbuotojų skaičius turės neišvengiamų pasekmių ir EVPRI infrastruktūrai.

Pirma, reikės papildomų biuro patalpų. Tam galima išplėsti turimas biuro patalpas arba įsigyti naują pastatą. Apskaičiuota, kad papildomų biuro patalpų išlaidos sudarys 1,057 mln. EUR per metus nuomai ir 600 000 EUR įrengimui ir apsaugai.

Antra, dėl ES pripažintų trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių priežiūros atsiranda svarbi nauja užduotis. Tikėtina, kad reikės planuoti įvairias komandiruotes ir į trečiąsias šalis, ir ES, taip pat numatyti susitikimų. Apytikslės komandiruočių išlaidos 20 darbuotojų sudaro 12 000 EUR per mėnesį, arba 240 000 EUR per metus.

Trečia, galimos ir įvairios kitos išlaidos, pavyzdžiui, naujus darbuotojus reikės apmokyti, gali prireikti papildomų išteklių naujoms IT priemonėms sukurti arba įgyvendinamiems IT projektams išplėsti.

Pajamos

Pasiūlyme taip pat numatoma, kad papildomos EVPRI išlaidos bus daugiausia dengiamos renkant mokesčius iš pagrindinių sandorio šalių. Su trečiųjų šalių pagrindinių sandorio šalių pripažinimu ir nuolatine priežiūra susijusias išlaidas lems tai, ar jos laikomos 1 lygio, ar 2 lygio pagrindinėmis sandorio šalimis, ir tos išlaidos bus proporcingos faktinėms išlaidoms, kurias patirs EVPRI.

| | Apskaičiavimas | 2018 m. | 2019 m. | 2020 m. | IŠ VISO |
|---|---|---|---|---|---|
| **EVPRI personalo išlaidos** | | 20 TA + 10 END | 28 TA + 12 END | 36 TA + 13 END | |
| Atlyginimai ir išmokos | | | | | |
| TA (AD ir AST) | = (30x138 000)x1,138 2018 m. | 1 570 440 | 4 397 232 | 5 653 584 | 11 621 256 |
| END | = (15x78 000)x1,139 2018 m. | 443 820 | 1 065 168 | 1 153 932 | 2 662 920 |
| Su darbuotojų samdymu susijusios išlaidos | = 30x12 700 | 38 100 | 127 000 | 114 300 | 622 300 |
| Komandiruočių išlaidos | = 20 x 12 x 1 000 | 120 000 | 240 000 | 240 000 | 600 000 |
| | | | | | |
| **Pagrindinių sandorio šalių vykdomasis organas** | | | | | |
| Atlyginimai ir išmokos | =(21 990x12)x1,138 + 2x(21 323x12)x1,138 | 441 335 | 882 669 | 882 669 | 2 206 673 |
| | | | | | |
| Komandiruočių išlaidos | =3x12x2 500 | 45 000 | 90 000 | 90 000 | 225 000 |
| Su darbuotojų samdymu susijusios išlaidos | =3x12 700 | 38 100 | | | 38 100 |
| Nuomos išlaidos | =1554m²x680 | 528 360 | 1 056 720 | 1 056 720 | 2 641 800 |
| Įrengimo išlaidos | apie 600 000 EUR | 600 000 | | | 600 000 |
| Kitos išlaidos (mokymas, IT priemonės ir kt.) | pirmaisiais metais apie 2 500 EUR, vėliau 1 000 EUR asmeniui | 142 500 | 57 000 | 57 000 | 256 500 |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **IŠ VISO** | | **4 310 555** | **7 915 789** | **9 248 205** | **21 474 549** |

| **PAJAMOS** | | **2018 m.** | **2019 m.** | **2020 m.** | **IŠ VISO** |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | |
| Pagrindinių sandorio šalių mokesčiai | =25 AD + 15 END 2018 m. ir 35 AD + 10 END vėliau + priežiūros institucijų vykdomasis organas + susijusios išlaidos | **4 310 555** | **7 915 789** | **9 248 205** | **21 474 549** |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **IŠ VISO** | | **4 310 555** | **7 915 789** | **9 248 205** | **21 474 549** |